Iisalmen kaupunki **Pöytäkirjanote**
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta

Asianro IIS/119/14.06.00.00/2026

29 § Päätös sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmästä

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 12.11.2026 § 29

Jätehuoltopäällikön päätösehdotus
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päättää esitettyjen aineistojen kokonaisarvioinnin perusteella:
1) määrätä kiinteistön haltijan järjestämän sekajätteen jätteenkuljetuksen päättymään 31.3.2030 Iisalmessa, 30.3.2031 Keiteleellä, Sonkajärvellä ja Vieremällä sekä 5.10.2031 Kiuruvedellä ja Lapinlahdella.
2) siirtää sekajätteiden jätteenkuljetuksen kunnan järjestämäksi ja Ylä-Savon jätehuolto Oy:n kilpailuttamaksi kuljetukseksi 1.4.2030 alkaen Iisalmessa, 31.3.2031 Keiteleellä, Sonkajärvellä ja Vieremällä sekä 6.10.2031 Kiuruvedellä ja Lapinlahdella.
3) kuuluttaa sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmää koskevasta päätöksestä Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan verkkosivuilla. Lisäksi kuulutetaan Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän kuntien verkkosivuilla, sekä kuntien paikallislehdissä (Iisalmen Sanomat, Pielavesi-Keitele, Kiuruvesi-lehti, Matti ja Liisa ja Miilu). Päätös toimitetaan tiedoksi kuntiin, Lupa- ja valvontavirastolle ja kunnissa toimiville jätteenkuljetusyrittäjille.

Päätös on kuntalain (410/2015) 143 §:n nojalla välittömästi täytäntöönpantavissa muutoksenhausta huolimatta.

Päätös
Hyväksyttiin.

Valmistelu
jätehuoltopäällikkö Piia-Reetta Kiljunen, p. 040 661 7282

Aiempi otsikko: "Sekajätteen kuljetusjärjestelmä -asianosaisten kuuleminen"

Lausunnot ja mielipiteet
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta pyysi lausuntoja sekajätteiden kuljetusjärjestelmä -selvityksen nähtäville asettamisen yhteydessä. Lausunnoille ja mielipiteiden toimittamisen määräaika oli 19.10.2026.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Lausuntoja saapui määräaikaan mennessä 9 kpl ja mielipiteitä asiasta esitettiin 3 kpl.

Lausunnot painottuvat kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen puolelle. Keskeisenä perusteena on, ettei nykyisen kuljetusjärjestelmän voida osoittaa täyttävän kaikkia jätelain 35 ja 37 §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Muutamissa lausunnoissa on tunnistettu myös nykyisen järjestelmän myönteisiä puolia, mutta näiden myönteisten kokemusten ei kuitenkaan katsota riittävän perusteeksi nykyjärjestelmän jatkamiselle, jos kaikki lakisääteiset edellytykset eivät täyty kokonaisuutena. Useissa lausunnoissa painotetaan hallittua siirtymää sekä pienten ja keskisuurten yritysten tosiasiallisia mahdollisuuksia osallistua kuljetusten kilpailutuksiin.

Mielipiteissä vastustetaan siirtymistä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen ja kannatetaan nykyisen, kiinteistön haltijan järjestämän sopimusperusteisen kuljetusjärjestelmän jatkamista. SKAL:n järjestöjen ja kuljetusyrityksen mielipiteissä kyseenalaistetaan myös selvityksen riittävyys, erityisesti liittymisastetta, hinnoittelua, aluekohtaista tarkastelua sekä kustannus-, ympäristö- ja yritysvaikutuksia koskevilta osin. Lisäksi esiin nostetaan viranomaisten oma vastuu rekisterinpidosta ja valvonnasta. Yksityishenkilön mielipiteessä korostetaan mahdollisuutta valita kuljetusyritys sekä epävarmuutta kustannussäästöistä.

Lausunnot ja mielipiteet sekä jätehuoltopäällikön vastineet ovat liitteenä. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet toimitetaan jätehuoltolautakunnalle oheisaineistona.

Päätöksenteon oikeudelliset lähtökohdat
Jätelain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei lain 37 §:stä muuta johdu. Kiinteistön haltijan järjestämä sekajätteenkuljetus voidaan valita vain, jos **kaikki jätelain 37 §:n 1 momentissa** säädetyt edellytykset täyttyvät:

1. Jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 §:n 2 momentin vaatimukset eli kuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

ja viranomaisten toimintaan.
Lisäksi jätelain 35 §:n 3 momentin mukaan kummassakin kuljetusjärjestelmässä on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä ja toimitettava jäte kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Korkein hallinto-oikeus on ratkaisussaan KHO:2016:20 todennut, ettei jätelain 37 §:n 1 momentti estä kuntarajat ylittävää tarkastelua yhteisen jätehuoltoviranomaisen toimialueella. Kunnalla ei myöskään ole velvollisuutta valita kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta, vaikka momentissa säädetyt edellytykset täyttyisivät. Asian selvittämisen riittävyyttä arvioidaan hallintolain 31 §:n 1 momentin perusteella suhteessa tehtävän päätöksen sisältöön.

Jätelain ehtojen täyttyminen
Sekajätteen kuljetusjärjestelmäselvityksen keskeiset havainnot on käsitelty jätehuoltolautakunnan kokouksessa 10.9.2026 (§ 18). *Katso Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan kokouksen 10.9.2026 § 18 pöytäkirjan valmisteluteksti.* Kuulemisessa esitettyjä huomioita on käsitelty liitteenä olevissa vastineissa.

Selvityksen riittävyyttä puoltaa se, että arviointi perustuu alueen rekisteri- ja kuljetustietoihin, kuntakohtaisiin liittymisaste- ja tyhjennysvälitarkasteluihin, laskuaineistoon sekä jätehuolto- ja ympäristönsuojeluviranomaisten havaintoihin. Selvityksessä on tunnistettu myös nykyisen järjestelmän vahvuudet, kuten palvelujen luotettavuus, kohtuullinen hintataso ja kerätyn jätteen toimittaminen kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan. Lupa- ja valvontavirasto on lisäksi pitänyt selvityksen perustana olevaa aineistoa kattavana ja sen pohjalta tehtyä tarkastelua luotettavana.

Aineiston rajoitukset on otettu huomioon johtopäätöksissä. Alhainen liittymisaste ei sellaisenaan osoita kuljetuspalvelujen puuttumista. Laskuotoksessa on havaittu viitteitä hinnoittelun epätasapuolisuudesta, mutta otoksen rajallisuuden vuoksi havaintoja ei voida yleistää koko alueen hinnoitteluun. Tyhjennysvälitarkastelu perustuu rekisteriin merkittyihin tyhjennysväleihin, eikä niiden vastaavuutta toteutuneisiin tyhjennyksiin ole voitu kaikilta osin varmistaa. Päätöstä ei myöskään perusteta tietynsuuruisiin kustannussäästöihin tai päästövähennyksiin, sillä uutta alueellista mallinnusta ei ole tehty.

Näistä rajoituksista huolimatta aineisto osoittaa konkreettisia puutteita

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

kuljetustietojen toimittamisessa ja tietojen yhdenmukaisuudessa. Puutteet vaikeuttavat jätehuoltoon liittymisen ja tyhjennysvälien seurantaa sekä jätehuollon suunnittelua. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa palvelujen ohjausta ja kuljetustietojen välittämistä voidaan tehostaa yhtenäisillä tietojärjestelmillä. Lisäksi kunnan järjestämässä kuljetuksessa sekajätteen keräystä voidaan suunnitella yhdessä bio- ja pakkausjätekuljetusten kanssa. Muutoksen haitalliset yritysvaikutukset on tunnistettu, ja niitä pyritään vähentämään hallitulla siirtymällä sekä kilpailutusten huolellisella valmistelulla.

Selvitys yhdessä kuulemisessa saadun aineiston kanssa antaa hallintolain 31 §:n 1 momentissa tarkoitetut asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot. Aineisto mahdollistaa nykyjärjestelmän ongelmien, muutoksen tavoitteiden sekä keskeisten hyötyjen ja haittojen arvioinnin. Tarkkojen urakka-alueiden, kalustovaatimusten ja tulevan maksutason selvittäminen kuuluu toimeenpanon valmisteluun, eikä niiden avoimuus estä kuljetusjärjestelmästä päättämistä.

Liitteenä olevan selvityksen perusteella nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ei voida todeta yksiselitteisesti täyttävän kaikkia jätelain 37 ja 35 §:n mukaisia ehtoja toimialueella sekajätteen kuljetusten osalta. Koska edellytykset eivät täyty, tulee Iisalmessa, Keiteleellä, Kiuruvedellä, Lapinlahdella, Sonkajärvellä ja Vieremällä siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Siirtymäaika
Jätelain 37 § 2 momentin mukaan kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohta voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Esitetyt siirtymisajankohdat täyttävät tämän vähimmäisvaatimuksen.

Siirtyminen kunnan järjestämään sekajätteenkuljetukseen esitetään toteutettavan vaiheittain, jotta muutos voidaan valmistella ja toteuttaa hallitusti. Kaikkien kuuden kunnan samanaikainen siirtyminen muodostaisi liian laajan kokonaisuuden kuljetusten kilpailutuksen, asiakastietojen tarkistamisen, asiakasviestinnän ja palvelujen käynnistämisen kannalta. Porrastuksella tasataan valmistelun ja toimeenpanon työmäärää sekä turvataan jätehuoltopalvelujen jatkuvuus siirtymän aikana.

Vaikutusarviointi

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Päätös toteuttaa strategian tavoitetta ihana kunta.

Siirryttäessä kunnan järjestämään kuljetukseen on päätöksellä yritys- ja ilmastovaikutuksia pitkällä aikavälillä. Sekajätteiden kuljetusjärjestelmä muutoksella on positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia yrityksiin.
Kunnan kilpailuttaman kuljetuksen tarjouskilpailun voittaville yrityksille varmistuu pitkäaikainen (tyypillisesti 3-5 vuotta) ja tasainen tilauskanta, yrityksen kotitalousasiakkaisiin liittyvä luottotappioriski vähenee, kun jäteyhtiö vastaa asiakaslaskutuksesta ja maksaa urakasta urakoitsijalle sekä keskitetyt ajoreitit ja urakka-alueiden ja reittien suunnittelu voi parantaa kaluston käyttöastetta ja vähentävät turhaa ajoa. Kielteisiä vaikutuksia kilpailutuksen hävinneille yrityksille voi olla asiakkaiden ja markkinoiden menetys, yritykset menettävät suorat asiakassuhteensa ja vapautensa hinnoitella palvelunsa.

Kuljetushankintojen valmistelussa tulee tehdä jätelain 36 §:n mukainen markkinakartoitus. Hankinnat jaetaan lain mukaisesti osiin, ja palvelujen kesto sekä kilpailutusten ajoitus suunnitellaan siten, että kaiken kokoisilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Valmistelussa arvioidaan myös kalustovaatimusten vaikutukset yritysten osallistumismahdollisuuksiin.

Kuljetusjärjestelmä muutos voi vähentää kuljetusten päästöjä. Suunnitellut ja optimoidut ajoreitit vähentävät ristiinajoa ja hukka-ajoa, mikä pienentää kuljetusten päästöjä. Julkisessa kilpailutuksessa kunta voi asettaa urakoitsijoille vähimmäisvaatimuksia tai antaa lisäpisteitä vähäpäästöisestä kalustosta. Siirtyminen keskitettyyn malliin tehostaa viranomaisvalvontaa merkittävästi ja parantaa mahdollisuuksia tunnistaa jätehuoltoon liittymättömät kiinteistöt ja puuttua laiminlyönteihin pienentäen siten ympäristöriskejä.

Kotitalouksien mahdollisuus valita sekajätteen kuljetusyritys poistuu siirryttäessä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Asiointi selkeytyy, kun kuljetusten asiakaspalvelu ja laskutus keskitetään Ylä-Savon Jätehuolto Oy:lle. Tuleva maksutaso täsmentyy kuljetusten kilpailutuksen ja jätetaksan valmistelun yhteydessä. Tässä vaiheessa ei voida varmuudella arvioida, alenevatko vai nousevatko yksittäisten kotitalouksien maksut.

Muutoksenhaku
3. Kunnallisvalitus

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Otto-oikeus
Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet
Jätehuoltopäällikkö
Kuntien kirjaamot / nähtäville
Lupa- ja valvontavirasto
Ilmoitukset paikallislehtiin
Tiedote jätehuoltorekisteriin hyväksytyille alueella toimiville sekajätteitä kuljettaville yrityksille
Ylä-Savon jätehuolto Oy

Liitteet
Sekajätteiden kuljetusjärjestelmäselvitys Ylä-Savon alueella
Yhteenveto annetuista lausunnoista ja vastineet
Yhteenveto annetuista mielipiteistä ja vastineet

Oheisaineisto
Yhteenveto kuntien lausunnoista ja saapuneista mielipiteistä, ei verkkojulkinen
Tiivistelmä sekajätteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 10.9.2026 § 18

Jätehuoltopäällikön päätösehdotus
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päättää:

1. Pyytää lausuntoja kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta (Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Vieremä ja Sonkajärvi) sekä Lupa- ja valvontavirastolta 19.10.2026 mennessä siitä, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä sekajätteenkuljetus jätelain 37 ja 35 §:n mukaiset edellytykset alueella.
2. Asettaa kuljetusjärjestelmäselvityksen julkisesti nähtäville 11.9.-19.10.2026 toimialueen kuntien sekä jätehuoltolautakunnan verkkosivuille jatehuoltolautakunta.fi ja ilmoittaa selvityksen nähtävilläolosta alueen lehdissä.
3. Varaa jätelain 38 §:n ja hallintolain 41 §:n mukaisen vaikuttamismahdollisuuden kuntalaisille ja muille asianosaisille kirjallisten mielipiteiden esittämiseen 19.10.2026 saakka.

Päätös

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Hyväksyttiin.

Katie Halonen saapui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 16.37.

Joni Kemppi Etteplan Finland Oy:stä oli asiantuntijana asian käsittelyn ajan etäyhteydellä.

Valmistelu
jätehuoltopäällikkö Piia-Reetta Kiljunen, p. 040 661 7282

Aiempi otsikko: "Sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmä"

Alkuvuonna 2026 Ylä-Savon jätehuoltolautakunta päätti tilata konsultilta selvityksen jätelain edellytysten täyttymisestä sekajätteiden kuljetusten osalta. Kilpailutus toteutettiin Iisalmen kaupungin hankintaohjeen mukaisesti. Kilpailutuksen perusteella selvityksen laatijaksi valikoitui Etteplan Finland Oy. Konsultin laatima Sekajätteiden kuljetusjärjestelmäselvitys Ylä-Savon alueella on liitteenä. Selvitys koskee Ylä-Savon kuntia, joissa on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus (Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Sonkajärvi, Lapinlahti ja Vieremä).

Jätelain 32 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kotitalouksien, oman hallintonsa sekä näiden kanssa yhdessä kerättävien liikehuoneistojen yhdyskuntajätteiden huolto. Jätehuolto on välttämättömyyspalvelu, jonka on toimittava kaikissa oloissa, kaikkina aikoina ja kaikilla alueilla.

Jätelain 35 §:ssä on tämän varmistamiseksi säädetty yleiset vaatimukset, jotka tulee täyttää kuljetusjärjestelmästä riippumatta. Nämä vaatimukset ovat:

1. Kuljetus on järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä.
3. Jäte on kuljetettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan

Jätelain määrittämänä pääsääntönä on kunnan järjestämä ja kilpailuttama jätteenkuljetus (JL 36 §). Jätelain mukaan on kuitenkin mahdollisuus valita myös kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, mikäli kaikki jätelain määrittämät edellytykset täyttyvät (JL 37 §):

1. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 § 2

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

momentissa säädetyt edellytykset eli jätteen kuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Liitteenä olevan selvityksen perusteella nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ei voida todeta yksiselitteisesti täyttävän kaikkia jätelain 37 ja 35 §:n mukaisia ehtoja toimialueella sekajätteen kuljetusten osalta. Koska edellytykset eivät täyty, tulee Iisalmessa, Keiteleellä, Kiuruvedellä, Lapinlahdella, Sonkajärvellä ja Vieremällä siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Siirtyminen kunnallisen jäteyhtiön Ylä-Savon jätehuolto Oy:n kilpailuttamaan sekajätteiden kuljetukseen voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta.

Tiivistelmä edellytysten täyttymisestä selvityksen perusteella

Edellytys 1. Alueella on tarjolla jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Edellytyksen täyttyminen: Edellytys täyttyy vain osittain. Edellytys 1 sisältää neljä näkökulmaa, joista kahden voidaan arvioida täyttyvän; Kuljetuspalvelujen saatavuus luotettavasti sekä kohtuullisin ehdoin. Kuitenkaan kahden edellytyksen ei voida arvioida täyttyvän; kuljetuspalvelujen saatavuus kattavasti ja syrjimättömin ehdoin.

Selvityksen perusteella ehto kuljetuspalvelujen saatavuudesta luotettavasti voidaan arvioida täyttyvän. Selvityksen myötä ei ole tullut tietoon, että kuljetuspalveluita ei olisi lainkaan saatavissa joillain alueilla.

Ehto kuljetuspalvelujen saatavuudesta kohtuullisin ehdoin voidaan arvioida täyttyvän, sillä laskuotosten perusteella kuljetusmaksut ovat kohtuullisella tasolla. Kuljetuspalveluja on saatavissa koko toimialueella, vaikka osassa kunnissa keräystä hoitaa pääosin vain yksi yritys.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Ehdon kuljetuspalvelujen saatavuudesta kattavasti ei voida katsoa täyttyvän, kun edellytyksen täyttymistä arvioidaan kunnalliseen jätehuoltojärjestelmän liittymisasteen näkökulmasta. Vapaa-ajan asuntojen osalta 15 %:n liittymisaste on heikko ja myös vakituisista asuinkiinteistöistä yli neljäsosa on jätehuoltoon liittymättömiä.

Ehdon kuljetuspalvelujen saatavuudesta syrjimättömin ehdoin ei voida arvioida täyttyvän, sillä laskuotosten perusteella on havaittavissa viitteitä hintojen epätasapuolisuudesta ja syrjivistä hinnoittelumalleista.

Edellytys 2: Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Edellytyksen täyttyminen: Edellytys täyttyy vain osittain. Edellytys 2 voidaan jakaa kahteen osaan, joista toisen voidaan arvioida täyttyvän; jätteenkuljetuksen vaikutukset terveydelle ja ympäristölle. Kuitenkaan toinen osa ei täytä ehtoa; Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä.

Nykyisten jätteenkuljetusten itsessään ei katsota aiheuttavan merkittävää haittaa terveydelle ja/tai ympäristölle, joten ehdon voidaan arvioida siltä osin täyttyvän. Välillisesti haittoja voi kuitenkin aiheutua kunnalliseen jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen myötä. Mikäli ehtoa arvioidaan kunnan järjestämään kuljetusjärjestelmään peilaten, ympäristöhaittojen hallinnan näkökulmasta kunnan järjestämä kuljetus sekajätteelle voisi edelleen vähentää terveyshaittoja ja päästöjä kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen verrattuna.

Ehdon jätehuollon toimivuudesta ja alueellisen jätehuollon kehittämisestä ei voida arvioida täyttyvän nykyisessä kuljetusjärjestelmässä. Erityisesti alueellisen jätehuollon kehittämisen näkökulmasta kiinteistön haltijan järjestämällä keräyksellä ei arvioida saavutettavan vastaavia hyötyjä ja mahdollisuuksia kuin kunnan keskitetysti järjestämällä kuljetuksella.

Edellytys 3: Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Edellytyksen täyttyminen: Edellytys täyttyy vain osittain. Ehto voidaan jakaa kolmeen tarkasteltavaan osaan, joista kaksi täyttyy osittain: vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten toimintaan. Kolmas ehto ei täyty: vaikutukset viranomaisten toimintaan.

Nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän keräyksen vaikutusten kotitalouksien asemaan arvioidaan olevan sekä myönteisiä että kielteisiä. Asukkaalla on vapaus valita itse jätteidensä kuljettaja ja vapaus halutessaan vaihtaa palveluntarjoajaa. Valinnan vapaus kuitenkin edellyttää, että alueella toimii useampi palveluntarjoaja. Tämä toteutuu ainoastaan hyvin Iisalmen alueella ja kohtalaisesti Lapinlahden alueella. Muissa kunnissa kuljetuksia tarjoaa käytännössä vain yksi yritys. Nykyisen kuljetusjärjestelmän vaikutusten yritysten asemaan arvioidaan olevan sekä myönteisiä että kielteisiä.

Nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän keräyksen vaikutuksia viranomaisten toimintaan ei voida arvioida myönteisiksi. Toiminnan ollessa sirpaleista ja jakautuneena usealle toimijalle, on valvonta, kokonaisuuden arviointi ja toiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen viranomaisen näkökulmasta haastavaa.

Näin ollen kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutuksia ei voida selvityksen perusteella arvioida kokonaisuutena myönteiseksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Edellytys: Jätehuoltomääräysten noudattaminen ja jätteen toimittaminen kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan

Edellytyksen täyttyminen: Jätehuoltomääräysten noudattaminen ei täyty, mutta jätteiden toimittaminen kunnan osoittamaan paikkaan täyttyy.

Kuljetusyritysten ja jätehuoltoviranomaisen välisessä tiedonsiirrossa on puutteita. Kaikki yritykset eivät toimita tietoja jätelain ja jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla. Selvityksen perusteella myös keräyksen kattavuudessa on jonkin verran puutteita sekä jätehuoltomääräysten mukaisten tyhjennysvälien noudattamisessa on puutteita.

Ei ole tiedossa että alueelta kerättyjä kuntavastuullisia sekajätteitä ohjautuisi ainakaan merkittävissä määrin muualle kuin kunnan osoittamaan

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

vastaanottopaikkaan.

Lausuntopyynnöt ja kuljetusjärjestelmästä päättäminen

Esityksen mukaan Ylä-Savon jätehuoltolautakunta pyytää kunnilta, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä Lupa- ja valvontavirastolta lausunnot siitä, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 § ja 35 §:n mukaiset edellytykset. Lausunnot pyydetään 19.10. mennessä. Lisäksi kuljetusjärjestelmäselvitys asetetaan nähtäville ja kuntalaisille ja muille asianosaisille varataan vaikutusmahdollisuus. Jätehuoltolautakunta tekee päätöksen kuljetusjärjestelmästä lausuntopalautteen ja mielipiteiden käsittelyn jälkeen myöhemmin syksyllä.

Vaikutusarviointi
Päätös toteuttaa strategian tavoitetta ihana kunta.
Päätöksessä asetetaan sekajätteiden kuljetusjärjestelmä muutos kuultaville. Kuulemisella ei ole erityisiä vaikutuksia yrityksiin ja ilmastoon.

Siirryttäessä kunnan järjestämään kuljetukseen on päätöksellä yritys- ja ilmastovaikutuksia pitkällä aikavälillä.
Sekajätteiden kuljetusjärjestelmä muutoksella on positiivisia ja negatiivisia vaikutuksia yrityksiin. Kunnan kilpailuttaman kuljetuksen tarjouskilpailun voittaville yrityksille varmistuu pitkäaikainen (tyypillisesti 3-5 vuotta) ja tasainen tilauskanta, yrityksen luottotappioriski poistuu, kun jäteyhtiö vastaa asiakaslaskutuksesta ja maksaa urakasta urakoitsijalle sekä keskitetyt ajoreitit ja valmiiksi optimoidut alueet parantavat kaluston käyttöastetta ja vähentävät turhaa ajoa. Kielteisiä vaikutuksia kilpailutuksen hävinneille yrityksille voi olla asiakkaiden ja markkinoiden menetys, yritykset menettävät suorat asiakassuhteensa ja vapautensa hinnoitella palvelunsa.
Markkinavuoropuhelulla mahdollistetaan tasavertainen osallistuminen kilpailutukseen.

Kuljetusjärjestelmä muutoksella on positiivisia ilmastovaikutuksia. Suunnitellut ja optimoidut ajoreitit vähentävät ristiinajoa ja hukka-ajoa, mikä pienentää kuljetusten päästöjä. Kiinteistönhaltijan mallissa samalla kadulla saattaa ajaa usean eri yrityksen autoja eri päivinä. Julkisessa kilpailutuksessa kunta voi asettaa urakoitsijoille vähimmäisvaatimuksia tai antaa lisäpisteitä vähäpäästöisestä kalustosta (esim. uusiomateriaaleja käyttävät Euro VI -luokan autot, uusiutuva diesel tai biokaasu). Siirtyminen keskitettyyn malliin tehostaa

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

viranomaisvalvontaa merkittävästi ja vähentää jätehuollon vapaamatkustamista ja pienentää siten ympäristöriskejä.

Muutoksenhaku
1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus
Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet
Jätehuoltopäällikkö
Kuntien kirjaamot / lausuntopyynnöt ja nähtäville
Kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset
Lupa- ja valvontavirasto
Ilmoitukset paikallislehtiin
Tiedote jätehuoltorekisteriin hyväksytyille alueella toimiville sekajätteitä kuljettaville yrityksille
Ylä-Savon jätehuolto Oy

Liitteet
Sekajätteiden kuljetusjärjestelmäselvitys Ylä-Savon alueella

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 12.3.2026 § 10

Jätehuoltopäällikön päätösehdotus
Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmästä laaditaan uusi selvitys. Selvitys sekajätteen kuljetusjärjestelmästä ja jätelain 37 §:n 1 momentin edellytysten täyttymisestä tilataan riippumattomalta asiantuntijalta ja hankinta kilpailutetaan Iisalmen kaupungin hankintaohjeen mukaisesti.

Päätös
Hyväksyttiin.

Valmistelu
jätehuoltopäällikkö Piia-Reetta Kiljunen, p. 040 661 7282

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Aikaisemmat päätökset
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on päättänyt 11.4.2024 § 13 jatkaa sekajätteen jätteenkuljetuksen järjestämistä kiinteistön haltijan järjestämänä Iisalmessa, Keiteleellä, Kiuruvedellä, Lapinlahdella, Sonkajärvellä ja Vieremällä. Jätehuoltolautakunnan tekemästä päätöksestä jätettiin määräajassa valitus Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Itä-Suomen hallinto-oikeus on päätöksellään 16.6.2025 nro 1356/2025 kumonnut Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan valituksenalaisen päätöksen 11.4.2025 (§ 13) ja palauttanut asian jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksessään Itä-Suomen hallinto-oikeus on todennut ettei asiassa ole osoitettu, että jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönotolle täyttyisivät Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueella, joten jätehuoltolautakunnan päätös on lainvastainen.

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on 1.3.2023 (§ 10) tehnyt päätöksen jatkaa toimialueellaan jätelain 37 §:n mukaisessa kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetusmallissa ja siten olla siirtymättä jätelain 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetusmalliin. Itä-Suomen hallinto-oikeus on 11.10.2023 antamallaan päätöksellä nro 2262/2023 kumonnut Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan päätöksen ja palauttanut asian jätehuoltolautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi sillä perusteella, ettei asiassa ollut riittävällä tavalla selvitetty jätelain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymistä.

Molemmilla asian käsittelykerroilla päätökseksi on tullut jätehuoltolautakunnan jäsenen tekemä jätehuoltopäällikön päätösehdotuksesta poikennut vastaesitys.

Kuljetusjärjestelmästä päättäminen
Kunta voi päättää ottaa käyttöön kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen vain, jos kaikki jätelain 37.1 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät. Kunnalla ei kuitenkaan ole velvollisuutta päättää kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä, vaikka jätelain 37 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyisivätkin.

Kunta voi päättää kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönotosta, jos voidaan perustellusti osoittaa, että kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti
   sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta
   kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa
   terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan
   kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien
   asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Ennen jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa koskevan päätöksen tekemistä tulee siis riittävästi selvittää näiden edellytysten täyttyminen.

Jos kunta päättää siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta, joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Kunta voi kuitenkin päättää aikaisemmasta lakkaamisajankohdasta alueella, jolla jätteenkuljetuspalvelua ei ole tarjolla tai sen saatavuus on merkittävästi heikentynyt ja tästä voi seurata roskaantumista taikka haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Aikaisempien päätösesitysten pohjamateriaali
Asian esittelijänä toimineen jätehuoltopäällikön esityksen pohjana on muun ohella ollut virkatyönä laadittu selvitys Jätehuoltopalvelut Ylä-Savon alueella, jossa on katsottu, että jätelain 37 §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset eivät täyty. Tausta-aineistona on ollut ulkopuolisen konsultin KESTO-hankkeen yhteydessä vuonna 2021 laatima Jätteenkuljetusjärjestelmien vertailu ja arvio tulevaisuudesta Ylä-Savossa -raportti, jätehuoltolautakunnan toimialueen kuntien, yritysten ja asukkaiden lausunnot sekä yritysvaikutusten arviointiraportti.

Asian käsittelyn jatkotoimenpiteet
Jätehuoltopalvelut Ylä-Savon alueella -selvitys on tehty vuonna 2022 ja tämän jälkeen jätehuollon osalta on tapahtunut muutoksia Ylä-Savossa. Esimerkiksi Pielaveden kunnassa on siirrytty sekajätteen osalta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen sekä erilliskerättävien jätteiden keräykset ovat myös siirtyneet jätelain mukaisesti kunnan järjestämään kuljetukseen. Aikaisemmin tehty selvitys sisältää näin ollen vanhentunutta tietoa, joten uusi selvitys

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

jätelain 37 §:n 1 momentin ehtojen täyttymisestä olisi hyvä tehdä. Selvityksestä tulee käydä ilmi, täyttyvätkö jätelain (646/2011) 37 §:n mukaisen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset sekajätteiden osalta Iisalmessa, Keiteleellä, Kiuruvededellä, Lapinlahdella, Sonkajärvellä ja Vieremällä vai onko sekajätteiden kuljetus järjestettävä kunnallisena toimintana.

Uuden selvityksen tulisi valmistua syksyyn mennessä ja asia valmisteltaisiin päätöksentekoon loppuvuodesta 2026.

Vaikutusarviointi
Päätös toteuttaa strategian tavoittetta
1. Inspiroiva kunta / kaupunki
osallistamme käyttäjäryhmät ja kolmannen sektorin mukaan palveluiden suunnitteluun ja viestimme palvelutarjonnastamme aktiivisesti ja monikanavaisesti

2. Ihana kunta / kaupunki
huolehdimme kaupungin siisteydestä ja kannustamme myös kuntalaisia huolehtimaan ympäristöstään

4. Kestävä kuntatalous
hankintapolitiikkamme on yrittäjäystävällistä ja paikallisen tarjonnan huomioivaa

Muutoksenhaku
1A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Otto-oikeus
Ei otto-oikeutta.

Toimenpiteet, otteet
Jätehuoltopäällikkö
Hankinta- ja logistiikka-asiantuntija
Toimialajohtaja

Oheisaineisto
Ote: Ylä-Savon jätehuoltolautakunta 11.4.2024 § 13 Sekajätteen

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

jätteenkuljetusjärjestelmä
Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 2262/2023
Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 1356/2025
Selvitystyö: JULKINEN jätteenkuljetusjärjestelmien vertailu ja arvio tulevaisuudesta Ylä-Savossa
Jätehuoltopalvelut Ylä-Savon alueella
Sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmän muutoksen yritysvaikutusten arviointi Ylä-Savon jätehuoltoyrityksille, ei verkkojulkinen
Sekajätteen lajittelututkimus ja jäteastioiden täyttöastetutkimus Ylä-Savon jätehuolto Oy:n toiminta-alueella

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

MUUTOKSENHAKU

Lainvoimaisuus Jos päätöksestä ei valiteta viimeistään 21.12.2026, se tulee lainvoimaiseksi 22.12.2026.

Pöytäkirja nähtävänä Pöytäkirja on laitettu nähtäville 13.11.2026 Iisalmen kaupungin verkkosivuille http://julkaisu.iisalmi.fi

Tiedoksianto

Asianosaiset:

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Sekajätteiden kuljetusjärjestelmä-selvitys Ylä-Savon alueella

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta

1.9.2026

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tilaaja

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta / Iisalmen kaupunki

Pohjolankatu 14

74100 Iisalmi

https://www.iisalmi.fi/

Yhteystiedot:

Piia-Reetta Kiljunen, Jätehuoltopäällikkö

piia-reetta.kiljunen@iisalmi.fi

Toteuttaja

Etteplan Finland Oy

Askonkatu 9 E,

FI-15100 Lahti

www.etteplan.com

Tekijät:

Joni Kemppi (DI), projektipäällikkö

Esa Nummela (DI), vastuuasiantuntija

Kalle Elfving (DI), projektityöntekijä

etunimi.sukunimi@etteplan.com

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Sisällysluettelo

1 Johdanto 5

2 Työn sisältö ja toteutus 5

3 Sekajätteen kuljetusten nykytila Ylä-Savon alueella 7

3.1 Jätehuoltomääräykset 7

3.2 Sekajätteen kuljetukset 8

3.3 Vastaanottopaikat ja käsittely 9

3.4 Tiedonsiirto viranomaiselle 9

3.5 Keräyksen kattavuus 10

3.6 Tyhjennysvälit 13

3.6.1 Vakituiset asuinkiinteistöt 14

3.6.2 Vapaa-ajan kiinteistöt 16

3.7 Kuljetuspalvelujen hinnat 18

3.8 Jätemäärien kehitys 19

3.9 Kuljetuksen edellytysten täyttyminen jätelain määrittämistä näkökulmista 21

3.9.1 Kuljetuspalvelujen saatavuus (kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin) 21

3.9.2 Kunnan jätehuoltomääräysten noudattaminen ja jätteen toimittaminen kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan 23

3.9.3 Jätehuollon yleinen toimivuus kunnassa ja alueellisen jätehuollon kehittäminen 24

3.9.4 Jätteenkuljetuksen vaikutukset terveydelle ja ympäristölle 26

3.9.5 Kuljetusjärjestelmän vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan 27

4 Yhteenveto ja johtopäätökset 31

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

5 Toimenpidesuositukset 35

Lähteet 38

LIITE 1: Laskuotosten yhteenveto 39

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

1 JOHDANTO

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta vastaa jätehuollon viranomaistehtävistä Ylä-Savon Jätehuolto Oy:n toimialueella. Ylä-Savon Jätehuolto Oy on seitsemän kunnan omistama jätehuoltoyhtiö, joka huolehtii jätelain mukaisista yhdyskuntajätehuollon palvelutehtävistä omistajakuntiensa alueella noin 55 000 asukkaalle. Toimialueen kunnat ovat Iisalmi, Keitele, Kiuruvesi, Lapinlahti, Pielavesi, Sonkajärvi ja Vieremä.

Toimialueella sekalaisen yhdyskuntajätteen (jatkossa sekajäte) kuljetukset ovat kiinteistön haltijan järjestämisvastuulla kuuden kunnan alueella. Näillä alueilla kiinteistön haltija voi itse sopia sekajätteen kuljetuksista valitsemansa kuljetusyrityksen kanssa. Pielaveden kunnassa on käytössä kunnan järjestämä jätteenkuljetus, jossa Ylä-Savon Jätehuolto kilpailuttaa sekajätteiden keräyksen kuntavastuullisten kiinteistöjen osalta. Kuntavastuullisilla kiinteistöillä tarkoitetaan pääosin vakituisia ja vapaa-ajan asuinkiinteistöjä, kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöjä sekä tiettyjä poikkeustapauksia liiketoiminnan kiinteistöjen osalta. Kunnallinen jätehuoltolaitos kilpailuttaa myös bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräykset ja kuljetukset toimialueen taajamissa jätehuoltomääräysten mukaisesti sekä ylläpitää omia ekopisteitä ja lajitteluasemia sekä Iisalmessa sijaitsevaa Ylä-Savon jätekeskusta.

Jätelain (646/2011) 37 §:n mukaisesti kunnassa voi olla kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus sekalaiselle yhdyskuntajätteelle ja/tai saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäiselle kuljetukselle, mikäli kuljetusjärjestelmä täyttää jätelaissa määritetyt edellytykset. Ylä-Savon jätehuoltolautakunta on käsitellyt sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmää vuosina 2023 ja 2024, mutta Itä-Suomen hallinto-oikeus on palauttanut asian molemmilla kerroilla uudelleen jätehuoltolautakunnan käsiteltäväksi. Tämän selvitystyön tavoitteena on tuottaa päätöksenteon kannalta riittävä ja perusteltu selvitys, josta käy ilmi, täyttyvätkö jätelain (646/2011) 37 §:n mukaisen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset sekalaisen yhdyskuntajätteen osalta.

2 TYÖN SISÄLTÖ JA TOTEUTUS

Selvityksessä muodostetaan tilannekuva kuntavastuullisen sekajätteen jätehuollosta ja tarkastellaan nykyisten kuljetusjärjestelmien toimivuutta siltä osin kuin keräys on kiinteistön haltijan järjestämää. Tarkastelu rajataan siten Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän alueisiin ja niiltä kerättävän sekajätteen jätehuollon arviointiin.

Kiinteistön haltijan järjestämien kuljetusten osalta arvioidaan jätelain 37 §:ssä määritettyjen edellytysten täyttymistä seuraavista jätelainsäädännön määrittämistä näkökulmista (35 § ja 37 §):

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

- Kuljetuspalvelujen saatavuus (kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin)
- Kunnan jätehuoltomääräysten noudattaminen ja jätteen toimittaminen kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan
- Jätehuollon yleisen toimivuuden edistäminen ja alueellisen jätehuollon kehittäminen
- Jätteenkuljetuksen vaikutukset terveydelle ja ympäristölle
- Kuljetusjärjestelmän vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Kriteeristö edellä esitettyjen edellytysten täyttymisestä tai täyttymättä jäämisestä on usein tulkinnanvaraista ja vaatisi kriteerien selkeämpää määrittelyä. Osaa näkökulmista voidaan arvioida esimerkiksi toteutuneista kuljetuksista viranomaiselle raportoitujen datojen pohjalta, mutta osaa näkökulmista on haastavaa arvioida dataan pohjautuen, jolloin arviointi pohjautuu esimerkiksi alueen viranomaisten kokemuksiin ja havaintoihin sekä näkemyksiin. Lisäksi arvioidaan, miten nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä ja vaihtoehtoinen kunnan keskitetysti järjestämä kuljetus vertautuvat toisiinsa, ja voisiko jälkimmäinen tarjota mahdollisuuksia tai riskejä nykyiseen kuljetusjärjestelmään verrattuna. Arvioinnissa on huomioitu myös muilla jätehuoltoalueilla saatuja selvityksiin perustuvia tietoja ja kokemuksia kuljetusjärjestelmien muutoksista.

Työssä ei toteutettu tarkempaa alueelliseen mallinnukseen perustuvaa kuljetusjärjestelmävertailua, jossa vertailtaisiin kuljetusjärjestelmien tehokkuutta esimerkiksi kilometrisuoritteiden, ajankäytön, kustannusten ja/tai ympäristövaikutusten näkökulmista.

Toimialueen jätelajikohtaisten kuljetusjärjestelmätarkastelujen perusteella annetaan toimenpidesuositus ehdotettavista toimenpiteistä.

Selvitystyön ensisijaisina lähteinä on käytetty seuraavia tietolähteitä:

- Jätehuoltoviranomainen: kuljetusrekisterin data-aineistot, asiakasrekisterin data-aineisto, haastattelut ja muut erilliset tietopyynnöt
- Ylä-Savon Jätehuollon toimitusjohtaja: haastattelu painottuen sekajätteen käsittelyn tilannekuvaan
- Alueen ympäristönsuojeluviranomaiset: kirjalliset kyselyt ja muut tietopyynnöt
- Julkisesti saatavilla olevat päätökset toimialueen jätehuoltoa koskien (esim. jätehuoltomääräykset)
- Aiemmin toteutetut kuljetusjärjestelmiä vertailevat selvitykset ja muu aihetta koskeva tietoaineisto

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

3 SEKAJÄTTEEN KULJETUSTEN NYKYTILA YLÄ-SAVON ALUEELLA

3.1 Jätehuoltomääräykset

Alle on poimittu alueen viimeimmistä jätehuoltomääräyksistä (Ylä-Savon jätehuoltolautakunta, 1.4.2025 alkaen) tämän selvityksen kannalta relevanteimpia määräyksiä, joihin alueen jätehuollon toteutuksen nykytilaa on peilattu arvioitaessa jätehuoltomääräysten noudattamista.

Liittyminen jätehuoltoon: Kaikkien asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjen sekä kunnan palvelu- tai hallintotoiminnan kiinteistöjen sekä myös muiden jätelain 32 §:n mukaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien kiinteistöjen on kuuluttava kunnan jätehuoltojärjestelmään. Liittyminen kunnan jätehuoltojärjestelmään tapahtuu lähtökohtaisesti liittymällä kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen.

Iisalmessa, Keiteleellä, Kiuruvedellä, Lapinlahdella, Sonkajärvellä ja Vieremällä, joissa on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä sekajätteelle, liittyminen sekajätteen kuljetukseen tapahtuu sopimalla sekajätteen noutamisesta ja kuljettamisesta jätehuoltorekisteriin hyväksytyn jätteenkuljettajan kanssa. Liittyminen jätteenkuljetukseen on hoidettava joko kiinteistökohtaisella astialla tai lähikiinteistöjen yhteisellä kimppa-astialla.

Sekajätteen vastaanottopaikka: Jätehuoltomääräysten 12 § mukaisesti kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piiriin kuuluvat jätteet on toimitettava kunnallisen jäteyhtiön osoittamiin paikkoihin. Alueelta kerätyn sekajätteen osalta vastaanottopaikkana toimii Ylä-Savon jätekeskus Iisalmessa.

Tiedonsiirto viranomaiselle: Jätteenkuljettajan on luovutettava jätehuoltoviranomaiselle kiinteistöittäin ja jätelajeittain eritellyt ajantasaiset tyhjennystiedot kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetetuista jätteistä jätelain 39 §:n ja jäteasetuksen 42 §:n mukaisesti. Tiedot on toimitettava jätehuoltoviranomaiselle vähintään neljännesvuosittain sähköisesti muokattavissa olevassa muodossa. Tämä on määritetty myös jätehuoltomääräyksissä (33 §).

Tyhjennysvälit: Sekajätteen keräysvälineen pisimpään sallittuun tyhjennysväliin vaikuttavat keräyskohteen sijoittuminen (taajama, haja-asutusalue), biojätteen lajittelu (erilliskeräys, kompostointi, ei lajittelua), keräysvälineen koko (≤240 l, >240 l) sekä vuodenaika (kesäaika, talviaika). Sekajäteastia on jätehuoltomääräysten 24 § mukaisesti tyhjennettävä alla olevan taulukon 1 mukaisesti.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Taulukko 1. Pisimmät sallitut sekajäteastian tyhjennysvälit Ylä-Savon alueella (Yli-Savon jätehuoltomääräykset, 24 §).

Jätelaji	Pisin tyhjennysväli kesäaikana (viikot 18-39)	Pisin tyhjennysväli talviaikana (viikot 40-17)
Sekajäte taajamassa	2 viikkoa	4 viikkoa
Sekajäte taajamassa, joka ei sisällä biojätettä (kiinteistöllä on biojätteen erilliskeräys tai kompostointi, josta on voimassa kompostointi-ilmoitus)	4 viikkoa tai 8 viikkoa, jos ≤240 l astia ja sekajätteen määrä vähäinen	8 viikkoa
Sekajäte haja-asutusalueella	2 viikkoa	4 viikkoa
Sekajäte haja-asutusalueella, joka ei sisällä biojätettä (kiinteistöllä on biojätteen erilliskeräys tai kompostointi, josta on voimassa kompostointi-ilmoitus)	8 viikkoa	8 viikkoa tai 12/16 viikkoa, jos ≤240 l astia ja sekajätteen määrä vähäinen

Vapaa-ajan asuntojen jätehuollon kiinteistökohtaiseen jätteenkuljetukseen kuuluvien kiinteistöjen vaatimus on vähintään kaksi tyhjennystä korkeintaan kahdeksan viikon tyhjennysvälin mukaisesti, jos kiinteistöllä on biojätteen erilliskeräys tai kompostointi, tai muussa tapauksessa neljän viikon tyhjennysvälin mukaisesti.

3.2 Sekajätteen kuljetukset

Jätehuoltoviranomaisen tietojen perusteella kuntavastuullista sekajätettä on vuonna 2026 kuljettanut kuusi kuljetusyritystä:

- Liikenne Cargo Ky/Cargo Team
- Erkki Kastari Ky
- Keiteleen Jätehuolto
- Iisalmen Kiinteistöhuolto Korhonen Oy
- L&T (Lassila&Tikanoja Oyj)
- Ympäristöhuolto Sovi Oy

Yksittäisiä kiinteistöjä tyhjentää reuna-alueilla myös kolme jätelaitosta: Ylä-Savon Jätehuolto, Jätekukko ja Vestia.

Keiteleen, Kiuruveden, Vieremän ja Sonkajärven kunnissa asuinkiinteistöjen sekajätettä kerää pääasiassa yksi kuljetusyritys (yhden yrityksen osuus yli 90 %). Lapinlahdella toimii pääosin kaksi kuljetusyritystä, joiden markkinaosuudet ovat kunnassa noin 66 % ja 34 % keräyskohteista. Iisalmessa toimivat kaikki kuljetusyritykset, tosin asiakasmäärissä on merkittäviä eroja. Yhdellä kuljetusyrityksellä on Iisalmessa hieman yli 50 %:n markkinaosuus keräyskohteista, toisiksi suurimmalla toimijalla noin 26 % ja kolmanneksi suurimmalla noin 19 % markkinaosuus. Lopuilla yrityksillä Iisalmessa sijaitsevat asiakasmäärät ovat vähäisiä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jätteen ammattimainen kuljettaminen edellyttää toiminnan hyväksymisestä jätehuoltorekisteriin. Lupa- ja valvontavirasto tekee hakemuksen perusteella päätöksen jätehuoltorekisteriin hyväksymisestä. Menettelyllä varmistetaan, että esitetty toiminta täyttää jätelain edellyttämät vaatimukset. Päätöksen määräyksillä estetään toiminnasta aiheutuva haitta ja vaara terveydelle ja ympäristölle. (Toiminnan hyväksyminen jätehuoltorekisteriin.)

Kaikki sekajätekuljetuksia alueella hoitavat kuljetusyritykset on hyväksytty tai merkitty jätehuoltorekisteriin. Tarkistus tehtiin selvityksen yhteydessä Jätehuoltokompassi-tietopalvelun avulla, jota ylläpitää Suomen ympäristökeskus (SYKE) ja jonka tiedot pohjautuvat Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämään tuottaja- ja jätehuoltorekisteriin.

3.3 Vastaanottopaikat ja käsittely

Kiinteistöiltä kerättävä sekajäte on toimitettava Ylä-Savon Jätehuollon jätekeskukseen Iisalmelle. Ylä-Savon jätekeskuksesta kunnallinen jäteyhtiö toimittaa sekajätteen energiana hyödynnettäväksi Riikinvoiman ekovoimalaitokseen Leppävirralle.

Kahdella kuljetusyrityksellä on alueella käytössään omia siirtokuormausasemia, joiden kautta osa kuntavastuullisesta sekajätteestä toimitetaan varsinaiseen vastaanottopaikkaan (Ylä-Savon jätekeskukseen). Alueen jätelaitos ei ole kokenut, että järjestelystä olisi koitunut ongelmia esimerkiksi jätekuormien laadun tai kuormien epätasaisen ajallisen jakautumisen suhteen.

3.4 Tiedonsiirto viranomaiselle

Jätelain 39 § mukaisesti kuljetusyritysten tulee toimittaa vähintään neljännesvuosittain jäteviranomaiselle sähköisessä muodossa ajantasaiset tiedot sekajätteen toteutetuista tyhjennyksistä kiinteistöittäin sekä tiivistelmä kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrästä ja toimituspaikoista.

Ylä-Savon jätehuoltoviranomaisten mukaan tietojen toimittamisessa ilmenee usein haasteita. Kaikki alueella toimivat kuljetusyritykset eivät toimita tietoja jätelain edellyttämällä tavalla. Kuljetustietoja pyydetään kvartaaleittain excel-muodossa, mutta tietojen saaminen ei ole automaattista, vaan vaatii viranomaiselta aktiivista muistuttelua. Lisäksi toimitetuissa tiedoissa on havaittu puutteita ja tietosisältö vaihtelee yrityksittäin, mikä hankaloittaa tietojen yhdistämistä. Alueella toimivista kuljetusyrityksistä kaksi toimittaa omatoimisesti viranomaiselle jätelain edellyttämät jätemäärä- ja toimituspaikkatiedot. Esimerkiksi jätehuoltoviranomaisten haastattelun hetkellä (kesäkuussa 2026) edellisen vuoden jätemäärä- ja toimituspaikkatiedot puuttuivat vielä kokonaan neljältä kuljetusyritykseltä. Yhden kuljetusyrityksen osalta jätehuoltoviranomainen ei ole saanut tarvittavia tietoja pyynnöistä huolimatta, ja tietoja joudutaan pyytämään Lupa- ja valvontaviraston kautta.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

3.5 Keräyksen kattavuus

Taulukkoon 2 on koottu sekajätteen keräyksen kattavuus kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen kunnissa. Tiedot perustuvat jätehuoltoviranomaiselta saatuun aineistoon vakituisten ja vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisestä jätehuoltoon.

Taulukko 2. Kiinteistön haltijan järjestämän sekajätteen keräyksen kattavuus Ylä-Savon toimialueella.

Kunta	Kiinteistö-tyyppi	Lkm	Liitty-nyt	Ei liitty-nyt	Keskey-tys *	Ei kes-key-tystä**	Epä-selvä	Liit.aste1 (%)	Liit.aste2 (%)
Iisalmi	Vakituinen	6174	5031	314	26	794	9	94 %	**82 %**
	Vapaa-ajan	1068	164	904	-	-	-	15 %	**15 %**
	Yht.	7242	5195	1218	26	794	9	81 %	**72 %**
Keitele	Vakituinen	1131	770	13	19	329	0	98 %	**69 %**
	Vapaa-ajan	362	138	224	-	-	-	38 %	**38 %**
	Yht.	1493	908	237	19	329	0	79 %	**62 %**
Kiuruvesi	Vakituinen	3686	2637	168	12	869	0	94 %	**72 %**
	Vapaa-ajan	833	74	759	-	-	-	9 %	**9 %**
	Yht.	4519	2711	927	12	869	0	75 %	**60 %**
Lapinlahti	Vakituinen	4410	3188	341	12	869	0	90 %	**72 %**
	Vapaa-ajan	1240	206	1034	-	-	-	17 %	**17 %**
	Yht.	5650	3394	1375	12	869	0	71 %	**60 %**
Sonkajärvi	Vakituinen	2129	1210	273	4	641	1	82 %	**57 %**
	Vapaa-ajan	858	64	794	-	-	-	7 %	**7 %**
	Yht.	2987	1274	1067	4	641	1	54 %	**43 %**
Vieremä	Vakituinen	1891	1129	227	0	532	3	83 %	**60 %**
	Vapaa-ajan	468	61	407	-	-	-	13 %	**13 %**
	Yht.	2359	1190	634	0	532	3	65 %	**51 %**
Kaikki kunnat	Vakituinen	19421	13965	1336	73	4034	13	91 %	**72 %**
	Vapaa-ajan	4829	707	4122	-	-	-	15 %	**15 %**
	Yht.	24250	14672	5458	73	4034	13	73 %	**61 %**

*) Ei jätehuoltovelvoitetta (hakenut keskeytyksen tai muu syy esim. purkukohde)
**) Ei hakenut keskeytystä (mahdollinen liittymisvelvollinen tai tyhjillään oleva kiinteistö), tulkittu vakituisiksi asuinkiinteistöiksi rekisteriaineiston Käyttötarkoitus-kentän perusteella.

Liittymisasteet on laskettu kahdella tavalla. Liittymisaste 1 ei huomioi kiinteistöjä, jotka eivät ole hakeneet keskeytystä tai voivat olla tyhjillään. Liittymisaste 2 huomioi myös nämä kiinteistöt liittymisvelvollisten kokonaismäärässä, jolloin liittymisasteet ovat pienempiä. ”Ei hakenut keskeytystä” -tieto liittyi yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta muihin kuin vapaa-ajan kiinteistöihin.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liittymisaste 2 on tässä selvityksessä ensisijainen laskentatapa, sillä myös tyhjillään olevien kiinteistöjen tulisi hakea ja saada jätehuoltoviranomaiselta hyväksyntä jätehuollon keskeytykselle. Viranomainen ei ole tehnyt aktiivista kehotusprosessi tyhjillään oleville vakituisen asumisen kiinteistöille.

Liittymisaste kaikissa tarkastelluissa kunnissa on vakituisille keskimäärin 72 % tai 91 %, laskentatavasta riippuen. Vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste on huomattavasti alhaisempi, vain noin 15 %. Vakituisten liittymisasteissa on kunnittain vaihtelua välillä 82–94 % (liittymisaste 1) ja 57-82 % (liittymisaste 2). Vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisasteet vaihtelevat kunnissa välillä 7–38 %.

Korkeimmat liittymisasteet vakituisille asuinkiinteistöille ovat Iisalmessa, Kiuruvedellä ja Lapinlahdessa. Tosin, mikäli ”ei hakenut keskeytystä”-luokan kiinteistöt rajataan ulos, liittymisasteiden kärkeä olisi Keitele. Vapaa-ajan kiinteistöissä paras liittymisaste on Keiteleellä ja heikoin Sonkajärvellä.

Jätehuoltoviranomaisen mukaan vakituisten asuinkiinteistöjen liittymisasteissa on havaittu selkeitä parannuksia alueilla, joissa on tehty aktiivista kehotusmenettelyä. Osa liittymisistä on kuitenkin ollut näennäisiä, eli tyhjennyksiä ei ole tosiasiassa toteutunut tai sopimus irtisanotaan kehotusprosessin jälkeen. Viranomaisilla ei ole ollut resursseja valvoa yksittäistapauksia. Vapaa-ajan kiinteistöihin ei ole resurssisyistä kohdistettu vastaavaa aktiivista kehotusmenettelyä, mikä osaltaan heijastuu vapaa-ajan kiinteistöjen heikkoon liittymisasteeseen.

Kuva 1 havainnollistaa sekajätteen keräykseen liittyneitä ja kuva 2 vielä liittymättömiä vakituisia ja vapaa-ajankiinteistöjä tarkastelualueen kunnissa. Kuvassa 2 erotellaan myös kiinteistöt, jotka eivät ole hakeneet keskeytystä (mahdollinen liittymisvelvollinen tai tyhjillään oleva kiinteistö).

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

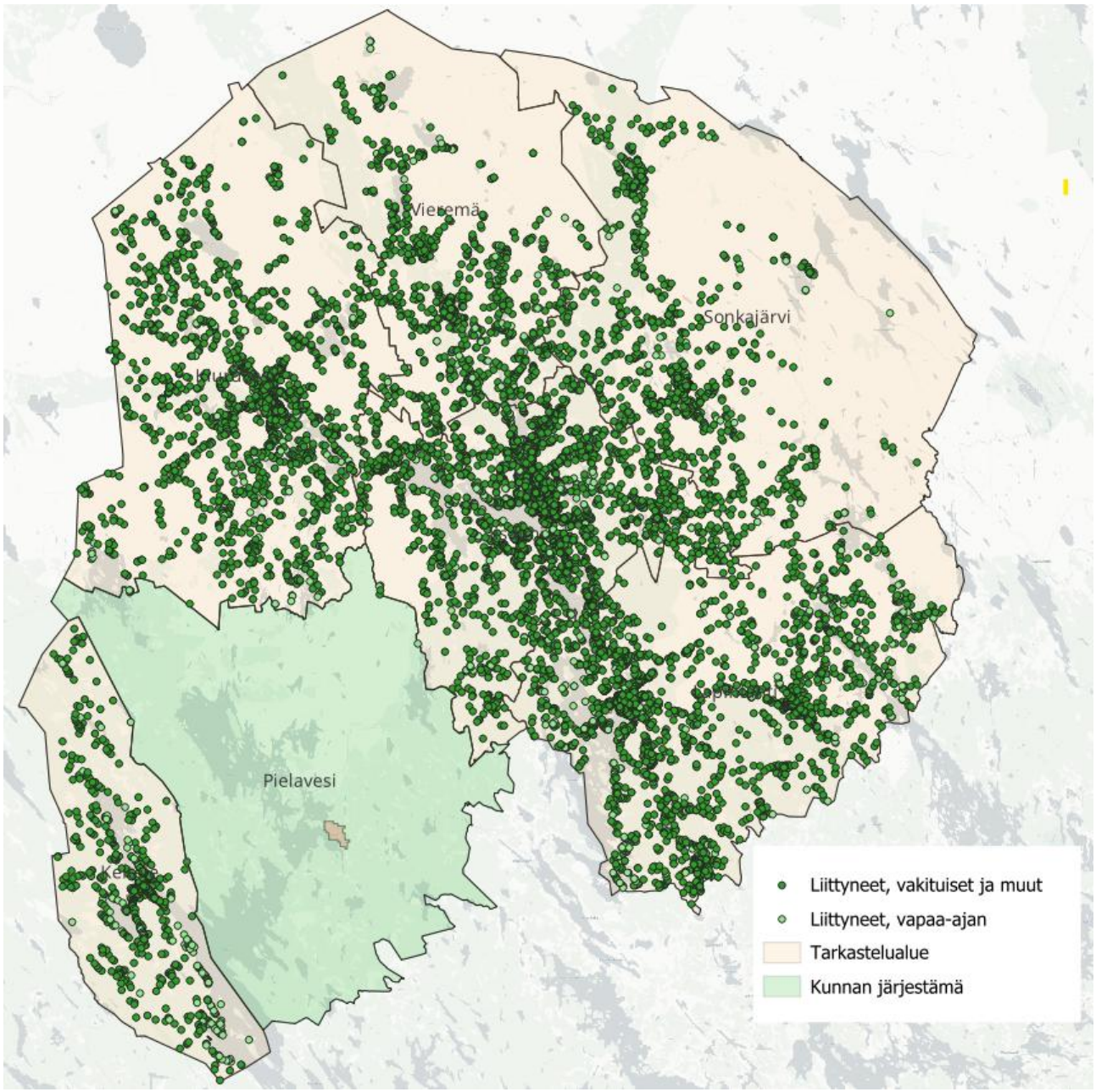

Kuva 1. Sekajätteen keräykseen liittyneet kiinteistöt Ylä-Savon jätehuollon toimialueella vuonna 2026. Kuvassa tumman vihreällä liittyneet vakituiset asuinkiinteistöt (ja muut liittyneet) ja vaalean vihreällä liittyneet vapaa-ajan kiinteistöt.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

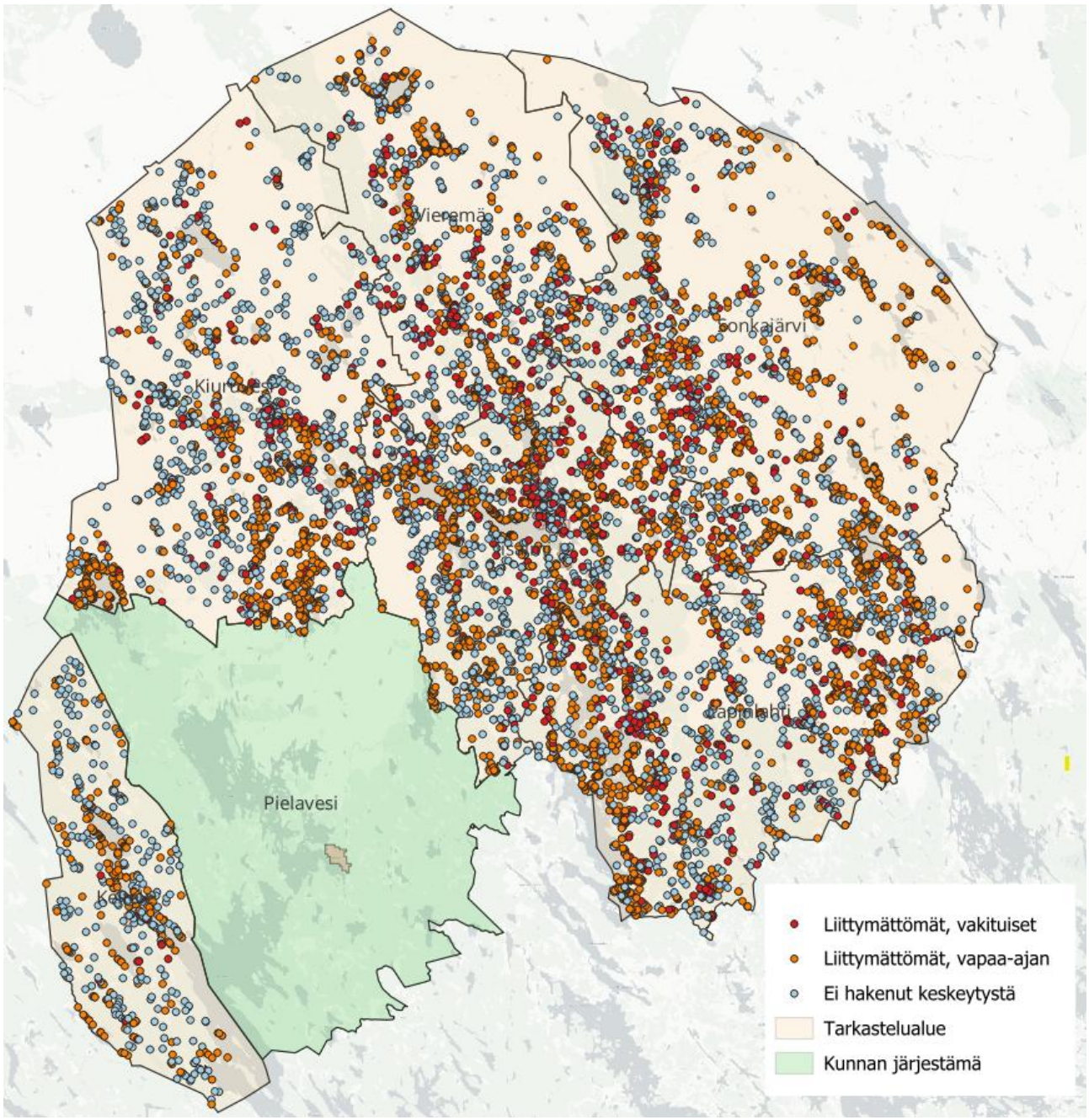

Kuva 2. Sekajätteen keräykseen vielä liittymättömät kiinteistöt Ylä-Savon jätehuollon toimialueella vuonna 2026. Kuvassa punaisella liittymättömät vakituiset asuinkiinteistöt ja oranssilla liittymättömät vapaa-ajan kiinteistöt. Vaalean sinisellä kiinteistöt, jotka ovat lähtökohtaisesti tyhjillään olevia kiinteistöjä, mutta jotka eivät ole hakeneet keskeytystä jätehuoltoon.

3.6 Tyhjennysvälit

Jätehuoltomääräysten mukainen pisin tyhjennysväli sekajätteelle on vakituisesti asutuilla kiinteistöillä kesäaikana kaksi (2) viikkoa ja talviaikana neljä (4) viikkoa, mikäli kiinteistöllä ei ole biojätteen lajittelua. Mikäli biojäte lajitellaan kiinteistöllä, on sekajätteen pisin tyhjennysväli taajamassa kesäaikana neljä (4) viikkoa (tietyin edellytyksin 8 viikkoa, ks. Taulukko 1) ja talviaikana kahdeksan (8)

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

viikkoa. Vastaavasti haja-asutusalueella pisin tyhjennysväli on tällöin 8 viikkoa sekä kesä- että talviaikana.

Kiinteistö voi hakea lupaa biojätteen lajittelun mahdollistamaan harvennettuun tyhjennysrytmiin, mikä edellyttää joko voimassa olevaa kompostointi-ilmoitusta tai biojätteen erilliskeräyssopimusta. Taajamassa pisin harvennettu tyhjennysväli on kesä- ja talviaikana 8 viikkoa. Haja-asutusalueella pisin harvennettu tyhjennysväli on kesäaikana 8 viikkoa ja talviaikana 12–16 viikkoa.

Vapaa-ajan kiinteistöjen sekajäteastia tulee tyhjentää vähintään neljän viikon välein sinä aikana, kun kiinteistöä käytetään eniten (yleensä kesäaikaan), mikäli biojätteitä ei erilliskerätä tai kompostoida kiinteistöllä. Mikäli biojätteet erilliskerätään tai kompostoidaan, pisin sallittu tyhjennysväli on kahdeksan viikkoa.

Selvityksessä analysoitiin kuljetusyritysten jätehuoltoviranomaiselle toimittamien sekajätetyhjennystietojen perusteella, mikä on tyhjennysvälijakauma kesä- ja talviaikana niillä kiinteistöillä, jotka ovat liittyneet kiinteistökohtaiseen keräykseen. Lisäksi analysoitiin, kuinka suuri osuus näiden kiinteistöjen tyhjennysväleistä on jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa, huomioiden biojätteen lajittelun (erilliskeräys tai kotikompostointi), sijainti (taajama vai haja-asutusalue) sekä erikseen kesä- ja talviajan.

Analyysi toteutettiin viranomaisen kuljetusrekisteriin merkittyjen kohdekohtaisten tyhjennysvälien perusteella. Kuljetusyritysten jätehuoltoviranomaiselle toimittamien kohdekohtaisten tyhjennystietojen rakenteissa, tietosisällöissä ja kirjaustavoissa havaittiin merkittäviä eroja. Tämän vuoksi eri yritysten aineistojen yhdistäminen yhtenäiseksi analyysiaineistoksi oli haastavaa, minkä seurauksena toteutuneiden tyhjennysten vastaavuutta viranomaisen kuljetusrekisterissä ilmoitettuihin tyhjennysväleihin ei voitu tämän selvityksen yhteydessä luotettavasti arvioida.

3.6.1 Vakituiset asuinkiinteistöt

Analyysin tulokset vakituisille asuinkiinteistöille on esitetty kuvissa 3–5. Huomioitavaa on, että kuvissa 3 ja 4 on esitetty vakituisten asuinkiinteistöjen tyhjennysvälijakaumat koko sekajätekeräyksessä mukana olevalle vakituisen asumisen kiinteistökannalle, eikä niissä ole huomioitu biojätteen lajittelun vaikutusta tyhjennysväleihin. Eri tyhjennysvälikriteerit huomioivan tarkemman analyysin tulokset ovat esitetty kuvassa 5.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

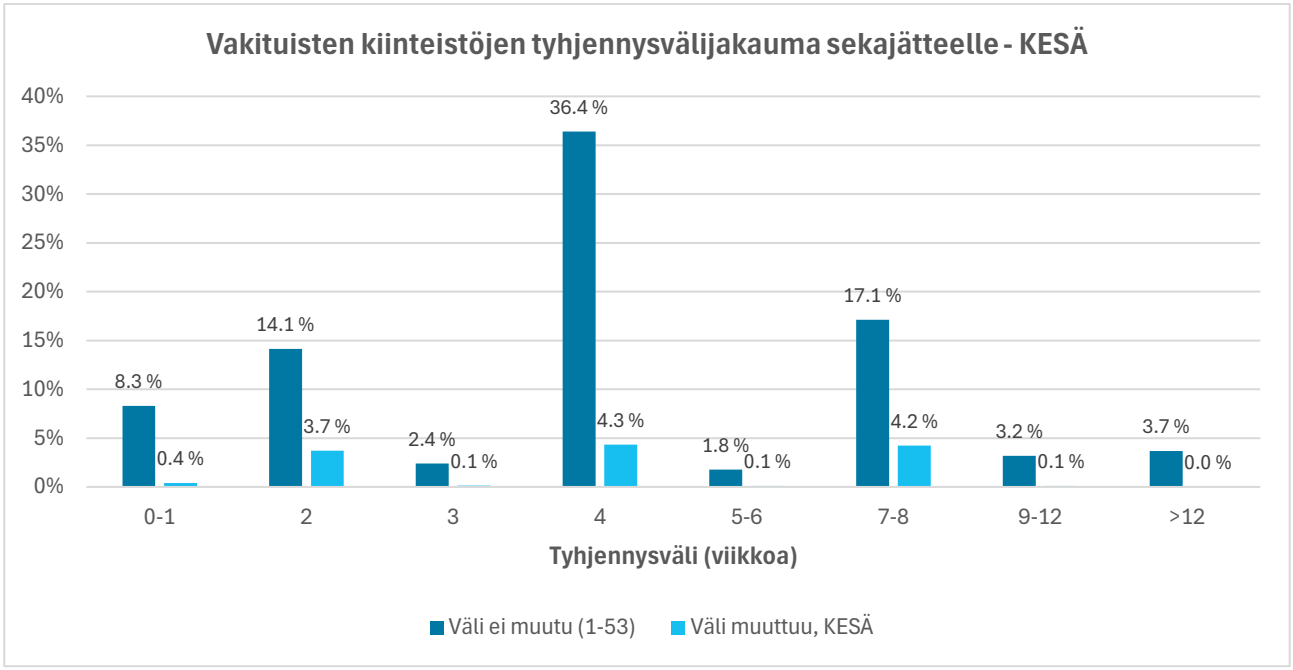

Kuva 3. Sekajätteen tyhjennysvälien jakauma vakituisilla asuinkiinteistöillä kesäaikana vuonna 2025.

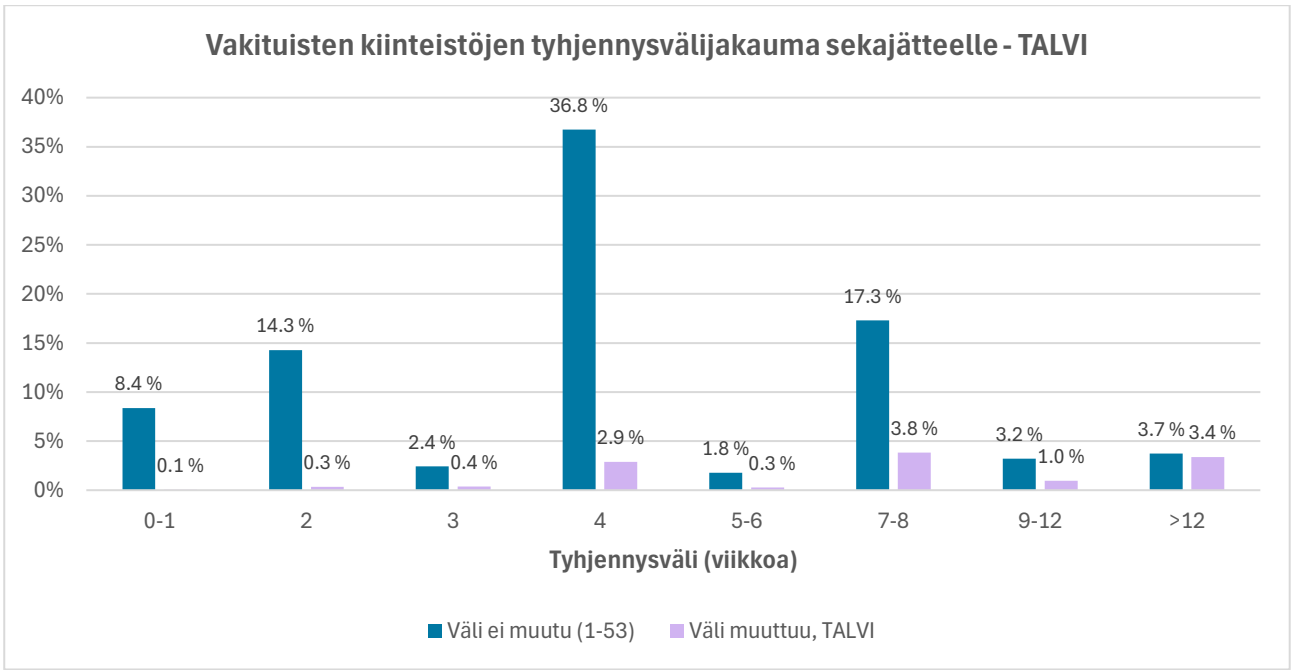

Kuva 4. Sekajätteen tyhjennysvälien jakauma vakituisilla asuinkiinteistöillä talviaikana vuonna 2025.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

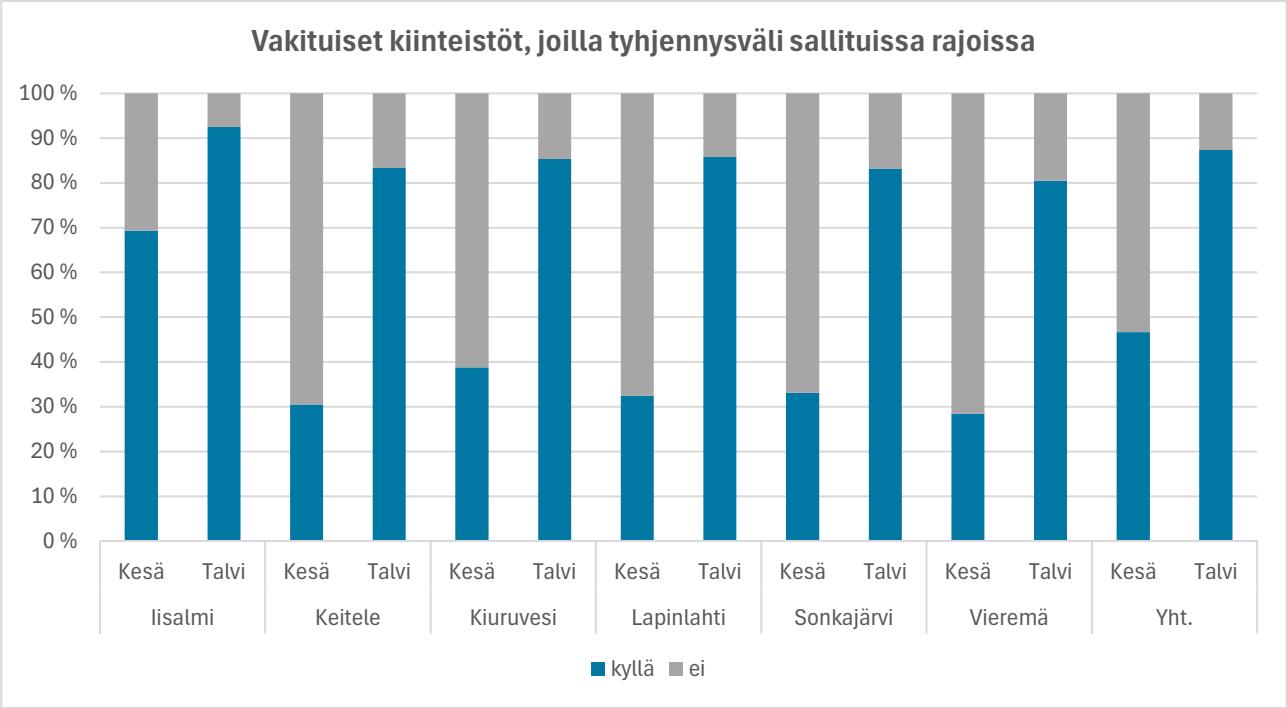

Kuva 5. Tyhjennysväleiltään jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa olevien vakituisten asuinkiinteistöjen osuus vuonna 2025.

Kesäaikana vakituisten asuinkiinteistöjen osalta enintään neljän viikon tyhjennysvälejä on 70 %:lla, 5–8 viikon tyhjennysvälejä 23 %:lla ja yli 8 viikon tyhjennysvälejä 7 %:lla asiakkaista. Talviaikana enintään neljän viikon tyhjennysvälejä on 66 %:lla, 5–8 viikon tyhjennysvälejä 23 %:lla ja yli 8 viikon tyhjennysvälejä 11 %:lla asiakkaista. Vakituisista asuinkiinteistöistä noin 87 %:lla tyhjennysväli on sama ympäri vuoden.

Tyhjennysväleiltään jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa olevien vakituisten kiinteistöjen osuus on kesäaikana keskimäärin noin 47 %, vaihdellen kunnittain 28 %:n (Vieremä) ja 69 %:n (Iisalmi) välillä. Talviaikana tyhjennysväliltään sallituissa rajoissa olevien kiinteistöjen osuus on huomattavasti suurempi, keskimäärin 87 %, vaihteluvälillä 81–92 %.

Myös alueella toimivan kunnallisen jätehuoltolaitoksen mukaan Pielaveden siirtymässä kunnan järjestämään kuljetukseen havaittiin, että osa asukkaista oli tottunut harvempiin tyhjennysväleihin kuin jätehuoltomääräykset edellyttävät. Tämän selvityksen tulokset tukevat tätä havaintoa.

3.6.2 Vapaa-ajan kiinteistöt

Analyysin tulokset vapaa-ajan kiinteistöille on esitetty kuvissa 6 ja 7. Huomioitavaa on, että kuvassa 6 on esitetty vakituisten asuinkiinteistöjen tyhjennysvälijakaumat koko sekajätekeräyksessä mukana olevalle vapaa-ajan kiinteistökannalle, eikä niissä ole huomioitu biojätteen lajittelun vaikutusta tyhjennysväleihin. Eri tyhjennysvälikriteerit huomioivan tarkemman analyysin tulokset vapaa-ajan kiinteistöille ovat esitetty kuvassa 7.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Vapaa-ajan kiinteistöjen osalta ei analysoitu erikseen talviaikaa, koska moni vapaa-ajan kiinteistö ei ole silloin käytössä.

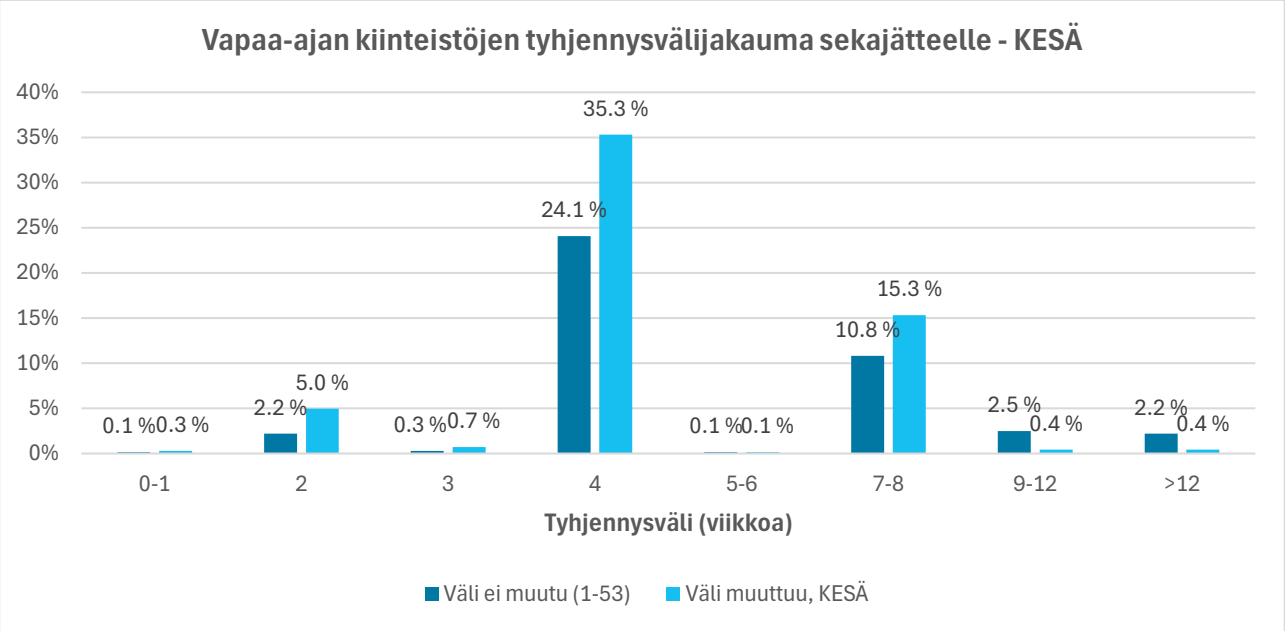

Kuva 6. Sekajätteen tyhjennysvälien jakauma vapaa-ajan kiinteistöillä kesäaikana vuonna 2025.

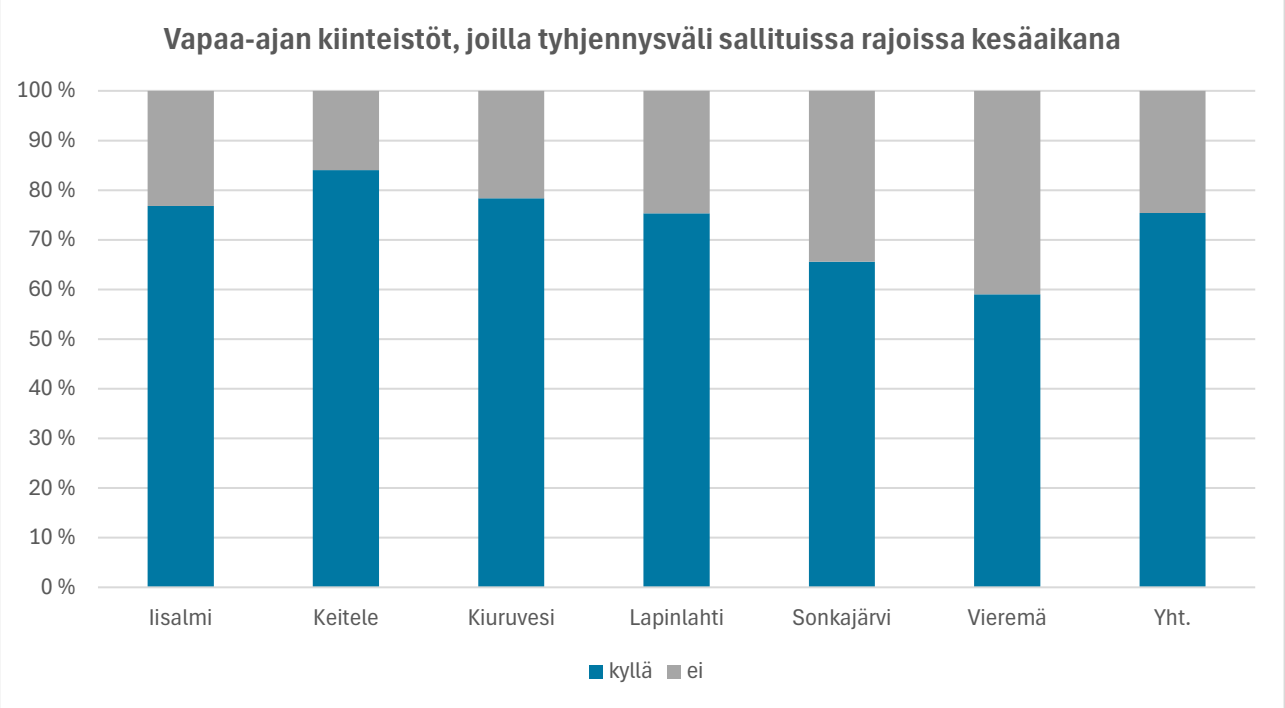

Kuva 7. Tyhjennysväleiltään jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa olevien vapaa-ajan kiinteistöjen osuus vuonna 2025.

Kesäaikana vapaa-ajan kiinteistöjen osalta enintään neljän viikon tyhjennysvälejä on 68 %:lla. Tyhjennysväliltään sallituissa rajoissa olevien vapaa-ajan kiinteistöjen osuus on kesäaikana keskimäärin 75 %, vaihdellen kunnittain 59 %:n (Vieremä) ja 84 %:n (Keitele) välillä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

3.7 Kuljetuspalvelujen hinnat

Selvityksessä kerättiin otosluontoisesti tietoa nykyisistä kuljetuspalveluiden hinnoista jätehuoltoviranomaisen välityksellä kaupungin työntekijöiltä sekä alueen jätehuoltolaitoksen työntekijöiltä, jotka toimittivat selvitystä varten omia laskujaan. Selvitykseen saatiin 27 yksittäistä laskuotosta, jotka sisälsivät laskuja viideltä eri kuljetusyritykseltä. Kyseisten laskujen tarkemmat tiedot on koottu Liitteeseen 1.

Laskuotosten perusteella kuljetusyritykset erittelevät asiakaslaskuihin verrattain hyvin kuljetus- ja käsittelymaksut. Joissain tapauksissa kuljetusmaksua ei ole eritelty, mutta käsittelymaksu on eritelty kokonaistyhjennysmaksusta, jolloin kuljetusmaksu on laskettavissa erikseen. Käsittelymaksut olivat täysin tai lähes jätetaksan mukaisia, eroa taksaan oli pääosin 0-1,3 %. Poikkeuksena yksi lasku, jossa käsittelymaksu oli 4,5 % jätetaksaa pienempi.

Kuljetushinnoissa, jotka yritykset voivat määrittää itse sopimusperusteisesti, oli laskuotosten perusteella selkeitä eroja. Alla taulukkoon 3 on koottu 240-litraisen ja 660-litraisen sekajäteastian kuljetusmaksujen vaihteluvälit yrityksittäin siltä osin kuin vertailu oli mahdollista, eli mikäli yhdeltä yritykseltä saatiin vähintään kaksi kyseisen astiatyypin laskuotosta. Lisäksi yksittäisiä laskuotoksia saatiin 360- ja 600-litraisten astioiden tyhjennyshinnoista, mutta näistä ei otosten vähyyden vuoksi voitu tehdä yrityskohtaista vertailua.

Taulukko 3. Kuljetusmaksujen vaihteluvälit saatujen laskuotosten perusteella.

Kuljetusmaksu, 240 l astia				
	otoksia, kpl	**min, €/tyhjennys**	**max, €/tyhjennys**	**ero, %**
Yritys 1	2	5.03	5.37	7 %
Yritys 2	2	4.52	4.52	0 %
Yritys 3	4	7.84	9.96	27 %
Yritys 4	4	4.94	8.18	66 %
Yritys 5	3	4.72	6.91	46 %
Kaikki otokset	15	4.52	9.96	120 %
Kuljetusmaksu, 660 l astia				
Yritys 1	5	5.37	8.21	53 %
Kaikki otokset	8	5.37	11.36	112 %

240-litraisten sekajäteastioiden osalta suurin kuljetusmaksu (9,96 €/tyhjennys) on yli kaksinkertainen verrattuna pienimpään kuljetusmaksuun (4,52 €/tyhjennys). Laskuotosten pienimmät kuljetusmaksut olivat Iisalmen keskustaajamassa ja suurimmat Lapinlahden taajamissa. Myös kuljetusyritysten sisällä oli yhtä poikkeusta lukuun ottamatta eroa kuljetusmaksuissa. 240-litraisen sekajäteastian osalta suurin ero pienimmän ja suurimman kuljetusmaksun välillä yhden yrityksen sisällä oli 66 %, mitä selittänee kohteen sijainnit – haja-asutusalueen kohteella hinta oli suurempi kuin taajamaan sijoittuneilla. Yhden kuljetusyrityksen osalta laskuotosten suurin kuljetusmaksu oli 46 % suurempi kuin pienin kuljetusmaksu, vaikka kyseiset tyhjennyskohteet sijaitsevat saman taajaman

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

ja postinumeroalueen sisällä, joten sijainti ei selitä hinnoittelun välisiä eroja. 240-litraisen astian osalta kuljetusmaksut vaihtelivat 4,52–9,96 €/tyhjennys välillä, eli eroa oli suurimmillaan 120 %.

660-litraisten sekajäteastioiden osalta vain yhden kuljetusyrityksen laskutuksesta saatiin useampi kuin yksi laskuotos. Tämän yrityksen sisällä suurin kuljetusmaksu (5,37 €/tyhjennys) oli 53 % suurempi kuin pienin kuljetusmaksu (8,21 €/tyhjennys). Kaikista laskuotoksista suurin kuljetusmaksu 660-litraiselle sekajäteastialle oli 11,36 €/tyhjennys, jolloin eroa suurimman ja pienimmän kuljetusmaksun välillä oli 112 %. Pienimpien hintojen kohteet sijaitsivat taajama-alueella ja suurimpien hintojen kohteet taajamien ulkopuolella.

Jätehuoltoviranomaisten ja kunnallisen jätelaitoksen haastatteluissa nostettiin esille, että tyhjennyshinnoissa on yleisesti havaittu alueellisia eroja ja että hinnat tyypillisesti kasvavat etäisyyden kasvaessa keskustoista ja kannattavimmilta alueilta. Laskuotoksista tehty koonti tukee tätä havaintoa.

Pielaveden alueella on käytössä kunnan järjestämä sekajätteen keräys, jossa keräyksestä huolehtii Ylä-Savon Jätehuolto. Pielaveden alueella jätteenkuljetusten hinnoittelu perustuu jätehuoltolautakunnan hyväksymään jätetaksaan, josta viimeisin on tullut voimaan 16.3.2026 alkaen (Jätetaksa 2026). Jätetaksan mukainen kuljetusmaksu on sekä 240-litraiselle että 660-litraiselle sekajäteastialle 8,04 €/tyhjennys. Tähän peilaten kuljetusyritysten kuljetusmaksut 240-litraiselle astialle ovat pääosin edullisempia (keskimäärin -24 %) kuin kuljetusmaksu Pielavedellä. 660-litraisen astian osalta yritysten kuljetusmaksut ovat laskuotosten perusteella hieman edullisempiä (keskimäärin -3 %) kuin kuljetusmaksu Pielavedellä.

Eroista ei voi kuitenkaan suoraan päätellä, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus on automaattisesti edullisempi kuin kunnan järjestämä kuljetus. Vertailun tulkinnassa on huomioitava, että Pielavedellä kuljetukset siirtyivät kunnan hallintaan kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa ilmenneiden toimija- ja jatkuvuushaasteiden vuoksi. Siten Pielaveden hintataso ei välttämättä vastaa tavanomaisessa tilanteessa muodostuvaa kunnan järjestämän kuljetuksen hintatasoa. Lisäksi yhden kunnan kuljetusten järjestäminen ei mahdollista samanlaisia skaalaetuja kuin koko toimialueen kattava sekajätteen keskitetty kuljetusten järjestäminen.

3.8 Jätemäärien kehitys

Ylä-Savon Jätehuollolta saatiin selvitystä varten tiedoksi yhtiön kautta kulkeneen sekalaisen yhdyskuntajätteen ja biojätteen määrät (koko toimialueelta) vuosilta 2011-2025. Sekajätteen määrä koko toimialueelta oli vuonna 2011 noin 13 200 tonnia ja erilliskerätyn biojätteen noin 955 tonnia (yhteensä 14 155 tonnia). Määrät eivät sisällä erilliskerättyä pakkausjätettä eikä TSV-jätettä. Sekajätteen ja biojätteen yhteenlaskettu kokonaismäärä on tippunut vuoteen 2025 mennessä noin 31 % vuoden 2011 määristä, ollen vuonna 2025 noin 9800 tonnia. Kuvaan 8 on koottu kuntavastuullisten seka- ja biojätemäärien sekä toimialueen asukasluvun suhteellinen kehitys 15 vuoden ajalta, ja kuvaan 9 näiden pohjalta laskettu ominaiskertymä (kg/asukas/a).

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

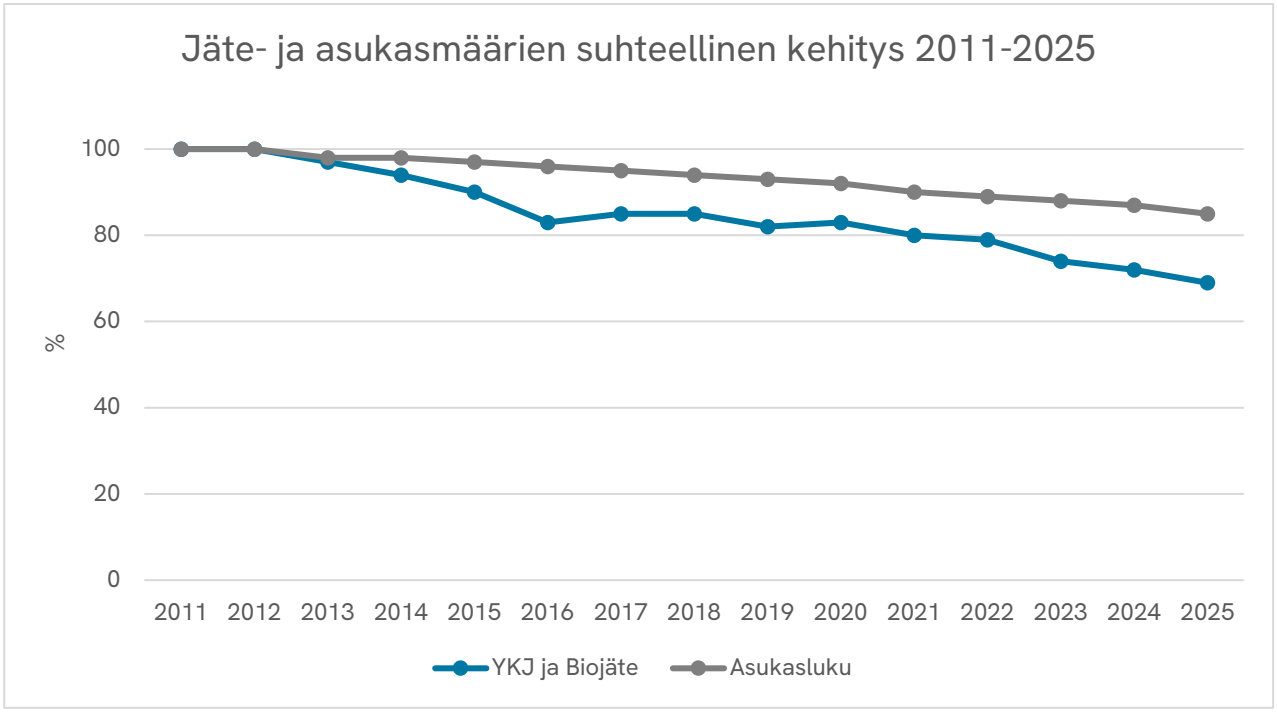

Kuva 8. Kuntavastuullisten seka- ja biojätemäärien sekä asukasluvun suhteellinen kehitys Ylä-Savon Jätehuollon toimialueella 15 vuoden aikajaksolla.

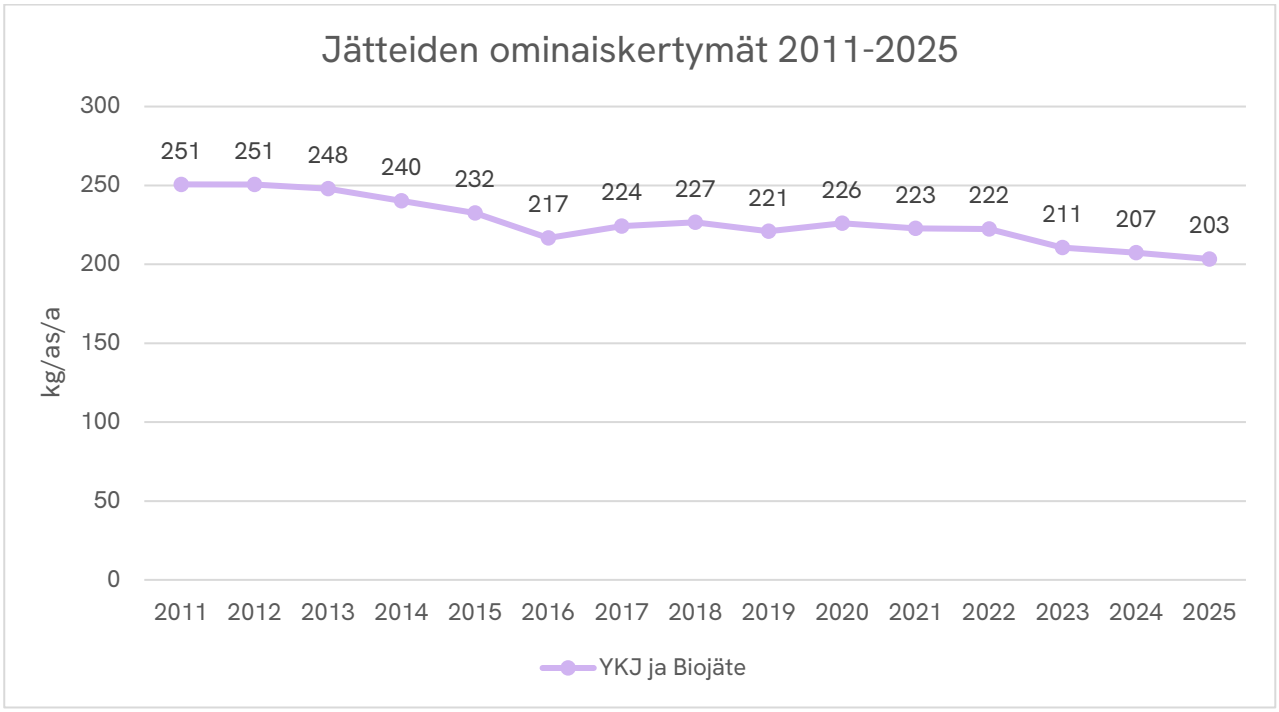

Kuva 9. Kuntavastuullisten seka- ja biojätemäärien ominaiskertymien kehitys Ylä-Savon Jätehuollon toimialueella 15 vuoden aikajaksolla.

Kuntavastuullisten seka- ja biojätteiden määrät ovat pienentyneet tasaisesti viimeisen 15 vuoden aikana. Tätä selittää osin kuntien asukasmäärien pienentyminen samaan aikaan noin 15 %:lla. Nykyinen asukasluku on noin 48 000 asukasta. Ominaiskertymien (kg/asukas/a) pienentymistä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

selittänee suurelta osin pakkausjätteiden lajittelumahdollisuuksien parantuminen ja pakkausjätemäärien kierrätyksen lisäys, mitä ei kuitenkaan tässä selvityksessä tarkemmin analysoitu. Myös muutokset lajittelukäyttäytymisissä voivat selittää sekalaisen yhdyskuntajätteen ja biojätteen ominaiskertymien pienentymistä. Kuitenkin ominaiskertymien suuruusluokasta ja tasaisuudesta voi päätellä, että kuljetusyritykset ovat toimittaneet kunnallisen jätehuoltolaitoksen käsittelyvastuulle kuuluvaa jätettä tasaisesti asianmukaiseen vastaanottopaikkaan ja että kuntavastuullista jätettä ei ole ohjautunut ainakaan merkittäviä määriä kunnallisen jätehuollon ulkopuolelle.

Alueella toimivan kunnallisen jätelaitoksen mukaan sekajätekuormissa on ajoittain havaittu selkeästi sekajätekuormiin kuulumattomia jätteitä, kuten yritystoiminnasta peräisin olevaa jätettä tai hyötyjätteitä, mutta systemaattisia havaintoja esimerkiksi jonkin tietyn yrityksen toiminnasta ei ole havaittu.

3.9 Kuljetuksen edellytysten täyttyminen jätelain määrittämistä näkökulmista

3.9.1 Kuljetuspalvelujen saatavuus (kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin)

Kattavuus ja liittymisasteet: Sekajätekuljetusten kattavuuden ja liittymisasteen arvioinnin (luku 3.5) perusteella liittymisaste järjestettyyn jätehuoltoon on vakituisten asuinkiinteistöjen osalta koko toimialueella (pois lukien Pielavesi) noin 72 %, ja vapaa-ajan kiinteistöjen osalta noin 15 %. Siten jätehuoltoviranomaisen tiedossa ei ole, miten sekajätehuolto on järjestetty yli neljäsosalla vakituisista asuinkiinteistöistä ja valtaosalla vapaa-ajan kiinteistöistä. Viranomaisen rekistereissä ”Ei keskeytystä” -tyyppiluokassa on todennäköisesti paljon tyhjillään olevia kiinteistöjä. Kuitenkin myös tyhjillään olevien kiinteistöjen tulisi tehdä ilmoitus kiinteistön tyhjillään olosta ja jätehuollon keskeytyksestä. Mikäli tarkastelussa huomioitaisiin muut kuin ”Ei keskeytystä” -tyyppiluokan kiinteistöt, olisi liittymisaste vakituisten kiinteistöjen osalta noin 91 %. Liittymättömyyden syitä ei ole tapauskohtaisesti selvitetty. Jätehuoltoviranomaisen mukaan alueella on todennäköisesti myös paljon epäviralllisia kimppoja, joista ei ole ilmoitettu viranomaiselle. Nämä osaltaan vaikeuttavat liittymisasteiden kokonaiskuvan muodostamista.

Palvelujen saatavuus: Selvityksessä toteutettujen haastattelujen perusteella palvelujen saatavuudessa ei ole ilmennyt merkittäviä haasteita ja viranomaisilla ei ole tiedossa alueita, joilla kuljetuspalveluita ei olisi tarjolla tai joilla jäteastioiden tyhjennykset jäisivät järjestelmällisesti toteutumatta palveluntarjonnan puutteen vuoksi. Jätehuoltoviranomaisten ja jätelaitoksen mukaan toimialueen reuna-alueilla palvelun saatavuudessa on ollut yksittäisiä ongelmia, joissa kiinteistö ei ole saanut jätehuoltopalvelua kohtuullisella hinnalla. Reuna-alueilla osa kiinteistöistä on liitetty muiden kunnallisten jätelaitosten kuljetuksiin. Viranomaiset eivät ole saaneet asukkailta reklamaatioita, että esimerkiksi astiatyhjennysrytmi olisi epäsäännöllinen, astiatyhjennyksiä olisi jätetty suorittamatta,

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

laskutuksessa tai asiakaspalvelussa olisi epäselvyyttä tai olisi havaittu muuta epäoikeudenmukaisuutta merkittävissä määrin. Reklamaatioita tulee viranomaiselle vähän, koska asiakkaat reklamoivat pääosin suoraan kuljetusyrityksille. Vain räikeimmät tapaukset voivat kulkeutua viranomaiselle asti.

Vaikka kuljetuspalveluja on yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta kattavasti saatavissa koko toimialueella, kuljetuspalvelujen markkinat toimivat kuitenkin kunnittain eri tavoin. Kuudesta tarkastelukunnasta neljässä sekajätekuljetukset ovat painottuneet yhdelle alueella toimivalle kuljetusyritykselle, jonka markkinaosuus keräyskohteista on yli 90 %. Näissä kunnissa asukkaiden tosiasiallinen valinnanmahdollisuus voi olla rajallinen, mikäli tarjolla on vain yksi kuljetusyritys, jolta kuljetuspalvelu on saatavissa kohtuulliseen hintaan, tai jolta palvelu on ylipäänsä saatavissa. Lapinlahdella ja Iisalmessa keräyskohteet ovat paremmin jakautuneet useamman kuljetusyritysten välillä.

Asiakashinnoittelu: Jätehuoltoviranomainen ei ole saanut asukkailta merkittävää määrää reklamaatioita kuljetusyritysten hinnoittelusta. Kuitenkin viranomaisen mukaan on epäilyksiä ja yksittäisiä havaintoja hintaeroista ja kyseenalaisista hinnoitteluperusteista.

Tämän selvityksen yhteydessä pyydettiin nähtäväksi kaupungin työntekijöiden ja alueen jätehuoltolaitoksen työntekijöiden saamia laskuja sekajäteastiatyhjennyksistä. Saatujen laskuotosten perusteella sekajätteen käsittelymaksu on hyvin eritelty yritysten laskutuksessa, ja käsittelymaksut vastaavat hyvin jätetaksan mukaisia käsittelymaksuja. Kuljetusmaksuissa sen sijaan havaittiin huomattavaa vaihtelua sekä yritysten välillä että osin saman yrityksen asiakkaiden välillä.

240 litran sekajäteastian kuljetusmaksu vaihteli tarkastelluissa laskuissa välillä 4,52-9,96 €/tyhjennys. Suurimman ja pienimmän kuljetusmaksun välinen ero oli siten noin 120 %. Osa vaihtelusta selittyy kohteiden sijainnilla, mutta kaikilta osin hinnanvaihtelua ei voitu yksiselitteisesti selittää esimerkiksi kuljetusetäisyyksillä. Yhden kuljetusyrityksen osalta kahden saman taajaman sisällä sijaitsevan kohteen kuljetusmaksuissa oli 43 % ero 240-litraisen astian tyhjennyshinnassa. Myös 660-litraisten sekajäteastioiden osalta ero pienimmän ja suurimman kuljetusmaksun välillä oli 112 %, mitä voidaan pitää merkittävänä. Tulosten perusteella asiakashinnoittelu on epätasapuolista.

Kuitenkin kunnan järjestämään keräykseen verrattuna (hinnat Pielavedellä) kuljetusyritysten kuljetusmaksut olivat laskuotosten perusteella pääosin pienempiä kuin jätetaksan mukaiset kuljetusmaksut Pielavedellä. Osassa kohteista kuljetusmaksut olivat myös suurempia kuin kunnan järjestämän kuljetuksen alueella, mutta keskimäärin kuljetusmaksut olivat 240-litraisen astian osalta 24 % pienempiä ja 660-litraisen astian osalta 3 % pienempiä kuin Pielavedellä. Vertailun tulkinnassa on kuitenkin huomioitava, että Pielavedellä kuljetukset siirtyivät kunnan hallintaan kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa ilmenneiden toimija- ja jatkuvuushaasteiden vuoksi. Tämän seurauksena Pielaveden hintataso ei välttämättä vastaa tavanomaisessa tilanteessa muodostuvaa kunnan järjestämän kuljetuksen hintatasoa.

Edellytysten täyttymisestä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Ehdon kuljetuspalvelujen saatavuudesta *kattavasti* ei voida katsoa yksiselitteisesti täyttyvän, mikäli edellytyksen täyttymistä arvioidaan kunnallisen jätehuoltojärjestelmän liittymisasteen näkökulmasta, sillä kuljetusten kattavuudessa on puutteita. Erityisesti vapaa-ajan kiinteistöjen osalta liittymisaste (n. 15 %) on heikko. Myös vakituisten asuinkiinteistöjen osalta yli neljäsosa kiinteistöistä on jätehuoltoon liittymättömiä. Tätä selittää suurelta osin oletettavasti tyhjillään olevat tai käyttötarkoitukseltaan epäselvät kiinteistöt, jotka eivät ole ilmoittaneet keskeytyksestä jätehuoltoon ja jotka siten huomioidaan liittymisasteiden laskennassa. Toisaalta ei ole tiedossa, etteikö kuljetuspalveluja olisi lainkaan saatavilla kiinteistöille, jotka haluavat liittyä kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään, lukuun ottamatta poikkeustapauksia (kuten maksamattomia laskuja).

Ehto kuljetuspalvelujen saatavuudesta *luotettavasti* voidaan arvioida täyttyvän, sillä selvityksen myötä ei tullut tietoon, että kuljetuspalveluita ei olisi lainkaan saatavissa joillain alueilla, tai että kuljetussopimuksiin tai palvelun toteutukseen liittyisi merkittäviä puutteita, kuten tyhjentämättä jääneitä astioita, epäsäännöllisiä tyhjennysrytmejä tai epäselvyyttä laskutuksessa tai asiakaspalvelussa.

Ehto kuljetuspalvelujen saatavuudesta *kohtuullisin ehdoin* voidaan arvioida täyttyvän, sillä kuljetusmaksut ovat saatujen laskuotosten perusteella kohtuullisella tasolla, ja hinnat ovat pääosin pienempiä verrattuna kunnan järjestämän keräyksen kuljetusmaksoihin Pielavedellä. Kuljetuspalveluja on saatavissa koko toimialueella, vaikkakin osassa kunnista keräystä hoitaa pääosin vain yksi kuljetusyritys.

Saatujen laskuotosten perusteella on havaittavissa viitteitä hintojen epätasapuolisuudesta ja syrjivistä hinnoittelumalleista. Kuljetusmaksujen osalta samankokoisen astian hinnoittelussa on yli 100 % eroja toimialueen sisällä. Ehto kuljetuspalvelujen saatavuudesta *syrjimättömin ehdoin* ei voida arvioida täysin täyttyvän merkittävien hinnoitteluerojen vuoksi.

3.9.2 Kunnan jätehuoltomääräysten noudattaminen ja jätteen toimittaminen kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan

Sekajätteen kuljetus: Selvityksen yhteydessä tarkistettiin, että kaikki alueella nykyisin jätehuoltoviranomaisen tiedossa olevat sekajätettä kuljettavat kuljetusyritykset (6 kpl) löytyvät jätehuoltorekisteristä.

Tiedonsiirto viranomaiselle: Kuljetusyritysten ja jätehuoltoviranomaisen välisessä tiedonsiirrossa havaittiin puutteita. Kaikki yritykset eivät toimita tietoja jätelain ja jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla. Erityisesti vuosittaisten jätemäärä- ja toimituspaikkatietojen saannissa on ollut haasteita. Tietojen toimittaminen edellyttää usein viranomaisen aktiivisia yhteydenottoja. Lisäksi toimitettujen aineistojen sisältö ja kirjaustavat vaihtelevat yrityksittäin, ja tiedot ovat olleet osin puutteellisia. Tämä vaikeuttaa kuljetustietojen kokoamista, valvontaa sekä jätehuollon suunnittelua.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jätehuoltoon liittyminen: Keräyksen kattavuuden tarkastelun (luku 3.5) perusteella järjestelmän ulkopuolelle jää edelleen huomattava määrä sellaisia kiinteistöjä, joilla ei ole tiedossa voimassa olevaa jätekuljetussopimusta tai hyväksyttyä keskeytystä. Liittymisaste vakituisilla asuinkiinteistöillä on keskimäärin 72 % ja vapaa-ajan kiinteistöillä 15 %, huomioiden myös oletusarvoisesti tyhjillään olevat kiinteistöt, joilla ei ole hyväksyttyä keskeytystä jätehuoltoon. Mikäli ”Ei hakenut keskeytystä” -luokka rajataan ulos, liittymisaste on vakituisten kiinteistöjen osalta hyvällä tasolla (yli 90 % koko toimialueella), mutta edelleen heikko vapaa-ajan kiinteistöjen osalta.

Tyhjennysvälit: Tyhjennysvälitarkastelun (luku 3.7) perusteella jätehuoltomääräysten noudattamisessa havaittiin selviä puutteita. Vakituisista asuinkiinteistöistä vain noin 47 %:lla oli kesäaikana määräysten edellyttämä sekajäteastian tyhjennysväli. Talviaikana vastaava osuus oli noin 87 %. Vapaa-ajan kiinteistöillä määräysten mukaisten tyhjennysvälien osuus oli kesäaikana noin 75 %. Tulokset viittaavat siihen, ettei jätehuoltomääräysten mukaisia tyhjennysvälejä noudateta kaikilta osin.

Toimittaminen kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan: Ylä-Savon Jätehuollon sekä jätehuoltoviranomaisen tietojen perusteella ei ole havaittu merkkejä siitä, että kuntavastuullista sekajätettä toimitettaisiin järjestelmällisesti muualle kuin kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan. Jätemäärien kehitys tukee käsitystä siitä, että sekajäte ohjautuu pääosin asianmukaiseen käsittelyyn.

Edellytysten täyttymisestä:

Jätehuoltomääräysten noudattaminen ei kaikilta osin toteudu sekajätekuljetuksissa. Keräyksen kattavuudessa arvioitiin olevan jonkin verran puutteita, viranomaiselle tapahtuvassa tiedonsiirrossa on osalla yrityksistä kehitettävää ja tyhjennysvälien noudattamisessa on puutteita.

Kaikki alueella sekajätekuljetuksia hoitavat yritykset ovat luvanvaraisia toimijoita. Lisäksi ei ole tiedossa, että alueelta kerättyjä kuntavastuullisia sekajätteitä ohjautuisi ainakaan merkittävissä määrin muualle kuin kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan, joten jätelain edellytykset voidaan olettaa näiden näkökulmien osalta täyttyvän.

3.9.3 Jätehuollon yleinen toimivuus kunnassa ja alueellisen jätehuollon kehittäminen

Jätehuollon yleisen toimivuuden arviointi on haasteellista ja kriteeristö vaatisi tarkempaa määrittelyä. Mikäli toimivuutta arvioidaan kotitalouksien näkökulmasta, on jätehuoltopalveluja saatavissa kaikkialla toimialueella, eikä viranomaisille ole tullut merkittävää määrää valituksia jätehuoltopalveluiden laadusta. Myös muiden reagointia vaatineiden epäkohtien määrä on viranomaisten mukaan ollut vähäistä. Mikäli jätehuollon toimivuutta arvioidaan jätehuoltomääräysten noudattamisen näkökulmasta, on toiminnassa havaittavissa puutteita (ks. edellinen luku 3.9.2).

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Toiminnan ollessa sirpaleista ja jakautuneena usealle toimijalle, on valvonta, kokonaisuuden arviointi ja toiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen viranomaisten näkökulmasta haastavaa. Jätehuoltoviranomainen sekä alueen kunnallinen jätelaitos näkevät, että sekajätekuljetusten järjestäminen keskitetysti kilpailuttamalla voisi lisätä jätehuollon yleistä toimivuutta ja alueellista kehittämistä. Keskeisenä haasteena jätehuoltoviranomainen näkee nykyiseen järjestelmään liittyvän raskauden liittymisen valvonnan suhteen. Tapauskohtaisia liittymistilanteita on selvitettävä useilta kuljetusyrityksiltä, joilta tarvittavat tiedot tulevat viiveellä ja osin puutteellisina. Pelkkä liittymiskehotus on puutteellinen työkalu liittymisasteiden hallintaan, koska kehotusprosessin jälkeen kiinteistö voi aina irtisanoa sopimuksen.

Keskitetyn järjestämisen hyötyinä voidaan nähdä esimerkiksi seuraavia näkökulmia:

- Viranomaisen työ helpottuisi, mikäli kuljetustiedot tiedot tulisivat usean toimijan sijaan yhdeltä toimijalta ja aina samassa muodossa. Myös kehitystyötä olisi helpompi viedä eteenpäin yhden toimijan kanssa kuin usean.
- Valvonta helpottuisi, samoin mahdollisten epäkohtien ja väärinkäytösten tunnistaminen ja niihin reagointi. Esimerkiksi asukkaiden kattava liittyminen jätehuoltojärjestelmään voitaisiin paremmin varmistaa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, jossa jätehuoltoyhtiö varmistaisi liittymisen ja jätehuoltopalvelun jatkuvuuden. Kattava liittyminen on merkittävä osa jätehuoltojärjestelmän yleistä toimivuutta.
- Jätelaitoksella ja jätehuoltoviranomaisella olisi käytettävissä ajantasainen, jatkuvasti päivittyvä ja yhdenmukaisesti tuotettu tieto operatiivisesta toiminnasta, mikä mahdollistaa tehokkaan tietoyhteistyön vastuutoimijoiden välillä.
    - Koska nykyisin viranomaiselle toimitetaan kuljetustietoja takautuvasti (kvartaaleittain ja vuosittain), on tieto vanhentunutta jo saapumishetkellä.
- Keräyslogistiikkaa olisi mahdollista optimoida tehokkaammin, mikä voisi pienentää keräyksestä aiheutuvia päästöjä ja mahdollisesti myös kustannuksia. Sekajätelogistiikkaa olisi mahdollista yhdistää hyötyjätteiden keräykseen lokeroautoja hyödyntämällä. Nykyinen kaksoisjärjestelmä ei mahdollista synergioita sekajätteen ja hyötyjätteiden keräämisen suhteen.
- Kunnan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä tukisi alueellista kehittämistä esimerkiksi järjestelmän kokonaisvaltaisessa suunnittelussa, kalustovaatimusten asettamisessa, jätehuollon mitoittamisessa ja käsittelykapasiteettien varaamisessa.
- Koko toimialuetta koskeva operatiivinen tieto olisi suoraan hyödynnettävissä jätehuoltopalvelujen suunnittelussa ja järjestämisessä.
- Keskitetysti hoidettu logistiikkasuunnittelu, asiakaspalvelu, laskutus ja kehitystyö voisi mahdollisesti lisätä kustannustehokkuutta, kun yksityisten yritysten ei tarvitsisi näistä enää huolehtia.
- Jätehuoltoyhtiön järjestämä kuljetus mahdollistaa aluekeräyspisteverkoston kehittämisen tarjoamaan jätehuollon palveluita paremmin haja-asutusalueille.
- Asumisjätehuollon järjestämisen kokonaisvaltainen hallinta parantaa palvelujen systemaattista kehittämistä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

- Kokonaishallinta asuinkiinteistöiltä erilliskerättäville jätelajeille mahdollistaa myös lajitteluun kannustavan taksan käyttöönottoa, jossa hinnoittelulla voidaan ohjata asukkaita lajittelemaan jätteitä tehokkaammin. Lajittelun jälkeisen jäännösjätteen eli sekajätteen hinnoitteluun vaikuttaminen on tässä erityisessä asemassa.

Edellytysten täyttymisestä:

Ei ole tiedossa, että asukkailla olisi ollut puutteita sekajätehuollon toimivuuden suhteen. Kuitenkin jätehuoltoviranomainen kokee alueellisen kehittämisen haastavaksi kuljetusjärjestelmässä, jossa on useita erillisiä toimijoita, joiden kanssa käydä vuoropuhelua, joilta saatavan datan läpikäynnissä ja yhteensovittamisessa on haasteita ja joiden toimintaa tulisi pystyä valvomaan. Nykyisin ei ole käytössä riittävästi resursseja valvonnan suorittamiseen tai jätehuollon kehittämiseen.

Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen edellytysten täyttyminen jätehuollon yleisen toimivuuden osalta on tulkinnanvarainen ja vaatisi kriteerin selkeämpää määrittelyä. Jätehuollon voidaan arvioida toimivan perustason edellyttämällä tavalla, mutta alueellisen jätehuollon kehittämisen näkökulmasta kunnan järjestämä kuljetus toisi etuja ja mahdollisuuksia kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen verrattuna.

3.9.4 Jätteenkuljetuksen vaikutukset terveydelle ja ympäristölle

Lähtökohtaisesti jätteenkuljetukset eivät aiheuta merkittävää haittaa terveydelle ja/tai ympäristölle, mikäli jäte ohjautuu kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään. Jätteenkuljetusten ympäristö- ja terveydensuojelullista näkökulmaa on huomioitu jo ammattimaisesti jätteitä kuljettavien yritysten velvollisuudella rekisteröityä Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämään jätehuoltorekisteriin. Kunnallisen jätehuoltojärjestelmän ohi kulkevia jätevirtoja ei voida hallita eikä valvoa, joten niistä voi potentiaalisesti aiheutua uhkaa terveydelle ja ympäristölle. Tässä selvityksessä toteutetun arvion mukaan ainakin noin 9 % vakituisen asumisen kiinteistöistä, mikäli ei huomioida oletusarvoisesti tyhjillään olevia kiinteistöjä, ja noin 85 %:n vapaa-ajan asumisen kiinteistöistä jäävät järjestetyn sekajätehuollon ulkopuolelle, eikä näiden osalta ole tietoa sekajätteen kuljetuksesta tai käsittelystä. Tämän osuuden mahdolliset vaikutukset terveydelle ja ympäristölle vaatisivat tarkempia tutkimuksia.

Jätteenkuljetuksesta aiheutuviin päästöihin voidaan vaikuttaa esimerkiksi ajoneuvon käyttövoimalla, optimoidulla logistiikkasuunnittelulla ja ajotavalla. Kuljetusyritykset voivat omaehtoisesti käyttää esimerkiksi uusiutuvia polttoaineita kuljetuksissa, mutta usein näin ei ole, sillä kalliimpi polttoaine heijastuisi tyhjennyshintoihin, eivätkä kaikki asiakkaat välttämättä ole valmiita maksamaan puhtaamman polttoaineen käytöstä. Kunnan järjestämässä keräyksessä on paremmat valmiudet ohjata jätteenkuljetusta koko toimialueella päästöttömämpiin polttoaineisiin tai käyttövoimiin edellyttämällä tätä kuljetussopimuksissa jo kilpailutusvaiheessa. Myös synergiaedut muiden jätelajien keräämisessä keräyksestä tarjoavat mahdollisuuden vähentää aiheutuvia päästöjä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Ylä-Savon alueelle on aiemmin vuonna 2021 toteutettu jätteenkuljetusjärjestelmien logistinen vertailu (LCA Consulting 2021). Tuolloin toteutettiin paikkatietopohjainen logistiikan mallinnus sekajätekuljetuksille neljällä erilaisella kohdealueella Ylä-Savon Jätehuollon toimialueen sisällä. Neljän tarkastelualueen tulokset yhteenlaskettuina kunnan järjestämä jätteenkuljetus johti kiinteistön haltijan järjestämää kuljetusta 42 % pienempään kilometrisuoritteeseen ja 19 % pienempiin kasvihuonekaasupäästöihin. Samansuuntaisia tuloksia on saatu myös muissa kiinteistön haltijan ja kunnan järjestämää kuljetusta vertailevissa tutkimuksissa. Logistista tehokkuutta voidaan keskitetysti järjestetyllä kuljetuksella saavuttaa erityisesti alueilla, joissa toimii nykyisin päällekkäin useita kuljetusyrityksiä.

Lisäksi kunnan järjestämä kuljetus tarjoaa yleisesti paremman mahdollisuuden kehittää ja optimoida kuljetusreittejä ja näin vähentää keräyksestä aiheutuvia päästöjä. Toisaalta neljän kunnan alueilla sekajätekuljetukset ovat jo valmiiksi pääosin yhden kuljetusyrityksen takana, jolloin merkittävää eroa kunnan järjestämän ja kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen kuljetussuoritteissa ei pitäisi syntyä.

Alueen ympäristövalvontaan on tullut tietoon vain harvoja yksittäistapauksia, joissa sekajätettä on käsitelty omatoimisesti. Ympäristövalvonnan mukaan jätteiden poltto on todennäköisesti yleistä maaseudulla, mutta asiasta ei ole käytettävissä systemaattisesti koottuja tapausesimerkkejä, todisteita tai tutkimustietoa.

Edellytysten täyttymisestä

Nykyisten jätteenkuljetusten itsessään ei katsota aiheuttavan merkittävää haittaa terveydelle ja/tai ympäristölle. Välillisesti terveys- ja ympäristöhaittoja kuitenkin voi aiheutua liittymättömien kiinteistöjen omatoimisen käsittelyn ja roskaantumistapausten myötä sekä mahdollisesti jätteen ohjautuessa ohi kunnallisen jätehuoltojärjestelmän.

Ympäristöhaittojen hallinnan näkökulmasta kunnan järjestämä kuljetus sekajätteelle voisi vähentää riskejä kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen verrattuna, mikäli kunnallisen keräyksen myötä liittymisasteita saataisiin parannettua ja esimerkiksi uusiutuvia polttoaineita edellytettäisiin urakoitsijoilta kuljetusten suorittamisessa.

3.9.5 Kuljetusjärjestelmän vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Kotitalouksien asema: Kuljetuspalveluja on toimialueella saatavilla kuudelta eri yritykseltä, vaikkakin todellisten vaihtoehtojen lukumäärässä voi olla merkittävää alueellista vaihtelua. Laskuotosten perusteella astiatyhjennyshinnoissa on kuljetusmaksun osalta merkittävää vaihtelua toimialueen sisällä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Kiinteistön haltijan järjestämä keräys voi tarjota asiakkaille mahdollisuuden edullisempaan hintaan kuin kunnan järjestämässä keräyksessä. Yleisesti kuitenkin (valtakunnallisella tasolla) kunnan järjestämä keräys on osoittautunut kotitalouksille keskimäärin edullisemmaksi keräysmalliksi kuin kiinteistön haltijan järjestämä keräys. Aiemmin tehtyjen selvitysten perusteella sekajätteen kuljetushinnat ovat alentuneet noin 20-40 % siirryttäessä kunnan kilpailuttamiin kuljetuksiin (Jätehuolto ja kiertotalous).

Laskuotosten pohjalta toteutetun hintavertailun perusteella nykyiset kuljetusyritysten tarjoamat astiatyhjennyshinnat ovat pääosin edullisempia kuin jätetaksan mukaiset tyhjennyshinnat Pielavedellä. Tästä ei kuitenkaan voida suoraan päätellä, että hinnat automaattisesti nousisivat kunnan järjestämään keräykseen siirryttäessä, sillä koko toimialueen siirtyminen kunnan järjestämäksi mahdollistaisi synergiaetuja, joita nykyinen kaksoisjärjestelmä ei mahdollista. Näitä ovat esimerkiksi sekajätteen ja muiden hyötyjätelajien (biojäte ja pakkausjätteet) keräysten yhdistäminen (monilokeroautot) sekä koko toimialueen kattavan sekajätteen keskitetyn logistiikkasuunnittelun tehokkuushyödyt.

Mikäli kiinteistön sekajäteastian tyhjennysväli on nykyisin jätehuoltomääräysten vastainen, tulee kunnan järjestämä kuljetus lisäämään astiatyhjennysmääriä ja siten jätehuollosta aiheutuvia kustannuksia kyseisillä kiinteistöillä.

Kunnan järjestämällä kuljetuksella voidaan taata hintojen tasapuolisuus ja asukkaiden tasavertainen kohtelu, vaikka tämä voi tarkoittaa osalla kiinteistöistä – erityisesti tiiviillä taajama-alueilla asuvilla – mahdollisesti kasvavia jätemaksuja. Kunnan järjestämä kuljetus voi tuoda myös varmuutta tyhjennysten jatkumiseen esimerkiksi tilanteissa, joissa kotitaloudella olisi ajoittain vaikeuksia jätehuollon laskujen maksussa.

Kiinteistön haltijan kuljetusjärjestelmän selkeä vahvuus on asukkaan vapaus valita itse jätteidensä kuljettaja sekä vapaus halutessaan vaihtaa palveluntarjoajaa. Valinnanvapaus kuitenkin edellyttää, että alueella on useampia palveluntarjoajia, mikä toteutuu nykyisin hyvin lisalmen alueella ja kohtalaisesti Lapinlahden alueella. Muissa kunnissa yhden toimijan osuus on merkittävä – yli 90 % alueen kiinteistöistä – mikä voi tarkoittaa, että muiden yritysten on vaikea kilpailla alueella. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on kotitalouksien näkökulmasta hieman työläämpi verrattuna kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, koska palvelu pitää itse kilpailuttaa ja tilata. Palvelutarjoajan selvittämistä ja sopimuksen solmimista ei kuitenkaan voi pitää kohtuuttomana vaatimuksena tai rasitteena kiinteistön haltijalle.

Kunnan järjestämän kuljetuksen mahdollistama ”yhden luukun periaate” usein selkeyttää jätehuoltokokonaisuutta kotitalouksien näkökulmasta, kun jätehuoltoon liittyvissä asioissa yhteydenotot hoituvat yhden toimijan kautta.

Yrityksien toiminta: Molempiin kuljetusjärjestelmiin liittyy sekä riskejä että mahdollisuuksia. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen voisi aiheuttaa merkittäviä muutoksia kuljetusyritysten toimintaan. Suurin riski yrityksille on häviäminen kilpailutuksessa, jolloin toiminta voi loppua

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

alueella kokonaan. Hyvin toteutetulla kilpailutuksella kuitenkin mahdollistetaan myös pienten, paikallisten kuljetusyritysten mahdollisuus voittaa urakoita. Myös siirtymisellä itsenäisestä toimijasta urakoitsijaksi on vaikutuksia yritysten toimintaa, kun esimerkiksi suorien asiakkuussopimusten solmiminen, asiakaspalvelu, laskutus ja osin logistiikan suunnittelu siirtyisivät yrityksiltä kunnan jätelaitokselle. Vaikutuksia markkinaehtoisen jätehuollon järjestämiseen ei ole tässä selvityksessä tutkittu tarkemmin.

Kuljetusjärjestelmän muutoksessa yritykset voivat kokea epävarmuutta, mikäli toiminnan jatkuminen on suurelta osin kiinni siitä, miten yritys pärjää kuntaurakoiden kilpailutuksissa. Nykyinen järjestelmä antaa tasaista tulovirtaa alueella pitkään toimineelle yritykselle. Toisaalta kilpailutuksen voittaminen ja riittävät pitkät sopimusajat antavat rauhan toiminnan jatkuvuudelle, mikä voi mahdollistaa toiminnan pitkäjänteisemmän suunnittelun, esimerkiksi kalustoinvestoinnit. Sellaisen yrityksen osalta, jolla on pieni osuus keräyksestä nykytilassa, urakka-aluekilpailutuksen voitto voi myös kasvattaa toimintaa alueella merkittävästi. Selvityksessä tehtyjen haastattelujen perusteella yritysten nykyisin käyttämä kuljetuskalusto on jo osin vanhaa ja vaatisi uudistamista ympäristöriskien, kuten öljyvahinkojen, välttämiseksi.

Keskitetysti kilpailutetussa järjestelmässä vaatimukset urakoisijoille ovat usein tiukempia kuin mitä kuljetusyritykseltä edellytetään kiinteistön haltijan järjestämässä keräyksessä. Vaikka kunnan järjestämässä keräyksessä urakka-aluejako on tehtävä niin, että myös pienellä yrityksellä on mahdollisuus osallistua ja voittaa, voivat muut kriteerit rajata pienimpiä toimijoita ulos. Kilpailutuksen kriteerit myös muiden kuin urakka-aluekokojen suhteen olisi laadittava niin, että myös pienillä yrityksillä on mahdollisuus pärjätä ilman kohtuuttomia vaateita. Markkinavuoropuhelulla mahdollistetaan tasavertainen osallistuminen kilpailutukseen.

Mikäli liittymisasteet järjestettyyn jätehuoltoon paranevat kunnan järjestämän sekajätekuljetuksen myötä, tarkoittaisi se samalla myös asiakkuuksien ja keräyssuoritteiden määrän kasvua uusien kiinteistöjen liittymisen myötä. Tällä on positiivinen työllistävä vaikutus myös tarvittavan kuljetuslogistiikan kasvun osalta.

Viranomaisen toiminta: Jätehuoltoviranomainen kokee, että siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen helpottaisi ja selkeyttäisi viranomaistyötä. Esimerkiksi jätehuoltoon liittymisen valvontaan, asiakkaiden liittämisen varmistamiseen ja epäkohtiin puuttumiseen ei nykyisin ole riittävästi resursseja käytössä. Kokonaisuuden hallinta helpottuisi, jos viranomaisen tarvitsemat tiedot kuljetuksista saisi yhdeltä toimijalta ajantasaisesti, yhdenmukaisesti ja luotettavasti. Kuljetusjärjestelmämuutos voisi vapauttaa viranomaisten aikaa hallinnollisiin ja operatiivisiin asioihin, kuten kehitystyöhön ja suunnitteluun, mihin tällä hetkellä resurssit eivät riitä.

Kuljetusjärjestelmämuutos todennäköisesti lisäisi aluksi viranomaisten hallinnollista työmäärää ja tarvetta lisäresursseille, erityisesti kuljetusjärjestelmän siirtymäajan aikana. Myös siirtymäajan jälkeen esimerkiksi asiakaspalautteisiin vastaaminen ja vielä liittymättömien kiinteistöjen taustojen selvittäminen voi aiheuttaa lyhyellä aikavälillä lisäkuormitusta, ennen kuin uusi tilanne vakiintuisi.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Edellytysten täyttymisestä

Edellytysten täyttymistä on haastavaa määrittää erityisesti kotitalouksien aseman ja yritysten toiminnan näkökulmasta, sillä nykyisestä keräysjärjestelmästä on löydettävissä sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia sekä kotitalouksien että yritysten näkökulmasta. Jätehuoltoviranomaisen, sekä osin myös ympäristönsuojeluviranomaisen, toiminnan näkökulmasta siirtymisen kunnan järjestämään keräykseen nähdään tuovan lähes yksinomaan positiivisia vaikutuksia, ja kuljetusjärjestelmämuutos olisi myös jätehuoltoviranomaisen mielestä toivottavaa nykyisiin kuljetusjärjestelmään liittyviin haasteisiin peilaten.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

4 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen edellytysten täyttymistä arvioitiin jätelain (37 §) määrittämistä näkökulmista Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän kunnissa. Arviointi tehtiin analysoimalla alueen jätehuoltoviranomaisen kuljetusrekisteridatoja, jotka pohjautuvat alueella toimivien kuljetusyrityksen viranomaiselle toimittamiin tietoihin, sekä haastatteluin ja tietopyynnöin koottuihin viranomaisten ja alueen kunnallisen jätehuoltolaitoksen kokemuksiin, havaintoihin ja näkemyksiin. Lisäksi arvioitiin, miten nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä ja vaihtoehtoinen kunnan keskitetysti järjestämä kuljetus vertautuvat toisiinsa ja voisiko jälkimmäinen tarjota mahdollisuuksia tai heikkouksia nykyiseen kuljetusjärjestelmään verrattuna. Kuljetusjärjestelmien vertailussa tarkastelussa tuotiin esiin keskeisiä näkökohtia kuljetusten järjestämistapojen eroista. Eroja tuotiin esiin yleisemmällä tasolla suoran alueellisen vertailumahdollisuuden puuttuessa.

Kuljetuspalvelujen saatavuus kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin

Jätelain edellytys kuljetuspalvelujen saatavuudesta sisältää neljä näkökulmaa, joista kahden - kuljetuspalvelujen saatavuus *luotettavasti* sekä *kohtuullisin ehdoin* – voidaan arvioida täyttyvän. Selvityksen myötä ei tullut tietoon, että palvelujen luotettavuudessa olisi merkittäviä puutteita. Kuljetuspalvelujen kohtuullisuutta arvioitiin asiakashintojen pohjalta. Selvitystä varten saatujen laskutotosten perusteella sekajäteastioiden tyhjennyshintojen käsittelymaksu on pääosin taksan edellyttämällä tasolla ja kuljetusmaksujen voidaan arvioida olevan kohtuullisia. Viranomaisten tietoon tulleet tapaukset kohtuuttomasta hinnoittelusta ovat olleet yksittäistapauksia toimialueen syrjäseuduilta.

Kuitenkin kahden näkökulman – kuljetuspalvelujen saatavuus kattavasti ja syrjimättömin ehdoin – ei voida arvioida yksiselitteisesti täyttyvän. Mikäli kattavuutta arvioidaan liittymisasteiden näkökulmasta, alueella on merkittävä määrä erityisesti vapaa-ajan kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet järjestettyyn jätehuoltoon. Myös vakituisten asuinkiinteistöjen osalta yli neljännes alueen kiinteistöistä on jätehuoltoon liittymättömiä, joilla ei ole voimassa olevaa jätehuoltosopimusta tai hyväksyttyä keskeytystä. Joukossa on merkittävä määrä tyhjillään olevia kiinteistöjä, joiden käyttötilanteesta ei kuitenkaan ole täyttä varmuutta, sillä tyhjillään olevan kiinteistön tulisi olla hakenut viranomaiselta keskeytystä jätehuollon järjestämiseen. Toisaalta ei myöskään ole tiedossa, etteikö kuljetuspalveluja olisi lainkaan saatavilla kiinteistöille, jotka haluavat liittyä kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään, lukuun ottamatta poikkeustapauksia (kuten maksamattomien laskujen johdosta irtisanottua jätehuoltosopimusta). Kuljetuspalvelujen syrjimättömyyttä arvioitiin ensisijaisesti kuljetusmaksujen erojen pohjalta. Saatujen laskuotosten perusteella on havaittavissa viitteitä hintojen epätasapuolisuudesta ja syrjivistä hinnoittelumalleista. Kuljetusmaksujen osalta samankokoisen astian hinnoittelussa on yli 100 % eroja toimialueen sisällä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Johtopäätös: Ehto kuljetuspalvelujen saatavuudesta kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ei voida arvioida yksiselitteisesti täyttyvän nykyisessä kuljetusjärjestelmässä.

Kunnan jätehuoltomääräysten noudattaminen ja jätteen toimittaminen kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan

Kaikki alueella sekajätekuljetuksia hoitavat yritykset ovat luvanvaraisia toimijoita, jotka löytyvät Lupa- ja valvontaviraston ylläpitämästä tuottaja- ja jätehuoltorekisteristä. Lisäksi ei ole tiedossa, että alueelta kerättyjä kuntavastuullisia sekajätteitä ohjautuisi ainakaan merkittävissä määrin muualle kuin kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan, joten jätelain edellytykset voidaan olettaa näiden näkökulmien osalta täyttyvän.

Kuitenkin jätehuoltomääräysten noudattaminen ei kaikilta osin toteudu sekajätekuljetuksissa. Erityisesti viranomaiselle toimitettavissa kuljetustiedoissa on merkittäviä puutteita ja tiedonsiirto edellyttää osin jatkuvaa viranomaisohjausta. Myös jätehuoltomääräysten mukaisten tyhjennysvälien noudattamisessa on selkeitä puutteita. Lisäksi kaikkien asuin- ja vapaa-ajan sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöjen on jätehuoltomääräysten mukaisesti kuuluttava kunnan jätehuoltojärjestelmään, joten alhainen liittymisaste on myös vastoin jätehuoltomääräyksiä, vaikkakin yksittäisten kuljetusyritysten mahdollisuus vaikuttaa liittymisasteisiin on hyvin rajallinen.

Johtopäätös: Ehdon kunnan jätehuoltomääräysten noudattamisesta ei voida arvioida yksiselitteisesti täyttyvän. Kunnan määräämään vastaanottopaikkaan jätteen toimittamisen suhteen ei selvityksessä havaittu puutteita.

Jätehuollon yleinen toimivuus kunnassa ja alueellisen jätehuollon kehittäminen

Jätehuollon yleisen toimivuuden ja alueellisen jätehuollon kehittämisen näkökulmasta edellytysten täyttyminen on tulkinnanvarainen ja vaatisi kriteerien tarkempaa määrittelyä. Yleisesti – ja erityisesti asukkaiden näkökulmasta – alueen sekajätehuolto toimii perustason edellyttämällä tasolla. Toimivuutta rajoittavina tekijöinä voidaan kuitenkin nähdä alhaiset liittymisasteet, tiedonsiirtoon liittyvät haasteet kuljetusyritysten ja jätehuoltoviranomaisen välillä ja viranomaisen suorittamaan valvontatyöhön liittyvä kuormittuvuus.

Kaksoiskuljetusjärjestelmällä, jossa sekajäte on kiinteistön haltijan järjestämää ja muut jätelajit kunnan järjestämässä kuljetuksessa, ei kuitenkaan voida katsoa edistettävän jätehuollon toimivuutta tai alueellista kehittämistä verrattuna vaihtoehtoiseen kuljetusjärjestelmään, jossa kunta kilpailuttaa kaikkien kiinteistöiltä kerättävien jätelajien (pois lukien paperi) kuljetukset keskitetysti. Nykyinen toimintatapa myös kuormittaa viranomaisia, eikä mahdollista resurssien käyttöä alueellisen kehittämisen suunnitteluun. Alueellisen jätehuollon kehittämisen näkökulmasta kunnan järjestämä kuljetus myös sekajätteelle toisi selviä etuja kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen verrattuna.

Johtopäätös: Ehdon jätehuollon toimivuudesta ja alueellisen jätehuollon kehittämisestä ei voida arvioida yksiselitteisesti täyttyvän nykyisessä kuljetusjärjestelmässä. Erityisesti alueellisen

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

jätehuollon kehittämisen näkökulmasta kiinteistön haltijan järjestämällä keräyksellä ei arvioida saavutettavan vastaavia hyötyjä ja mahdollisuuksia kuin kunnan keskitetysti järjestämällä kuljetuksella.

Jätteenkuljetuksen vaikutukset terveydelle ja ympäristölle

Nykyisten jätteenkuljetusten itsessään ei katsota aiheuttavan merkittävää haittaa terveydelle ja/tai ympäristölle. Välillisesti haittoja kuitenkin voi aiheutua kunnalliseen jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen myötä. Kunnallisen jätehuoltojärjestelmän ohi kulkevia jätevirtoja ei voida hallita eikä valvoa, joten niistä voi potentiaalisesti aiheutua uhkaa terveydelle ja ympäristölle, esim. omatoimisen käsittelyn ja roskaamistapausten myötä. Kunnan järjestämä keräys voisi mahdollistaa korkeammat liittymisasteet, päästöttömämpien käyttövoimien käytön keräyksessä ja kuljetusreittien tehokkaamman optimoinnin, mitkä heijastuvat kuljetustyössä syntyviin päästöihin.

Johtopäätös: Nykyisen kuljetusjärjestelmän ei voida katsoa aiheuttavan kohtuutonta haittaa terveydelle tai ympäristölle, joten ehdon voidaan siltä osin arvioida täyttyvän. Mikäli ehtoa arvioidaan vaihtoehtoiseen kuljetusjärjestelmään peilaten, ympäristöhaittojen hallinnan näkökulmasta kunnan järjestämä kuljetus sekajätteelle voisi edelleen vähentää terveyshaittoja ja päästöjä kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen verrattuna, mikäli kunnallisen keräyksen myötä liittymisasteet paranisivat, päällekkäiset ajot saman alueen sisällä poistuisivat ja esimerkiksi uusiutuvia polttoaineita edellytettäisiin urakoitsijoilta kuljetusten suorittamisessa.

Kuljetusjärjestelmän vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan

Nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän keräyksen vaikutusten kotitalouksien asemaan todettiin olevan sekä myönteisiä että kielteisiä. Asukashinnoissa tapahtuvaa muutosta on haastavaa ennustaa – osalla kotitalouksista kiinteistön haltijan järjestämä keräys voi mahdollistaa kunnan järjestämää keräystä edullisemmat hinnat. Kunnan järjestämä keräys kuitenkin varmistaisi asukkaiden tasapuolisen kohtelun ja ”yhden luukun periaate” usein selkeyttää asiointia. Kuljetusyritysten toimintaan vaikutukset voivat myös olla sekä myönteisiä että kielteisiä, riippuen erityisesti urakoiden kilpailutuksen ehdoista ja pärjäämisestä kilpailutuksissa. Viranomaistyön näkökulmasta siirtyminen kunnan järjestämään keräykseen toisi pitkällä aikavälillä lähes yksinomaan positiivisia vaikutuksia, ja kuljetusjärjestelmämuutos olisi myös jätehuoltoviranomaisen mielestä toivottavaa.

Johtopäätös: Edellytysten täyttymistä on haastavaa määrittää erityisesti kotitalouksien aseman ja yritysten toiminnan näkökulmasta, sillä nykyisestä keräysjärjestelmästä on löydettävissä sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia sekä kotitalouksien että yritysten näkökulmasta. Vain viranomaisen näkökulmasta kunnan järjestämän kuljetuksen vaikutukset olisivat lähes yksinomaan positiivisia kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen verrattuna.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Yhteenveto

Taulukkoon 4 on koottu konsultin arvion mukainen yhteenveto jätelain 37 § ja 35 § mukaisten edellytysten täyttymisestä kiinteistön haltijan järjestämälle sekajätekuljetukselle Ylä-Savon alueella.

Taulukko 4. Konsultin arvio jätelain 37 § ja 35 § mukaisten edellytysten täyttymisestä.

Jätelain näkökulma	**Tarkempi edellytys**	**Edellytyksen täyttymisen arviointi**
Kuljetuspalvelujen saatavuus	Kattavasti	Ei täyty
	Luotettavasti	Täyttyy
	Kohtuullisin ehdoin	Täyttyy
	Syrjimättömin ehdoin	Ei täyty
Jätehuoltomääräysten noudattaminen ja jätteen toimittaminen	Jätehuoltomääräysten noudattaminen	Ei täyty
	Jätteen toimittaminen kunnan määräämään vastaanottopaikkaan	Täyttyy
Jätehuollon yleinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen	Yleinen toimivuus	Täyttyy osin
	Alueellisen jätehuollon kehittäminen	Ei täyty
Jätteenkuljetuksen vaikutukset	Terveydelle ja ympäristölle	Täyttyy osin
	Kotitalouksien asemaan	Täyttyy osin
	Yritysten toimintaan	Täyttyy osin
	Viranomaisen toimintaan	Ei täyty

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

5 TOIMENPIDESUOSITUKSET

Selvityksen perusteella nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ei voida todeta yksiselitteisesti täyttävän kaikkia jätelain 37 ja 35 § mukaisia ehtoja toimialueella sekajätteen kuljetusten osalta. Joidenkin jätelain kriteerien osalta edellytysten täyttymisen arviointi ei ole yksiselitteistä käytettävissä olevien tietojen perusteella ja vaatisi tarkentavia selvityksiä sekä myös kriteerien arviointiperusteiden täsmentämistä. Keskeisimmät haasteet nykytilassa liittyvät kuljetusten kattavuuteen (koko kiinteistökantaan peilaten alhainen liittymisaste), tiedonsiirtoon kuljetusyrityksiltä viranomaiselle, asukkaiden yhdenvertaiseen asemaan, jätehuoltomääräysten noudattamiseen ja kuljetusten seurantaan ja ohjattavuuteen.

Kunnan järjestämän kuljetuksen osalta on nähtävissä etuja ja mahdollisuuksia, joita kiinteistön haltijan järjestämällä kuljetuksella on vaikea saavuttaa. Näitä ovat erityisesti:

- Jätehuoltomääräysten noudattamisen varmistaminen ja valvonnan tehostuminen
- Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittymättömien kiinteistöjen tunnistaminen ja epäkohtiin puuttuminen
- Keräyksen kattavuuden laajentuminen ja tyhjennysvälien tarkempi noudattaminen lisäävät myös kuljetusten kokonaissuoritteiden määrää, millä on työllistävä vaikutus
- Tehokas yhteistyö ja viestintä jätehuollon operatiivisen järjestämisen ja viranomaisen välillä, mitä edesauttaa yhteisesti jaettujen järjestelmien käyttö
- Keräys suunnitellaan kokonaisuutena kuljetusten kilpailuttamista varten. Tällöin voidaan huomioida myös synergiat muiden jätelajien keräämisen osalta, esimerkiksi sekajätteen kerääminen samoilla reiteillä hyötyjätteiden (bio- ja/tai pakkausjätteet) kanssa monikammioajoneuvoilla
- Logistiikkasuunnittelu ja -optimointi koko toimialueen tasolla tehostaa kuljetuksia ja vähentää niistä aiheutuvia päästöjä
- Syntypaikkalajitteluun perustuvan järjestelmän mitoittaminen, laajentaminen ja käsittelykapasiteetin varaaminen voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti ja koko toimialuetta koskien
- Palvelun laatua valvotaan urakkasopimusten puitteissa asiakkaan puolesta ja urakoitsijaa voidaan palkita hyvästä suorituksesta yleisesti käytössä olevilla ns. bonusjärjestelmillä.
- Muun muassa asiakaspalvelun keskittäminen, syntypaikkalajittelun kokonaiskehittäminen sekä kannustinmallien ja uusien keräysmenettelyjen pilotointi- ja käyttöönotto mahdollistuvat tai ovat helpommin toteutettavissa. Ns. kaksoiskuljetusjärjestelmässä näiden asioiden edistäminen on rajoitetumpaa. Kaksoiskuljetusjärjestelmä on muodostunut sekajätteen jäädessä kiinteistön haltijan järjestämäksi bio- ja pakkausjätteiden siirryttyä uudistetun lain mukaisesti kunnan järjestämiin kuljetuksiin.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

- Kotitalouksien aseman kannalta: palvelun saamisen varmuus, tasapuolisen kohtelun varmistaminen ja jäteneuvonnan sekä asiakaspalvelun keskittyminen (ns. ”yhden luukun periaate”)
- Yritysten kannalta: Hyvin toteutettu kilpailutus voi antaa sekä pienille yrityksille mahdollisuuden laajentaa toimintaansa että uusille yrityksille aloittamismahdollisuuden. Riittävän pitkät sopimusajat antavat yrityksille turvaa ja vakautta esimerkiksi kalustoinvestointien toteuttamiseen
- Viranomaistoiminnan kannalta: Toiminnan tehostuminen. Osa tarvittavasta seurannasta, valvonnasta ja epäkohtiin puuttumisesta tapahtuu jo jätelaitoksen operatiivisen toiminnan yhteydessä.

Myös kiinteistöjen haltijan järjestämässä kuljetuksessa on etuja, joita on tässä raportissa tuotu esille, mutta peilaten jätelain kriteeristöön, kunnan järjestämän keräyksen arvioidaan kaikki näkökulmat huomioiden mahdollistavan paremmin jätehuollon edellytysten täyttymisen.

Tämän selvityksen ja siinä tehtyjen havaintojen pohjalta suositellaan Ylä-Savon alueella siirtymistä kokonaisuudessaan kunnan kilpailuttamiin jätteenkuljetuksiin.

Muita, tarkempia toimenpidesuosituksia selvityksen aikana esille nousseisiin kehityskohteisiin on kirjattu Taulukkoon 5.

Taulukko 5. Muut toimenpidesuositukset.

Aihe	Toimenpidesuositus
Sekajätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen kartoitus ja liittäminen	Suositellaan kartoituksen pohjalta tunnistettujen sekajätehuollon ulkopuolisten kiinteistöjen liittämistä palveluun joko kiinteistökohtaisen keräyksen asiakkuudella tai yhteiskäyttöisten pisteiden (aluepisteet) asiakkuudella, mikäli kiinteistö ei jonkin muun syyn perusteella ole vapautettu jätehuollosta (esim. tyhjillään olevat kiinteistöt). Tyhjillään olevien kiinteistöjen osuus jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen osalta on merkittävä. Suositellaan selvittämään näiden kiinteistöjen todellinen käyttötarkoitus ja lisäämään ohjeistusta keskeytyksen hakemiseen viranomaiselta, mikäli kiinteistöllä ei ole toimintaa (vakituista tai vapaa-ajan asuinkäyttöä).
Kimpat	Jätehuoltoviranomaisella on epäilys, että kaikkia kimppoja ei ole ilmoitettu viranomaiselle. Suositellaan selvittämään tarkemmin kimppojen tosiasiallinen määrä ja täydentämään tiedot kuljetusrekisteriin, mikä palvelee myös liittymisasteiden tarkemmassa määrittämisessä.
Tyhjennysvälien noudattaminen	Suositellaan tehostamaan jätehuoltomääräysten mukaisten tyhjennysvälien seurantaa ja valvontaa.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Sekajätekuljetustietojen toimittaminen viranomaiselle	Suositellaan yhdenmukaisia kirjaustapoja ja mahdollisimman automaattista sähköistä menettelyä viranomaiselle toimitettavien kuljetusrekisteritietojen osalta.
Alueelliseen mallinnukseen pohjautuva vaikutusarviointi kuljetusjärjestelmien eroista	Vaihtoehtoisten kuljetusjärjestelmien logistista tehokkuutta voidaan tarkemmin vertailla alueelliseen mallinnukseen perustuvalla logistiikkatarkastelulla, jossa huomioidaan myös hyötyjätteiden keräys ja mahdolliset synergiaedut kuljetusten järjestämisessä.
Selvityksen rajaus	Selvityksen lähdemateriaalina toimi pääosin alueen jätehuoltoviranomainen, kunnallisen jätehuoltolaitoksen edustaja sekä alueen ympäristöviranomaiset. Suositellaan selvittämään tarkemmin myös kuljetusyritysten ja muiden asiaa koskettavien tahojen, kuten asukkaiden, näkökulmia kuljetusjärjestelmiin ja sen vaihtamiseen liittyen.
Kuljetusten urakointi ja vuoropuhelu	Suositellaan selvittämään tarkemmin kuljetusten urakointia (esim. sopivat urakka-alueet, ehdot tarjoajille) ja käydä vuoropuhelua nykyisten kuljetusyritysten kanssa sekä selvittää havaittuja epäkohtia.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

LÄHTEET

Etteplan Finland Oy. Toteutetut jätehuoltoselvitykset ja tietoaineistot.

Keiteleen ympäristönsuojeluviranomainen. Elisa-Maria Heikkinen (ympäristönsuojelutarkastaja). Kirjalliset tietopyynnöt 6/2026.

Jätehuolto ja kiertotalous. Suomen Kiertovoima KIVO. Saatavissa: https://vanha.kivo.fi/ymmarramme/jatehuolto-ja-kiertotalous/

Jätehuoltokompassi-tietopalvelu. Suomen ympäristökeskus SYKE. Saatavissa: https://jatehuoltokompassi.fi/

Jätelaki (646/2011). Ajantasainen lainsäädäntö. Finlex. Saatavilla: https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110646#L5P35

Jätetaksa. 2026. Ylä-Savon jätehuoltolautakunta. Jätetaksa 16.3.2026 alkaen. Hyväksytty 12.11.2025, korjattu 12.3.2026. Saatavissa: https://iisalmi.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-elaimet/jatehuolto-ja-kierratys/yla-savon-jatehuoltolautakunta/#jatetaksa

Kauhanen, Risto. Toimitusjohtaja, Ylä-Savon Jätehuolto Oy. Suulliset ja kirjalliset tiedonannot ja data-aineistot 6-8/2026.

Kiljunen, Piia-Reetta (jätehuoltopäällikkö). Jätehuoltoviranomainen, Ylä-Savon jätehuoltolautakunta. Suulliset ja kirjalliset tiedonannot ja data-aineistot 6-8/2026.

LCA Consulting. 2021. Jätteenkuljetusjärjestelmien vertailu ja arvio tulevaisuudesta Ylä-Savossa. KESTO-hanke. Julkaistu 24.9.2021.

Saarinen, Roosa (jätehuoltoneuvoja). Ylä-Savon jätehuoltolautakunta. Suulliset ja kirjalliset tiedonannot ja data-aineistot 6-8/2026.

Suomen Kiertovoima. KIVO. Tietoa kotitalouksien jätehuollosta 2019. Jätteiden keräys kotitalouksista ja jätelajien vastaanottohinnat.

Toiminnan hyväksyminen jätehuoltorekisteriin. Saatavissa: https://lvv.fi/ymparisto/toiminnan-hyvaksyminen-jatehuoltorekisteriin

Valtioneuvoston asetus jätteistä. Jäteasetus (978/2021). Saatavissa: https://finlex.fi/fi/laki/smur/2021/20210978

Ylä-Savon jätehuoltolautakunta. Ylä-Savon jätehuoltomääräykset. Hyväksytty 27.3.2025. Voimaantulo 1.4.2025. Saatavissa: https://iisalmi.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-ja-elaimet/jatehuolto-ja-kierratys/yla-savon-jatehuoltolautakunta/#jatehuoltomaaraykset

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

etteplan

LIITE 1: LASKUOTOSTEN YHTEENVETO

Kuljetus-yritys	Laskun pvm	Kiinteistötyyppi	Kunta	Aluetyyppi	Keräysväline-tyyppi	Keräysväline-tilavuus (m3)	Tyhjennys-hinta yht., €	Kuljetus-maksu, €	Käsittely-maksu, €	Taksan käsit-telymaksu, €
Yritys 1	30/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Kiuruvesi	ei tiedossa	Pinta-astia	0.24	12.72	5.03	7.69	7.67
Yritys 1	30/04/2026	Kunnan hallinto- ja palvelukiinteistö	Kiuruvesi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	13.06	5.37	7.69	7.67
Yritys 1	30/04/2026	Kunnan hallinto- ja palvelukiinteistö	Kiuruvesi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.60	21.32	5.37	15.95	15.93
Yritys 1	30/04/2026	Kunnan hallinto- ja palvelukiinteistö	Kiuruvesi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.66	22.91	5.37	17.54	17.52
Yritys 1	29/05/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Kiuruvesi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.66	23.99	6.45	17.54	17.52
Yritys 1	03/06/2026	Kunnan hallinto- ja palvelukiinteistö	Kiuruvesi	ei taajama	Pinta-astia	0.66	25.75	8.21	17.54	17.52
Yritys 1	03/06/2026	Kunnan hallinto- ja palvelukiinteistö	Kiuruvesi	ei taajama	Pinta-astia	0.66	25.75	8.21	17.54	17.52
Yritys 1	03/06/2026	Kunnan hallinto- ja palvelukiinteistö	Kiuruvesi	ei taajama	Pinta-astia	0.66	25.75	8.21	17.54	17.52
Yritys 2	06/05/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	12.19	4.52	7.67	7.67
Yritys 2	06/05/2026	Vakituinen, paritalo	Iisalmi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	12.19	4.52	7.67	7.67
Yritys 3	06/01/2026	Vapaa-ajan kiinteistö	Iisalmi	ei taajama (lä-hellä harvaa taa-jama-aluetta)	Pinta-astia	0.66	23.30	6.56	16.74	17.52
Yritys 3	08/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	ei tiedossa	Pinta-astia	0.60	25.59	9.56	16.03	15.93
Yritys 3	08/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	15.61	7.84	7.77	7.67
Yritys 3	08/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Lapin-lahti	tiheä taajama	Pinta-astia	0.36	22.54	10.76	11.78	11.68
Yritys 3	08/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Lapin-lahti	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	17.73	9.96	7.77	7.67

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Yritys 3	08/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Varpais-järvi	harvaan asuttu taajama	Pinta-astia	0.24	17.36	9.59	7.77	7.67
Yritys 3	03/06/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	15.81	8.04	7.77	7.67
Yritys 4	31/03/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	ei taajama	Pinta-astia	0.66	28.88	11.36	17.52	17.52
Yritys 4	31/03/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	ei taajama	Pinta-astia	0.24	15.85	8.18	7.67	7.67
Yritys 4	30/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Lapin-lahti	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	12.61	4.94	7.67	7.67
Yritys 4	30/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Lapin-lahti	harvaan asuttu taajama	Pinta-astia	0.24	13.65	5.98	7.67	7.67
Yritys 4	30/04/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	12.61	4.94	7.67	7.67
Yritys 5	04/05/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	14.62	6.91	7.71	7.67
Yritys 5	04/05/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Iisalmi	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	12.43	4.72	7.71	7.67
Yritys 5	01/06/2026	Jätevedenpuhdistamo	Sonka-järvi	ei taajama (lä-hellä harvaa taa-jama-aluetta)	Pinta-astia	0.66	25.91	8.35	17.56	17.52
Yritys 5	01/06/2026	Vakituinen, omakoti-talo	Vieremä	tiheä taajama	Pinta-astia	0.24	14.46	6.75	7.71	7.67

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

YLÄ-SAVON JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Yhteenveto
6.11.2026
IIS/119/14.06.00.00/2026

Yhteenveto sekajätteiden kuljetusjärjestelmästä annetuista lausunnoista ja jätehuoltopäällikön vastineet

1. Lapinlahden ympäristölautakunta 30.9.2026 § 34

Ympäristölautakunnan lausunto

Kuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella ympäristölautakunta katsoo, että jätelaissa asetetut edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle täyttyvät alueella pääosin. Kuljetuspalveluita on tarjolla luotettavasti ja kohtuullisin ehdoin, jätteet toimitetaan kunnan osoittamaan paikkaan, pääosin vaikutukset kotitalouksiin ja yrityksiin arvioidaan myönteisiksi, eikä jätteenkuljetuksen katsota nykyisellään aiheuttavan merkittävää vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Selvityksessä on kuitenkin arvioitu, että jätelain edellytykset eivät täyty syrjimättömyyden, palvelujen tarjonnan kattavuuden, jätehuollon palvelujen kehittämisen ja viranomaisvaikutusten osalta.

Selvityksessä kuljetuspalveluiden tarjonnan kattavuutta (jätelain 35 § 2 mom.) on arvioitu jätteenkuljetukseen liittyneiden kiinteistöjen määrän perusteella. Esimerkiksi Lapinlahdella jätteenkuljetukseen liittymisaste on vakituisilla asuinkiinteistöillä 72 % ja vapaa-ajan kiinteistöillä 17 %, kun mukaan lasketaan myös mahdollisesti tyhjillään olevat asunnot, joille ei ole haettu poikkeamista jätteenkuljetukseen liittymisestä. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan liittymisasteesta ei voida suoraan päätellä, etteikö palveluita olisi kattavasti tarjolla. Selvityksessä on todettu, että ei ole tiedossa alueita, joilla kuljetuspalveluita ei olisi tarjolla tai joilla jäteastioiden tyhjennykset jäisivät järjestelmällisesti toteutumatta palveluntarjonnan puutteen vuoksi.

Alhainen liittymisaste tai se, ettei poikkeamista jätteenkuljetukseen liittämisestä haeta silloin kun kiinteistöä ei käytetä, on kuitenkin selkeästi valvonnallinen ongelma. Valvontaa hankaloittaa toiminnan jakautuminen usealle taholle ja tiedonkulun ongelmat viranomaisen suuntaan. Kun jätteenkuljetuksia ei pystytä tehokkaasti valvomaan, kasvaa riski jätteen epäasianmukaiselle käsittelylle, kuten jätteen dumppaamiselle ja polttamiselle, mistä voi

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

aiheutua ympäristö- ja terveyshaittoja. Lapinlahdella ympäristövalvonnan tietoon on tullut yksittäisiä jätteenpolttoepäilyjä. Roskaantumistapauksia ilmenee myös, mutta niiden yhteyttä jätteenkuljetukseen liittymiseen on usein hankala arvioida.

Kaikkien jätelaissa asetettujen edellytysten on täytyttävä, jotta päätös pysyä kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa voidaan tehdä. Selvityksen perusteella ei voida yksiselitteisesti todeta, että edellytykset täyttyisivät, erityisesti hinnoitteluun liittyvän yhdenvertaisuuden, viranomaisten toiminnan ja jätehuollon kehittämisen osalta.

1.1 Vastine

Ympäristölautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Selvityksessä on tunnistettu nykyisen kuljetusjärjestelmän vahvuuksia, mutta myös puutteita, joiden vuoksi kaikkien kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten ei ole voitu todeta täyttyvän. Lausunnossa esitetty huomio liittymisasteen ja kuljetuspalvelujen saatavuuden erosta otetaan huomioon. Alhainen liittymisaste ei yksin osoita kuljetuspalvelujen tarjonnan puutteita. Se kuvaa kuitenkin yhdessä puutteellisten kuljetustietojen ja jätehuoltomääräysten noudattamisessa havaittujen puutteiden kanssa järjestelmän seurannan ja valvonnan ongelmia. Edellytysten täyttyminen pääosin ei riitä, vaan kaikkien jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten on täytyttävä.

2. Sonkajärven kunnanhallitus 28.9.2026 § 176

Kunnanhallitus yksimielisesti päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Sonkajärven kunta yhtyy sekajätteiden kuljetusjärjestelmän toimivuudesta tehdyn selvityksen johtopäätöksiin ja toteaa, että nykyisen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ei voida todeta yksiselitteisesti täyttävän kaikkia jätelain 37 ja 35 § mukaisia ehtoja toimialueella sekajätteen kuljetusten osalta.

Sonkajärven kunta esittää, että Ylä-Savon alueella luovutaan sekajätteen kuljetuksen osalta kaksoisjärjestelmästä ja siirrytään kunnan kilpailuttamiin jätteenkuljetuksiin.

Sonkajärven kunta pyytää huomioimaan, että jätekuljetusten kilpailuttamisessa tulee erityisesti ottaa huomioon pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuudet.

Kunnanhallitus yksimielisesti täydensi lausuntoa seuraavasti: Kilpailutukset tulee tehdä kunta- tai kuntaparikohtaisesti.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

2.1 Vastine

Sonkajärven kunnanhallituksen lausunto merkitään tiedoksi. Lausunto tukee selvityksen johtopäätöksiä ja siirtymistä kunnan järjestämään sekajätteenkuljetukseen. Kuljetusten kilpailutuksessa tulee jätelain 36 §:n mukaisesti tehdä markkinakartoitus ja jakaa hankinnat osiin siten, että myös pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Kilpailutusta koskevat huomiot välitetään tiedoksi Ylä-Savon Jätehuolto Oy:lle. Esitys kunta- tai kuntaparikohtaisista kilpailutuksista otetaan huomioon urakka-aluejaon valmistelussa.

3. Iisalmen kaupunginhallitus 5.10.2026 § 211

Iisalmen kaupunki toteaa, että Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan teettämän selvityksen perusteella kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus sekajätteiden osalta ei täytä kokonaisuudessaan jätelain 37 ja 35 §:n mukaisia edellytyksiä Ylä-Savon alueella.

Kaupunginhallitus esittää jatkovalmistelussa huomioitavaksi, että mahdollisessa myöhemmässä kilpailutuksessa hankinta muodostetaan riittävän pieniksi ja tarkoituksenmukaisiksi kokonaisuuksiksi siten, että myös pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on tosiasiallinen mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun.

3.1 Vastine

Iisalmen kaupunginhallituksen lausunto merkitään tiedoksi. Kuljetusten kilpailutuksessa tulee jätelain 36 §:n mukaisesti tehdä markkinakartoitus ja jakaa hankinnat osiin siten, että myös pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Kilpailutusta koskevat huomiot välitetään tiedoksi Ylä-Savon Jätehuolto Oy:lle.

4. Kiuruveden kaupunginhallitus 5.10.2026 § 166

Kiuruveden kaupunki päättää antaa seuraavan lausunnon:

Kiuruveden kaupunki kannattaa sekajätteen kuljetusjärjestelmä ratkaisussa hallittua siirtymistä keskitettyyn keräysjärjestelmään aikaisintaan kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen. Kuitenkin niin, että saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus voidaan järjestää kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön omistaja sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos järjestely täyttää jätelain edellytykset.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Nykytilanteessa jätelaki ei kaikilta osin toimi jätelain edellytysten täyttymisen arvioinnin mukaan (7.9.2025 Etteplan)
1. Jätteen kuljetuspalvelujen saatavuudessa laki ei yksiselitteisesti toteudu.
2. Kunnan jätehuoltomääräysten noudattaminen ei nykyisin toteudu kaikilta osin sekajätekuljetuksissa.
3. Vaikka sekajätehuolto toimii yleisesti ja erityisesti asukkaiden näkökulmasta alueen perustason edellyttämällä tasolla, toimivuutta rajoittavina tekijöinä voidaan kuitenkin nähdä mm. alhaiset liittymisasteet. Kaksoiskuljetusjärjestelmällä ei voida katsoa edistettävän jätehuollon toimivuutta tai alueellista kehittämistä. Keskitetyssä järjestelmässä alueelliset keräyspisteet mahdollistavat sekajätteen kustannustehokkaan keräyksen alueilla, missä on kiinteistöjä hyvin harvassa tai niiltä kertyy kerättävää pieniä kertamääriä.

4.1 Vastine

Kiuruveden kaupunginhallituksen lausunto merkitään tiedoksi. Lausunto tukee selvityksen johtopäätöksiä ja siirtymistä kunnan järjestämään sekajätteenkuljetukseen. Kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisessä noudatetaan jätelain 37 §:n 2 momentin mukaisesti vähintään kolmen vuoden siirtymäaikaa. Alueellisten keräyspisteiden tarve ja soveltuvuus arvioidaan palvelujen jatkosuunnittelussa.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmää koskeva asia käsitellään ja ratkaistaan erikseen, eikä se sisälly tähän sekajätteiden kuljetusjärjestelmää koskevaan päätökseen.

5. Vieremän kunnanhallitus 5.10.2026 § 186

Kunnanhallitus toteaa, että nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toiminut luotettavasti ja kohtuullisin ehdoin, eikä sen ole todettu aiheuttavan vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kokemukset siitä arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi. Puutteena todetaan kuljetusyritysten välisen kilpailun puuttuminen.

Lainsäädännön näkökulmasta on todennäköistä, että ainut vaihtoehto on pitkällä aikavälillä siirtyä sekajätteen kuljetusjärjestelmässä keskitettyyn keräysjärjestelmään. Siirtymän suunnittelu on tehtävä siten, että kilpailutettavat kokonaisuudet mahdollistavat myös pienempien jätehuoltoyritysten kannattavan toiminnan Ylä-Savossa myös jatkossa.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

5.1 Vastine

Vieremän kunnanhallituksen lausunto merkitään tiedoksi. Selvityksessä on tunnistettu nykyisen kuljetusjärjestelmän vahvuuksia, mutta myös puutteita, joiden vuoksi kaikkien kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten ei ole voitu todeta täyttyvän. Kuljetusten kilpailutuksessa tulee jätelain 36 §:n mukaisesti tehdä markkinakartoitus ja jakaa hankinnat osiin siten, että myös pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Kilpailutusta koskevat huomiot välitetään tiedoksi Ylä-Savon Jätehuolto Oy:lle.

6. Ylä-Savon ympäristölautakunta 7.10.2026 § 92

Ylä-Savon ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Tehdyn selvityksen mukaan järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittyneiden vakituisten asuinkiinteistöjen sekä vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste on Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan toiminta-alueella alhainen. Vapaa-ajan käytössä olevista kiinteistöistä vain 15 % on liittynyt jätehuoltoon. Näin ollen jätehuoltoon liittymisen valvonta työllistää viranomaisia huomattavasti myös tulevina vuosina. Ylä-Savon ympäristölautakunnassa on viime vuosina käsitelty paljon jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen hallintopakkoasioita. Jos kiinteistön haltija ei liity jätteenkuljetukseen jätehuoltoviranomaisen kahden kehotuksen jälkeen, asia siirtyy kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ympäristönsuojeluviranomainen lähettää niin ikään kaksi kehotusta, minkä jälkeen asiassa käynnistetään hallintopakkomenettely. Tämä valvonta sitoo ympäristönsuojelun resursseja muulta työltä. Siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen helpottaisi valvontaa mm. mahdollisen aluekeräyspisteverkoston ansiosta.

Konsulttiselvityksen mukaan nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä ei kaikilta osin täytä jätelain 37 pykälän mukaisia vaatimuksia. Näin ollen Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan kuntien alueella tulisi siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

6.1 Vastine

Ylä-Savon ympäristölautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Lausunnossa kuvatut liittymättömien kiinteistöjen valvonta ja hallintopakkomenettelyjen aiheuttama työmäärä tukevat selvityksen havaintoja nykyjärjestelmän seurannan ja valvonnan haasteista.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

7. Keiteleen kunnanhallitus 12.10.2026 § 157

Kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että selvityksen perusteella Keiteleen jätehuoltoon liittymisaste on useilla selvityksessä käytetyillä mittareilla koko toimialueen keskimääräistä tasoa korkeampi. Selvityksessä ei ole myöskään havaittu koko toimialueella merkittäviä puutteita jätteen kuljetuspalvelujen saatavuuden luotettavuudessa ja palvelujen saatavuuden kohtuullisia ehtoja koskevan edellytyksen on arvioitu täyttyvän.

Kunnanhallitus toteaa kuitenkin, että kuljetusjärjestelmää koskevassa päätöksenteossa ratkaisevaa on jätelain mukaisten edellytysten täyttyminen kokonaisuutena. Laaditussa selvityksessä esille tuodut puutteet, erityisesti kuljetusyritysten välisen tosiasiallisen kilpailun vähäisyys, tulee ottaa huomioon tätä arviointia tehtäessä.

Kunnanhallitus katsoo, että vaikka nykyinen kuljetusjärjestelmä on Keiteleellä käytännössä toiminut, tulee varautua siihen, että mikäli jätelain 37 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymistä ei voida kokonaisuutena osoittaa, sekajätteen kuljetuksessa on siirryttävä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Mikäli kuljetusjärjestelmää muutetaan, tulee muutos toteuttaa hallitusti ja jätelain mukaiset siirtymäsäännökset huomioon ottaen. Kuljetusten kilpailutuksessa tulee urakka-alueet ja kilpailutusehdot muodostaa siten, että myös pienillä ja paikallisilla kuljetusyrityksillä on tosiasiallinen mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin. Samalla tulee pyrkiä turvaamaan palvelujen saatavuus koko kunnan alueella ja ehkäisemään jätehuollon kokonaiskustannusten perusteetonta nousua.

7.1 Vastine

Keiteleen kunnanhallituksen lausunto merkitään tiedoksi. Keiteleen liittymisasteet ja nykyisen kuljetusjärjestelmän vahvuudet on tunnistettu selvityksessä ja otetaan huomioon kokonaisarvioinnissa. Mahdollisen muutoksen valmistelussa tavoitteena on turvata kattavat ja kustannustehokkaat palvelut koko kunnan alueella. Tuleva maksutaso täsmentyy kilpailutuksen ja jätetaksan valmistelun yhteydessä.

Kuljetusten kilpailutuksessa tulee jätelain 36 §:n mukaisesti tehdä markkinakartoitus ja jakaa hankinnat osiin siten, että myös pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin. Kilpailutusta koskevat huomiot välitetään tiedoksi Ylä-Savon Jätehuolto Oy:lle.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

8. Nilakan ympäristölautakunta 14.10.2026 § 45

Lausuntonaan Nilakan ympäristölautakunta toteaa, että selvityksen perusteella kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä alueella ja näin ollen Ylä-Savon alueella tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkeräykseen.

Selvitys oli kattavasti tehty ja siinä oli arvioitu kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen ja kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen hyötyä ja haittoja monelta kannalta. Selvityksessä havaittiin, että kuljetuspalvelujen saatavuus luotettavasti ja kohtuullisin ehdoin täyttyy, mutta kattavuus ja syrjimättömyys eivät täyty. Edellytys jätehuoltomääräysten noudattamisestä ei täyty, mutta jätettä toimitetaan kunnan määräämään vastaanottopaikkaan, joten siltä osin jätelain edellytykset täyttyvät. Jätehuollon yleisen toimivuuden voitiin katsoa täyttyvän osin, mutta jätehuoltoa ei pystytä nykyjärjestelmässä kehittämään alueellisesti, joten siltä osin selvitys totesi, etteivät edellytykset täyty. Jätteenkuljetuksen vaikutusten edellytykset terveydelle ja ympäristölle, kotitalouksille ja yritykselle täyttyivät osittain, mutta viranomaisten toimintaan suhteutettuna jätelain edellytykset eivät täyty.

Ympäristölautakunta yhtyy selvityksen näkemykseen siitä, että kunnan järjestämä jätteenkeräys tuo pitkällä aikavälillä lähes yksinomaan positiivisia vaikutuksia ja edistäisi jätehuollon suunnittelua ja yleistä toimivuutta sekä viranomaistoiminnan tehokkuutta ja valvontaa.

Ympäristölautakunta lisäksi nostaa esiin, että selvityksessä oli hyvin tuotu esiin jätteenkuljetuksen ympäristövaikutuksia. Selvityksessä havaittiin, ettei nykyinen jätteenkeräys aiheuta merkittävää haittaa terveydelle ja/tai ympäristölle eikä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkeräys aiheuta jätteiden päätymistä väärään paikkaan kuten ympäristöön. Kuitenkin jätehuoltojärjestelmän ohi kulkevia jätevirtoja ei voida hallita eikä valvoa, joten uhka ympäristön pilaantumiselle ja roskaantumiselle on olemassa. Lisäksi selvityksessä nostettiin esiin, että kunnan järjestämä keräys voi mahdollistaa myös jätteenkeräyksen ilmastopäästöjen vähentämisen sekä vähentää terveyshaittoja ja päästöjä kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen verrattuna. Näin ollen ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva Nilakan ympäristölautakunta toteaa, että ympäristönsuojelun ja päästöjen vähenemisen näkökulmasta on erittäin suositeltavaa ja tärkeää siirtyä kunnan järjestämään jätteenkeräykseen.

Kaikki edellä mainittu huomioon ottaen, Nilakan ympäristölautakunta toteaa, että Ylä-Savon alueella tulee siirtyä kunnalliseen jätteenkeräykseen sekajätteen osalta, koska jätelain 37 ja 35 §:n edellytykset eivät yksiselitteisesti täyty. Jätteenkuljetusyrityksillä tulee myös olla edellytykset tuottaa palvelua jätelainsäädännön jatkuvasti muuttuvien edellytysten

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

mukaisesti.

8.1 Vastine

Nilakan ympäristölautakunnan lausunto merkitään tiedoksi. Lausunto tukee selvityksen johtopäätöksiä ja siirtymistä kunnan järjestämään sekajätteenkuljetukseen.

9. Lupa- ja valvontavirasto 14.10.2026 LVV-U/127270/2026

Lupa- ja valvontaviraston lausunto

Lupa- ja valvontavirasto kiittää mahdollisuudesta lausua jätekuljetusjärjestelmäselvitystä. Selvitys oli tehty kattavasti ja vertaillen kiinteistön haltijan järjestämän jätteen kuljetusta ja kunnan järjestämää jätteen kuljetusta selvitysalueilla.

Selvityksen pohjaksi ei kuitenkaan oltu tehty erillistä kyselyä tai haastatteluita kuljetusyrittäjille, jossa olisi kysytty heidän näkemyksistään kuljetuspalveluiden edellytyksistä ja toimivuudesta. Kuitenkin jätteenkuljetusyrityksille on varattu tilaisuus esittää mielipiteensä asiassa. (Iisalmen kaupunki, Ylä-Savon jätehuoltolautakunta, pöytäkirjaote 11.9.2026)

Jotta jätelaissa säädettyjen oikeudellisten vähimmäisedellytysten täyttymistä voidaan arvioida, tulee päätöksenteon tueksi tehtävässä selvityksessä kuvata päätöksen kohteena olevia alueita riittävän yksityiskohtaisesti ja niin, että kysymyksessä oleviin jätelajeihin mahdollisesti liittyvät erityispiirteet otetaan huomioon. Selvityksessä on erityisesti kiinnitettävä huomiota niihin alueiden ominaisuuksiin, joilla on merkitystä jätteenkuljetuksen ja sen kustannusten tai toimivuuden kannalta, kuten asuinkiinteistöjen määrään ja tiheyteen, kuljetusmatkoihin tai alueen kuljetusoloihin muutoin. Samankaltaiset alueet voidaan tarkastelussa yhdistää, mutta kuljetusolojen kannalta erityyppisiä alueita, kuten esimerkiksi keskustaajamaa ja hyvin harvaan asuttuja alueita, on yleensä syytä tarkastella erikseen. Edellä olevat periaatteet tulevat sovellettavaksi myös silloin, kun tarkastelun kohteena on useiden kuntien muodostama yhteisen jätehuoltoviranomaisen toimialue.

Edellä mainittu aluekohtainen tarkastelu tuli esiin esim. hintavertailussa, jossa todettiin taajamassa pääosin (pl. Lapinlahden taajama) olevan edullisimmat kuljetushinnat, verrattuna haja-asutusalueisiin. Myöskin esitettiin tyhjennysvälien toteutuminen eri kunnissa. Samoin liittymisasteet oli eritelty eri kuntien osalta. Sekajätteidenkuljetusten yrittäjämäärä ja näiden antamien palveluiden markkinaosuudet oli myös eritelty eri kuntien kesken. Esimerkiksi

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Keiteleen, Kiuruveden, Vieremän ja Sonkajärven kunnissa asuinkiinteistöjen sekajätettä kerää pääasiassa yksi kuljetusyritys (yhden yrityksen osuus yli 90 %). Palveluiden saatavuuden osalta tuotiin esiin, että toimialueen reuna-alueilla on ollut yksittäisiä ongelmia lähinnä palvelun hinnoittelun osalta. Kuljetusyrittäjien laskutuksen kautta on voitu tehdä riittävä hintavertailu.

Selvityksen mukaan liittymisaste kaikissa tarkastelluissa kunnissa on vakituisille keskimäärin 72 % tai 91 % selvityksessä esitetystä laskentatavasta riippuen. Vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste on huomattavasti alhaisempi, vain noin 15 %. Jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen määrä on merkittävä ongelma kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Selvityksestä käy ilmi, että kaikki jätteenkuljetusyritykset eivät toimita jätteenkuljetustietojaan ajallaan, toimitettavat tiedot ovat puutteellisia tai tietoja joudutaan pyytämään toistuvasti. Jätelain 39 §:n mukainen tiedonsiirto ei toteudu asianmukaisesti. Koska jätehuoltoviranomainen ei saa tarvitsemiaan tietoja valvontaansa, puutteellinen tiedonsiirto heikentää mahdollisuuksia seurata koko järjestelmän lainmukaisuutta nykyisessä kiinteistönhaltijan järjestelmässä.

Selvityksessä kerrottiin jätehuoltomääräysten mukaisista tyhjennysväleistä sekajätteelle kesä- ja talviaikana. Tehtyjen selvitysten mukaan noin puolet vakituisista asuinkiinteistöistä ei noudata kesäajan tyhjennysvaatimuksia.

Tutkittaessa palveluiden saatavuutta ja syrjimättömyyttä kiinnittyy huomio suuriin hintaeroihin eri alueiden välillä. 240-litraisen astian osalta kuljetusmaksussa oli eroa suurimmillaan 120 %. Kaikkia hinnoissa ilmenneitä eroja ei voitu selvittää etäisyyksillä tai palvelutasolla, siksi syrjimättömyyden vaatimus ei välttämättä täyty täysin.

Jätehuollon yleisen toimivuuden arvioinnin todettiin olevan haasteellista. Selvityksessä korostettiin valvonnan vaikeutta, hajanaista tietojärjestelmää ja mm. puutteellisia kuljetustietoja. Keskitetyn järjestelmän puolesta esitettiin runsaasti hyötyinä nähtäviä näkökulmia.

Selvityksen perustana oleva aineisto oli kattava ja näiden perusteella tarkastelu on voitu Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaa tehdä luotettavasti.

Johtopäätökset

Sekalaisen yhdyskuntajätteen jätteenkuljetus voidaan päättää järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena vain, jos kaikki jätelain 37 §:n edellytykset täyttyvät. Arviointi tulee perustaa hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaisiin riittäviin selvityksiin. Mikäli edellytykset eivät täyty, kunnan tulee siirtyä kuljetusjärjestelmästä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Nyt laaditun jätekuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella voidaan todeta, etteivät kaikki jätelain 37 §:n 1 momentin mukaiset edellytykset täyty sekajätteiden kiinteistön haltijan järjestämän kuljetusjärjestelmän osalta.

Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ei voida ottaa käyttöön myöskään siinä tapauksessa, että se heikentäisi jätehuollon yleistä toimivuutta alueella. Selvityksen perustella voitiin todeta, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei edistä mm. keräysten kattavuutta, kuljetusten tehokkuutta tai päästövähennyksiä.

Jätelain 37 §:n 3. kohdan mukaisesti kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa tulisi vaikutusten olla kokonaisuutena myönteinen erityisesti viranomaisen toimintaan. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätetiedot tulevat reaaliaikaisesti ja tarvittavin tiedoin kuljettajilta viranomaisen rekisteriin. Lisäksi jätehuollon valvontamahdollisuudet ajantasaisesti paranevat, sillä ympäristönsuojeluviranomainen käyttää myös valvonnassa hyväkseen rekisteritietoja. Kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetusjärjestelmässä viranomaistoiminnan resurssien käyttö menee lähinnä kuljetusyrittäjiltä pyydettäviin jätetietojen toimittamiseen sekä reaktiiviseen toimintaan, jolloin ei muun muassa toiminnan kehittämiselle jää aikaa.

Lisähuomautus

Lupa- ja valvontavirasto myös huomauttaa, että kunnan vastuulle kuuluu myös saostuskaivo-umpikaivolietteet ja myös näiden osalta tulee tehdä kuljetusjärjestelmäpäätös ja erillinen kuljetusjärjestelmäselvitys päätöksen pohjalle, mikäli tavoitteena olisi kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Päätös asiasta tulee tehdä ensitilassa. Lupa- ja valvontavirasto on antanut erillisen lausunnon koskien asumisessa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmästä Ylä-Savossa 31.8.2026. Antamassaan lausunnossa Lupa- ja valvontavirasto totesi, että Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan alueen kunnissa tulee siirtyä saostus- ja umpikaivolietteiden osalta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa Ylä-Savon jätehuoltolautakuntaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen antamasta kannanotostaan (POSELY/2511/2022) koskien Ylä-Savon jätteenkuljetusjärjestelmää.

Lupa- ja valvontavirasto pyytää toimittamaan jätekuljetusjärjestelmäpäätöksen Lupa- ja valvontavirastolle tiedoksi kirjaamoon osoitteeseen: kirjaamo@lvv.fi.

9.1 Vastine

Lupa- ja valvontaviraston lausunto merkitään tiedoksi. Lupa- ja valvontavirasto pitää selvitystä riittävänä ja luotettavana sekä yhtyy sen johtopäätökseen kunnan järjestämään

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

sekajätteenkuljetukseen siirtymisestä. Lausunnossa esitetyt huomiot jätteenkuljetusjärjestelmän lainmukaisuudesta, kuljetustietojen toimittamisesta, palvelujen kattavuudesta, hinnoittelun syrjimättömyydestä sekä viranomaisvalvonnan toimivuudesta otetaan huomioon asian käsittelyssä. ELY-keskuksen kannanotto (POSELY/2511/2022) välitetään jätehuoltolautakunnalle tiedoksi ja otetaan huomioon asian käsittelyssä.

Kuljetusjärjestelmäpäätös toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle tiedoksi.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmää koskeva asia valmistellaan ja tuodaan erikseen ratkaistavaksi mahdollisimman pian.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

YLÄ-SAVON JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Yhteenveto
6.11.2026
IIS/119/14.06.00.00/2026

Yhteenveto sekajätteiden kuljetusjärjestelmästä annetuista mielipiteistä ja jätehuoltopäällikön vastineet

1. Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, SKAL Ympäristöyritykset ry ja SKAL Itä-Suomi ry 8.10.2026

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, SKAL Ympäristöyritykset ry ja SKAL Itä-Suomi ry (myöh SKAL) lausuvat Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan nähtäville asettamasta asumisessa syntyvän sekajätteen kuljetusjärjestelmäselvityksestä seuraavaa.

1. Lausunnonantajien kanta

SKAL katsoo, ettei laadittu kuljetusjärjestelmäselvitys anna oikeudellisesti eikä tosiasiallisesti riittävää perustaa katsoa, etteivät jätelain 37 §ä säädetyt kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset täyttyisi Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän alueella.

Selvityksen omat havainnot osoittavat päinvastoin, että alueella on toimivat jätteenkuljetusmarkkinat, kuljetuspalveluja on saatavissa kattavasti, merkittäviä palvelun laatuun liittyviä ongelmia ei ole havaittu ja jätteet ohjautuvat asianmukaiseen vastaanottoon.

Selvityksessä esitetty suositus siirtymisestä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen ei siten seuraa johdonmukaisesti selvityksessä esitetyistä tosiseikoista.

SKAL katsoo, että **kiinteistön haltijan järjestämää sekajätteen kuljetusta tulee jatkaa nykyisellä alueella.**

Mikäli jätehuoltolautakunta katsoo, ettei nykyisen järjestelmän jatkamisesta voida käytettävissä olevan aineiston perusteella päättää, asia tulee palauttaa valmisteluun ja täydentää selvityksiä ennen uuden päätöksen tekemistä. Nykyisen aineiston perusteella ei ole asianmukaisia edellytyksiä tehdä päätöstä koko kuuden kunnan alueen siirtämisestä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

2. Jätelain 37 § edellytyksiä on arvioitava lain tarkoittamalla tavalla

Jätelain 37 § mukaan kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on mahdollinen, mikäli lainkohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät.

Arvioitavana on muun muassa, ovatko kuljetuspalvelut saatavissa kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, edistääkö järjestelmä jätehuollon yleistä toimivuutta ja alueellista kehittämistä sekä ovatko järjestelmän vaikutukset kokonaisuutena myönteisiä erityisesti kotitalouksien, yritysten ja viranomaisten näkökulmasta.

Kuljetusjärjestelmän valintaa ei voida perustaa siihen, kumpaa järjestelmää viranomainen pitää yleisellä tasolla tarkoituksenmukaisempana tai hallinnollisesti helpompana. Ratkaisun on perustuttava kyseistä aluetta koskevaan riittävään selvitykseen jätelain 37 §:ssä nimenomaisesti säädettyjen edellytysten täyttymisestä.

Korkein hallinto-oikeus on oikeuskäytännössään korostanut, ettei jätelain 37 § edellytyksiä tule tulkita tavalla, joka perusteetta tekee kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttämisen käytännössä mahdottomaksi. Järjestelmään sen luonteen vuoksi kuuluvia ominaisuuksia tai viranomaisen vastuulla olevien tehtävien hoitamiseen liittyviä haasteita ei voida sellaisenaan käyttää perusteena sille, etteivät lain edellytykset täyttyisi.

Tämä lähtökohta on Ylä-Savon arvioinnissa keskeinen.

3. Selvityksen omat havainnot osoittavat kuljetuspalvelujen olevan saatavilla

Selvityksen mukaan viranomaisella ei ole tiedossa alueita, joilla sekajätteen kuljetuspalvelua ei olisi saatavilla tai joilla jäteastioiden tyhjennyksiä jäisi järjestelmällisesti tekemättä.

Myöskään merkittäviä reklamaatioita palvelujen laadusta, laskutuksesta tai asiakaspalvelusta ei ole tullut viranomaisen tietoon. Selvityksessä todetaan lisäksi, että kuljetuspalveluja on yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta kattavasti saatavissa koko tarkastelualueella.

Nämä ovat jätelain 35 ja 37 § arvioinnissa olennaisia tosiseikkoja.

Tätä taustaa vasten on vaikeasti perusteltavissa selvityksen johtopäätös siitä, ettei palvelujen kattavuutta koskeva edellytys täyttyisi.

Jos alueella tosiasiassa toimii useita kuljetusyrityksiä, palvelua on saatavilla, jäteastiat tyhjennetään eikä viranomaisen tietoon ole tullut merkittäviä palvelupuutteita, mahdollinen vastakkainen johtopäätös edellyttää huomattavasti yksityiskohtaisempaa näyttöä.

4. Liittymisastetta koskeva tarkastelu ei osoita kuljetusjärjestelmän toimimattomuutta

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Selvityksessä esille nostettu noin 72 prosentin liittymisaste antaa tilanteesta harhaanjohtavan kuvan, mikäli lukua käytetään perusteena kuljetusjärjestelmän muuttamiselle.

Selvityksessä todetaan, että laskelmassa ovat mukana myös oletusarvoisesti tyhjillään olevat kiinteistöt, joilla ei ole hyväksyttyä jätteenkuljetuksen keskeytystä. Kun nämä kiinteistöt rajataan tarkastelun ulkopuolelle, vakituisten asuntojen liittymisaste nousee yli 90 prosenttiin.

Vielä olennaisempaa on, ettei liittymättömiksi kirjattujen kiinteistöjen tosiasiallista tilannetta ja liittymättömyyden syitä ole selvitetty kattavasti kiinteistökohtaisesti.

Rekisteritiedon puutteellisuudesta ei voida tehdä johtopäätöstä siitä, ettei jätteenkuljetuspalvelua olisi saatavilla tai ettei kuljetusjärjestelmä toimisi jätelain edellyttämällä tavalla.

Järjestettyyn jätteenkuljetukseen liittymisen seuranta ja valvonta ovat viranomaistehtäviä. Viranomaisen rekisterin puutteet tai valvontaresurssien riittämättömyys eivät sellaisenaan osoita kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen olevan jätelain 37 § vastainen.

Ennen näin pitkälle menevän johtopäätöksen tekemistä tulisi vähintään selvittää, kuinka suuri osa näennäisesti liittymättömistä kiinteistöistä on tosiasiallisesti käytössä ja kuinka monessa tapauksessa kyse on aidosta jätehuollon järjestämättä jättämisestä.

5. Hintaselvitys on liian suppea pitkälle menevien johtopäätösten tekemiseen

Selvityksen hintatarkastelu perustuu vain 27 laskun otokseen viideltä yritykseltä.

Näin suppea aineisto ei anna riittävää tilastollista tai tosiasiallista perustaa tehdä koko kuuden kunnan aluetta koskevia johtopäätöksiä palvelujen hinnoittelun kohtuullisuudesta tai syrjimättömyydestä.

Erityisen merkittävää on, että selvityksen omien tietojen perusteella nykyisen järjestelmän kuljetusmaksut ovat 240 litran jäteastian osalta keskimäärin noin 24 prosenttia Pielaveden kunnan järjestämää kuljetusta edullisemmat. Myös 660 litran astian kohdalla nykyisen järjestelmän keskimääräinen hinta on selvityksen mukaan hieman Pielaveden hintaa alempi.

Näitä havaintoja ei voida sivuuttaa.

Jos järjestelmämuutosta perustellaan muun muassa kotitalouksien asemalla, päätöksenteossa tulee luotettavasti arvioida myös muutoksen vaikutus kotitalouksien tosiasiallisesti maksamiin kokonaiskustannuksiin. Nyt tällaista kattavaa vaikutusarviota ei ole esitetty.

6. Järjestelmien todellinen alueellinen vertailu puuttuu

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Selvityksen merkittävä puute on, ettei siinä ole toteutettu nykytilanteeseen perustuvaa alueellista mallinnusta, jossa nykyistä kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta ja mahdollista kunnan järjestämää kuljetusta olisi verrattu esimerkiksi:

- todellisten ajokilometrien,
- reittien,
- ajankäytön,
- kalustotarpeen,
- kustannusten,
- asiakashintojen tai
- ympäristö- ja päästövaikutusten osalta.

Tästä huolimatta kunnan järjestämän kuljetuksen eduiksi esitetään muun muassa logistiikan optimointia, päästöjen vähentymistä ja kustannustehokkuutta.

Tällaiset yleiset oletukset eivät voi korvata Ylä-Savon nykyiseen tilanteeseen perustuvaa selvitystä.

Aikaisempiin mallinnuksiin voidaan luonnollisesti tukeutua tausta-aineistona, mutta niiden perusteella ei voida ilman ajantasaista tarkastelua tehdä johtopäätöksiä nykyisestä kuljetusmarkkinasta, yritysrakenteesta, kalustosta, asiakkuuksista ja toteutuneista kuljetusreiteistä.

Jos kuljetusjärjestelmän muuttamista perustellaan ympäristö- tai logistiikkahyödyillä, näiden hyötyjen tulee olla kyseistä aluetta koskevalla selvityksellä osoitettuja eikä oletettuja.

7. Viranomaisen resurssiongelma ei ole peruste kuljetusjärjestelmän muuttamiselle

Selvityksessä nostetaan esille viranomaisen resurssien riittämättömyys liittymisen valvonnassa, asiakkaiden jätteenkuljetukseen liittymisen varmistamisessa ja havaittuihin epäkohtiin puuttumisessa.

Tämä on ongelmallinen peruste arvioitaessa jätelain 37 § edellytysten täyttymistä. Viranomaiselle kuuluvan lakisääteisen valvontatehtävän vaikeus tai resurssitarve ei osoita, ettei itse kuljetusjärjestelmä toimisi lain edellyttämällä tavalla.

Järjestelmän lainmukaisuutta ja viranomaisen oman toiminnan resursointia ei tule sekoittaa toisiinsa.

Ennen kuljetusjärjestelmän muuttamista on arvioitava, voidaanko tunnistetut ongelmat ratkaista esimerkiksi rekisteritietojen laadun parantamisella, tehokkaammalla tiedonsiirrolla,

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

kuljetusyrityksiltä saatavien tietojen järjestelmällisemmällä hyödyntämisellä ja valvonnan asianmukaisella resursoinnilla.

Hallinnollinen helppous ei ole jätelain 37 §:ssä säädetty peruste markkinaehtoisesti tuotettujen kuljetuspalvelujen korvaamiselle kunnan kilpailuttamalla järjestelmällä.

8. Yritysvaikutusten arviointi on riittämätön

Jätelain 37 § edellyttää nimenomaisesti päätöksen vaikutusten kokonaisarviointia siten, että erityisesti huomioon otetaan vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Yritysvaikutusten arviointi ei siten ole päätöksenteossa vapaaehtoinen lisä, vaan osa lain edellyttämää harkintaa.

Selvityksessä tunnistetaan, että siirtyminen kunnan järjestämään kuljetukseen voi merkitä yksittäiselle yritykselle asiakkuuksien menettämistä ja pahimmillaan toiminnan päättymistä kyseisellä alueella.

Samalla suorat asiakassuhteet, laskutus, asiakaspalvelu ja osa kuljetusten logistisesta suunnittelusta siirtyisivät yrityksiltä kunnallisen järjestelmän piiriin.

Näistä vaikutuksista huolimatta vaikutuksia alueen markkinaehtoiseen jätehuoltotoimintaan ei ole selvitetty riittävällä tarkkuudella.

Puutetta voidaan pitää olennaisena.

Arvioinnissa pitäisi selvittää vähintään järjestelmämuutoksen vaikutukset alueella toimivien yritysten liikevaihtoon ja toimintaedellytyksiin, paikalliseen kilpailuun, alan yritysrakenteeseen, investointeihin, kalustoon ja henkilöstöön sekä mahdollisuuteen tarjota muita jätehuollon palveluja alueella.

Erityisen tärkeää on arvioida vaikutuksia pieniin ja keskisuuriin paikallisiin yrityksiin.

9. Koko kuuden kunnan aluetta ei voida käsitellä yhtenä kokonaisuutena ilman kuntakohtaista näyttöä

Jätelain 37 § mahdollistaa kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen kunnassa **tai sen osassa.**

Lainsäädäntö ei siten lähde siitä, että yhteistoiminta-alueella pitäisi automaattisesti olla yksi ja sama kuljetusjärjestelmä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Myös korkein hallinto-oikeus on oikeuskäytännössään todennut, ettei jätelaki edellytä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta luopumista sillä perusteella, että naapurikunnassa tai saman kunnan toisessa osassa olisi käytössä kunnan järjestämä jätteenkuljetus.

Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän yhdyskuntarakenne, asiakasmäärät, etäisyydet ja jätteenkuljetusmarkkinat eivät ole keskenään identtisiä.

Jos jätehuoltolautakunta katsoo jonkin jätelain 37 § edellytyksen jäävän täyttymättä, sen tulee kyetä osoittamaan riittävällä selvityksellä, missä kunnassa tai millä alueella edellytys ei täyty ja mihin konkreettisiin tosiseikkoihin tämä johtopäätös perustuu.

Yleinen koko yhteistoiminta-aluetta koskeva arvio ei riitä korvaamaan tätä tarkastelua.

10. Johtopäätökset

Kuljetusjärjestelmän muuttaminen merkitsisi olennaista muutosta alueen jätehuoltomarkkinoihin, yritysten toimintaedellytyksiin ja kotitalouksien mahdollisuuteen valita jätteenkuljetuspalvelunsa tarjoaja.

Näin merkittävän päätöksen on perustuttava kattavaan, ajantasaiseen ja objektiiviseen selvitykseen.

Nyt käsillä oleva selvitys ei täytä tätä vaatimusta siltä osin kuin sen perusteella pyritään osoittamaan, etteivät jätelain 37 §:ssä säädetyt edellytykset kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle enää täyttyisi.

Päinvastoin selvityksen omista havainnoista ilmenee, että:

- kuljetuspalveluja on alueella saatavilla,
- merkittäviä palvelun saatavuus- tai laatuongelmia ei ole osoitettu,
- jätteiden asianmukaisessa vastaanotossa ei ole osoitettu järjestelmätason ongelmaa,
- todellinen liittymisaste on selvästi 72 prosentin otsikkolukua korkeampi, kun tarkastelusta poistetaan oletusarvoisesti tyhjillään olevat kiinteistöt,
- nykyisen järjestelmän hintataso on selvityksen omassa vertailussa osin kunnan järjestämää kuljetusta edullisempi,
- nykyjärjestelmän ja kunnan järjestämän kuljetuksen ajantasaista alueellista kustannus-, reitti- ja ympäristövaikutusten vertailua ei ole tehty,
- yritysvaikutuksia ei ole selvitetty lain edellyttämässä laajuudessa, ja
- osa tunnistetuista ongelmista liittyy viranomaisen rekisterinpitoon, valvontaan ja resursointiin eikä itse kuljetuspalvelujen saatavuuteen tai toimivuuteen.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Näillä perusteilla **SKAL katsoo, että Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän alueella tulee jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää sekajätteenkuljetusta.**

Mikäli jätehuoltolautakunta ei katso voivansa tehdä tällaista päätöstä nykyisen selvitysaineiston perusteella, asia on palautettava valmisteluun. Ennen mahdollista järjestelmämuutosta on laadittava vähintään ajantasainen kuntakohtainen tarkastelu palvelujen saatavuudesta ja kilpailutilanteesta, riittävä hintavertailu, alueellinen logistinen ja ympäristövaikutusten vertailu sekä tosiasiallinen yritysvaikutusten arviointi.

Järjestelmää ei tule muuttaa sen vuoksi, että viranomaisen oma valvonta tai rekisterinpito on osoittautunut puutteelliseksi. Jätelain 37 § mukaisen kuljetusjärjestelmän lainmukaisuutta on arvioitava kuljetusjärjestelmän tosiasiallisen toiminnan perusteella.

1.1 Vastine

Mielipide merkitään tiedoksi.

Mielipiteessä esitetty johtopäätös nykyisen kuljetusjärjestelmän jatkamisen edellytyksistä perustuu pääosin selvityksessä todettuihin myönteisiin havaintoihin. Kuljetuspalvelujen saatavuus, merkittävien asiakasreklamaatioiden vähäisyys ja kerätyn jätteen toimittaminen asianmukaiseen vastaanottopaikkaan on tunnistettu selvityksessä nykyisen järjestelmän vahvuuksiksi. Ne eivät kuitenkaan yksin osoita kaikkien jätelain 37 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttymistä. Selvityksessä on todettu myös merkittäviä puutteita jätehuoltoon liittymisessä, jätehuoltomääräysten mukaisissa tyhjennysväleissä ja kuljetusyritysten lakisääteisessä tietojen toimittamisessa. Lisäksi selvityksessä on tunnistettu ongelmia hinnoittelun tasapuolisuudessa sekä jätehuollon seurannassa ja alueellisessa kehittämisessä. Näitä havaintoja ei voida sivuuttaa arvioitaessa järjestelmän toimintaa kokonaisuutena.

Jätelain 37 § mahdollistaa kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen ainoastaan kaikkien siinä säädettyjen edellytysten täyttyessä. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO:2016:20 mukaan kunta voi kuitenkin valita kunnan järjestämän kuljetuksen myös edellytysten täyttyessä. Kuljetusjärjestelmän valinnassa on siten jätehuoltolautakunnalla käytettävissään harkintavaltaa.

Selvityksen riittävyyttä arvioitaessa on otettu huomioon käytetyt rekisteri- ja kuljetustiedot, kuntakohtaiset tarkastelut, laskuaineisto sekä viranomaisten havainnot. Lupa- ja valvontavirasto on lausunnossaan pitänyt selvityksen perustana olevaa aineistoa kattavana ja sen perusteella tehtyä tarkastelua luotettavana. Tämä tukee jätehuoltoviranomaisen arviota

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

siitä, että selvitys yhdessä kuulemisessa saadun aineiston kanssa sisältää hallintolain 31 §:n mukaisesti asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset.

Liittymisasteen laskentaan sisältyvät epävarmuudet on selvityksessä esitetty. Mahdollisesti tyhjillään olevien kiinteistöjen rajaaminen pois nostaa vakituisten asuinkiinteistöjen liittymisasteen noin 91 prosenttiin, mutta vapaa-ajan kiinteistöjen liittymisaste jää noin 15 prosenttiin. Liittymättömyys ei sellaisenaan osoita palvelun puuttumista, mutta se on merkityksellinen järjestelmän toimivuuden kokonaisarvioinnissa. Selvityksessä on lisäksi todettu selkeitä puutteita rekisteriin merkittyjen tyhjennysvälien määräystenmukaisuudessa.

Kuntien väliset erot liittymisasteissa, kuljetusyritysten määrässä ja markkinaosuuksissa on otettu huomioon. Tarkastelu ei siten perustu yksinomaan koko toimialueen keskiarvoihin. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO:2016:20 perusteella kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtyminen ei edellytä sen osoittamista, että jätelain 37 §:ssä säädetyt kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset jäävät täyttymättä erikseen jokaisessa kunnassa.

Valvonta kuuluu viranomaisille molemmissa järjestelmissä. Selvityksessä havaitut ongelmat eivät kuitenkaan rajoitu viranomaisen rekisterinpitoon tai resursointiin. Osalla kuljetusyrityksistä jätelain 39 §:n mukaiset tiedot ovat viivästyneet, olleet puutteellisia tai edellyttäneet toistuvia pyyntöjä. Tämä vaikeuttaa liittymisen, tyhjennysvälien ja järjestelmän lainmukaisuuden seurantaa. Pelkkä resurssipula ei ole muutoksen peruste, mutta konkreettiset seurannan ja ohjauksen ongelmat huomioidaan lain mukaisessa arvioinnissa.

Hintatarkastelu perustuu 27 laskuotokseen viideltä yritykseltä. Laskuotoksessa havaittiin huomattavia kuljetusmaksujen eroja, joille käytettävissä olevasta aineistosta ei kaikilta osin ilmennyt selittävää perustetta. Selvityksessä hinnoittelun syrjimättömyyden ei näiden havaintojen perusteella arvioitu toteutuvan kaikilta osin. Otoksen rajallisuus otetaan huomioon havaintojen painoarvoa arvioitaessa. Nykyisten maksujen edullisuus Pielaveteen verrattuna tunnistetaan, mutta kohtuullinen hintataso ei yksin osoita hinnoittelun syrjimättömyyttä. Vertailusta ei myöskään voida päätellä tulevaa hintatasoa.

Selvityksessä ei tehty uutta alueellista kustannus-, reitti- ja päästömallinnusta, vaan taustaaineistona hyödynnettiin vuoden 2021 logistiikkatarkastelua. Sen tuloksia ei sellaisenaan pidetä ennusteena nykytilanteessa saavutettavista säästöistä tai päästövähennyksistä. Hyötyjen suuruus riippuu muun muassa urakka-alueista, reittisuunnittelusta, kalustosta ja eri jätelajien keräysten yhteensovittamisesta. Selvityksessä nykyisen kaksoiskuljetusjärjestelmän arvioidaan rajoittavan alueellista kehittämistä. Kunnan järjestämän kuljetuksen etuina

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

tunnistetaan keräysten yhteensovittaminen, palvelujen kokonaisvaltainen suunnittelu sekä yhtenäiset seuranta- ja tiedonsiirtokäytännöt.

Yritysvaikutuksia on käsitelty selvityksen sivuilla 28–29. Tarkastelussa tunnistetaan asiakkuuksien menettäminen, muutokset asiakaspalvelussa, laskutuksessa ja kuljetussuunnittelussa sekä vaikutukset investointeihin ja toiminnan jatkuvuuteen. Myös toiminnan loppumisen riski kilpailutuksen häviämisen seurauksena on todettu. Arviointi on pääosin laadullinen, eikä vaikutuksia muuhun markkinaehtoiseen jätehuoltoon ole tutkittu tarkemmin.

Mahdollisessa kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisessä kuljetukset kilpailutetaan alueellisiin urakoihin jaettuina. Siirtymäajan, urakka-alueiden, sopimuskausien, kalustovaatimusten ja kilpailutusten ajoituksen suunnittelussa huomioidaan paikalliset olosuhteet sekä pienten ja keskisuurten yritysten osallistumismahdollisuudet. Näin pyritään vähentämään muutoksen haitallisia yritysvaikutuksia. Yksittäisen yrityksen urakan saamista tai toiminnan jatkumista ei kuitenkaan voida taata.

Mielipiteessä esitetyt näkökohdat ja selvityksen rajoitukset on otettu huomioon kokonaisarvioinnissa. Jätehuoltopäällikön arvion mukaan selvitys yhdessä kuulemisessa saadun aineiston kanssa on riittävä asian ratkaisemiseen, eikä mielipide anna aihetta asian palauttamiseen valmisteluun. Kunnan järjestämään sekajätteenkuljetukseen siirtyminen on tämän kokonaisarvion perusteella perusteltua.

2. Yksityishenkilö 17.10.2026

Vastustan keskitettyä kunnalista jäteastioden tyhjennys suunnitelmaa Haluan hoitaa itse sopimallani tavalla valitun urakoitsian kanssa jäte astioiden tyhjennyksen, En näe että keskitetyllä suunitelmaila saadaan mitään kustannus säästöä jätetaksaan koska suurin osa taksasta taitaa olla jo jätekeskuksen kustannuksia.

2.1 Vastine

Mielipide merkitään tiedoksi.

Mahdollisuus valita kuljetusyritys on tunnistettu selvityksessä nykyisen järjestelmän vahvuudeksi. Kuljetusjärjestelmää koskevassa päätöksenteossa on kuitenkin arvioitava kaikkien jätelain mukaisten edellytysten täyttymistä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jäteastian tyhjennysmaksuun sisältyy sekä kuljetuksen että jätteen käsittelyn kustannuksia. Tulevien maksujen suuruutta ei vielä tiedetä, joten maksujen alenemisesta tai noususta ei voida tässä vaiheessa tehdä varmoja johtopäätöksiä. Maksut täsmentyvät kilpailutuksen ja jätetaksan valmistelun yhteydessä.

Selvityksen suositus kunnan järjestämään sekajätteenkuljetukseen siirtymisestä ei perustu yksinomaan mahdollisiin kustannussäästöihin, vaan myös jätehuollon toimivuudessa, kehittämisessä, yhdenvertaisuudessa ja valvonnassa havaittuihin puutteisiin.

3. Erkki Kastari Oy 19.10.2026

Jätelaki mahdollistaa molemmat kuljetusjärjestelmät. Ne ovat tasavertaisessa asemassa ja viranomaisvalvonta toimii molemmissa. Suomessa ovat molemmat järjestelmät käytössä, sopimusperusteinen kuljetusjärjestelmä on hieman yli puolella Suomen kunnista. Ehtona tietenkin on, että jätelain §37:n mukaiset edellytykset toteutuvat. Lautakunta haluaa muuttaa jätteenkuljetusjärjestelmän sopimusperusteisesta kunnan kilpailuttamaksi ja on teettänyt selvityksen, jolla se pyrkii osoittamaan, että §37:ssä säädetyt edellytykset eivät täyty.

Päinvastoin, selvitys osoittaa, että jätteenkuljetusmarkkinat toimivat ja kuljetuspalveluja on saatavilla. Jätteet ohjautuvat asiamukaisiin vastaanottoasemiin eikä palvelujen laadussakaan ole ilmennyt ongelmia. Selvityksen hintatarkastelukaan ei puolla sitä, että kuljetusjärjestelmä pitäisi muuttaa. Selvityksestä käy ilmi, että nykyisen järjestelmän hintataso on osittain kunnan järjestämää kuljetusta edullisempi

Yhdeksi syyksi kunnallistamiseen esitetään jätehuollon liittymisastetta, joka selvityksen mukaan on 72 prosenttia. Selvityksessä todetaan myös, että laskelmassa on mukana tyhjillään olevat kiinteistöt, joita on huomattava määrä tällä alueella. Liittymisaste ei millään tavalla osoita kuljetusjärjestelmän toimimattomuutta, vaan viranomaisen tehtävä on valvoa, että alueen kiinteistöt ovat järjestetyssä jätteenkuljetuksessa.

Myöskään valvovan viranomaisen alhaiset resurssit eivät ole peruste kuljetusjärjestelmän muuttamiselle. Kuljetusjärjestelmällä ei ole mitään tekemistä lakisääteisen valvontatehtävän vaikeudella tai resurssitarpeella.

Kuljetusyritykset raportoivat toteutuneet tyhjennykset ja tyhjennysvälit neljä kertaa vuodessa ja tämän lisäksi koko vuoden tilastot ilmoitetaan lautakunnalle vuosittain, kuin myös kokonaisjätemäärät. Jos tiedoissa ilmenee puutteita, on ongelmat ratkaistava kuljetusyritysten

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

kanssa. Puutteelliset rekisteritiedot eivät liity kuljetuspalveluiden saatavuuteen tai toimivuuteen ja ne eivät siksi ole peruste muuttaa kuljetusjärjestelmää.

Jos aiotaan tehdä perusteellinen selvitys kuljetusjärjestelmästä, tulee sen sisältää vertailu ajantasaisten kustannus-, reitti- ja ympäristövaikutusten kesken. Tätä ei ole nyt tehty. Myöskään yritysvaikutuksia ei ole selvitetty, vaikka laki näin edellyttää. Todetaan vain, että alue kilpailutetaan osissa niin, että pienetkin yritykset voivat jättää tarjouksen. Tämä ei käytännössä tarkoita yhtään mitään. Risto Kauhanen toteaa, että paikalliset pienet yritykset ovat etulyöntiasemassa isoihin, valtakunnallisiin toimijoihin nähden. (IS 13.10.2026) Tämä on hankintalain vastaista, koska paikallisuudella ei voi saada lisäpisteitä kilpailutuksessa. Ainoa kriteeri tulee olemaan hinta.

Yrityksemme on toiminut Ylä-Savon alueella yli 60 vuotta, nyt jo kolmannessa polvessa. Jos jätekuljetukset siirtyvät kuntayhtiön kilpailutukseen, pienet yritykset, kuten me ja monta muuta, häviävät pois ja isot valtakunnalliset yhtiöt hoitavat kuljetukset. Urakka-alueiden pilkkominen pieniksi ei toimi käytännössä, koska markkinat ovat keskittyneet. Se yritys, joka häviää tarjouskilpailun, menettää mahdollisuuden yritystoiminnan harjoittamiseen. Jäteautoja ei voi seisottaa pihassa ja odottaa seuraavaa kilpailutusta, ehkä 4-5 vuoden päästä.

Kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus toimii hyvin ja tarjoaa työpaikkoja alueelle. Tämän lisäksi se turvaa monipuolisen ja tehokkaan palveluntarjonnan.

Ei ole perusteltavissa ottaa yksityisten yritysten hyvin hoitamaa jätteenkuljetusta yhteiskunnan haltuun. Kunnallisten jätehuoltoyhtiöiden järjestämä keskitetty kilpailutus on vienyt yritystoiminnan mahdollisuuden paikallisilta pieniltä ja keskisuurilta yrityksiltä. Voittajina näissä kilpailutuksissa ovat valtakunnalliset ja kansainväliset isot toimijat.

3.1 Vastine

Mielipide merkitään tiedoksi.

Jätelaki mahdollistaa molemmat kuljetusjärjestelmät. Kunnan järjestämä jätteenkuljetus on kuitenkin jätelain 36 §:n mukainen lähtökohta, ja kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus voidaan valita vain kaikkien 37 §:ssä säädettyjen edellytysten täyttyessä. Ympäristöministeriön julkaisun *Jätelakimuutos 714/2021 – Jälkiarviointi tiettyjen säännösten aiheuttamista vaikutuksista* (Ympäristöministeriön julkaisuja 2025:37, s. 93) mukaan kunnan järjestämä sekajätteenkuljetus oli vuonna 2025 käytössä 164 kunnassa, ja lisäksi 22 kuntaa oli siirtymässä siihen. Kuljetusjärjestelmien yleisyys muualla Suomessa ei kuitenkaan ratkaise järjestelmän valintaa Ylä-Savossa, vaan arvioinnin on perustuttava alueen olosuhteisiin ja jätelain mukaisten edellytysten täyttymiseen.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Selvityksessä on tunnistettu nykyisen järjestelmän vahvuudet: palvelujen luotettavuus, kohtuulliset ehdot ja jätteiden ohjautuminen kunnan osoittamaan vastaanottopaikkaan. Nämä havainnot eivät kuitenkaan yksin osoita kaikkien jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten täyttymistä. Selvityksessä on tunnistettu puutteita muun muassa hinnoittelun syrjimättömyydessä, jätehuoltomääräysten noudattamisessa, tiedonsiirrossa sekä jätehuollon alueellisen kehittämisen edellytyksissä.

Nykyiset kuljetusmaksut olivat laskuotoksessa keskimäärin Pielaveden maksuja edullisempia. Pielaveden maksut perustuvat kunnan nykyiseen kuljetusurakkaan ja voimassa olevaan jätetaksaan. Sen perusteella ei voida suoraan päätellä, millaisiksi maksut muodostuisivat muualla toimialueella. Maksujen suuruudesta ei tässä vaiheessa ole varmuutta, eikä selvityksen suositus perustu yksinomaan oletettuihin kustannussäästöihin.

Vakituisen asumisen liittymisasteeksi saadaan laskentatavasta riippuen noin 72 tai 91 prosenttia. Alhainen liittymisaste ei yksin osoita palvelujen saatavuuden puutteellisuutta. Epäselvät liittymistilanteet sekä kuljetustietojen viiveet ja puutteet kuitenkin vaikeuttavat seurantaa, valvontaa ja suunnittelua. Tietojen toimittamisessa havaitut puutteet eivät koske kaikkia yrityksiä samalla tavalla.

Valvonta kuuluu viranomaisille molemmissa järjestelmissä, mutta kuljetusjärjestelmä voi vaikuttaa valvonnan toteuttamiseen ja työmäärään. Kuljetustietojen toimittaminen on kuljetusyritysten lakisääteinen velvollisuus. Selvityksen mukaan osalla yrityksistä tiedot ovat viivästyneet tai olleet puutteellisia. Tämä ei sellaisenaan osoita palvelujen saatavuusongelmia, mutta vaikeuttaa liittymisen ja tyhjennysvälien seurantaa, valvontaa sekä jätehuollon kehittämistä. Pelkkä resurssien vähäisyys ei ratkaise järjestelmän valintaa, mutta tiedonsiirron ja valvonnan haasteet otetaan huomioon arvioitaessa jätelain 37 §:n mukaista jätehuollon yleistä toimivuutta, alueellista kehittämistä ja vaikutuksia viranomaisten toimintaan.

Selvityksessä ei tehty uutta alueellista kustannus-, reitti- ja päästömallinnusta, vaan arvioinnissa hyödynnettiin vuoden 2021 logistiikkatarkastelua. Yritysvaikutuksia on käsitelty selvityksen sivuilla 28–29. Arviointi ei rajoitu urakka-alueiden kokoon, vaan siinä tunnistetaan muun muassa kilpailutuksen häviämiseen liittyvä toiminnan loppumisen riski, suorien asiakkuuksien menettäminen sekä vaikutukset investointeihin ja toiminnan jatkuvuuteen. Arviointi on kuitenkin pääosin laadullinen, eikä yrityskohtaista taloudellista tarkastelua ole tehty.

Pienet urakka-alueet eivät yksin takaa pienten yritysten menestymistä, mutta selvityksen perusteella ei myöskään voida päätellä kuljetusten siirtyvän yksinomaan suurille toimijoille. Jätelain 36 § edellyttää markkinakartoitusta ja hankintojen suunnittelua kaiken kokoisten

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

yritysten osallistumismahdollisuudet huomioon ottaen. Hankinnassa tarjoajia on kohdeltava tasapuolisesti ja syrjimättömästi, eikä paikallisuus sellaisenaan oikeuta lisäpisteisiin. Tästä ei kuitenkaan seuraa, että hinta olisi ainoa mahdollinen valintaperuste. Hankintalain 93 §:n mukaan tarjousten vertailussa voidaan hinnan lisäksi ottaa huomioon kustannukset, laatu ja ympäristötekijät. Vertailuperusteiden on liityttävä hankinnan kohteeseen. Kilpailutuksen ehdot ja vertailuperusteet määritellään hankinnan valmistelussa.

Mielipiteessä esitetyt yritystoiminnan jatkuvuutta, kalustoinvestointeja ja työllisyyttä koskevat huomiot otetaan huomioon asian käsittelyssä. Kilpailutuksen toteuttamista koskevat huomiot välitetään tiedoksi Ylä-Savon Jätehuolto Oy:lle.

Nykyisen järjestelmän vahvuuksista huolimatta selvityksen perusteella kaikkien jätelain mukaisten edellytysten ei ole voitu todeta täyttyvän. Mielipiteessä esitetyt näkökohdat eivät anna aihetta muuttaa selvityksen perusteella tehtyä johtopäätöstä kunnan järjestämään sekajätteenkuljetukseen siirtymisen perusteltavuudesta.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

MUUTOKSENHAKU VIRANOMAISEN PÄÄTÖKSESTÄ

1. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta
A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.
B. Hallintopäätöksestä ei saa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 6 § 2 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla.
C. Päätöksestä ei saa tehdä hankintalain mukaista hankintaoikaisua, koska uudella päätöksellä ei ole muutettu tarjouksen tehneiden oikeudellista asemaa.
D. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta muulla perusteella.

2. Oikaisuvaatimus
Päätökseen tyytymätön saa hakea päätökseen oikaisua, kuntalaki 134,1 §.

Oikaisuvaatimuksessa on oltava
- vaatimus perusteineen
- vaatimuksentekijän yhteystiedot sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätökset voi lähettää
- tekijän allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa aukioloaikana 9 - 15.30
Iisalmen kaupunki / kirjaamo
PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI
kirjaamo@iisalmi.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsen ja kuntalain 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

3. Kunnallisvalitus
Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kuntalaki 135,2 §.

Valituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitus tulee tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Kirjalliset valitukset toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8 - 16.15
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio
p. 029 56 42500, fax 029 56 4250,
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Kunnan jäsen ja kuntalain 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on oltava
- päätös, josta valitetaan sekä selvitys päivästä, josta valitusaika on alkanut
- valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos päätös ei kohdistu valittajaan.
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

4. Hallintovalitus
Valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta, laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6,1 §.
Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Hallintovalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomainen saa valittaa myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta vain oikaisuvaatimuksen tekijä. Jos hallintopäätöstä on oikaisuvaatimusmenettelyssä muutettu tai se on kumottu, oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä saa valittaa kaikki asianosaiset.

Valitus tulee tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Kirjalliset valitukset toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8 - 16.15
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio
p. 029 56 42500, fax 029 56 42501
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on ilmoitettava
- valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite.
Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä
- päätös, josta valitetaan
- selvitys päätöksen tiedoksisaantipäivästä tai päivästä, josta valitusaika on alkanut
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jos niitä ei ole aikaisemmin toimitettu

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

4 A. Hallintovalitus jätelain mukaan
Valittamalla saa hakea muutosta päätökseen, jolla viranomainen on ratkaissut hallintoasian tai jättänyt sen tutkimatta, laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6,1 §.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitusoikeus on
1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea
2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristö- tai terveysvaikutukset ilmenevät
4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella.
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa yleisen edun valvomiseksi sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valitus tulee tehdä ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Kirjalliset valitukset toimitetaan valitusajassa aukioloaikana 8 - 16.15
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Minna Canthin katu 64, PL 1744, 70101 Kuopio
p. 029 56 42500, fax 029 56 42501
ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana laissa tarkoitetulla tavalla.

Asianosainen on saanut päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituksessa on ilmoitettava
- valittajan nimi, henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus, ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan tai muun laatijan allekirjoitus. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituksen, siinä on mainittava laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite sekä mahdollinen sähköpostiosoite.
Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä
- päätös, josta valitetaan
- selvitys päätöksen tiedoksisaantipäivästä tai päivästä, josta valitusaika on alkanut
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jos niitä ei ole aikaisemmin toimitettu

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

5. Muutoksenhaku kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa
Hankintalain mukainen hankintaoikaisu ja kuntalain mukainen oikaisuvaatimus
Päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 § mukaisen hankintaoikaisun tai kuntalain 134 § mukaisen

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

oikaisuvaatimuksen. Nämä voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja ja osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa eli asianosainen. Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen. Jos oikaisuvaatimuksesta ei ilmene, kumman lain nojalla se on tehty, käsitellään vaatimus hankintalain mukaisena hankintaoikaisuna.

Hankintalailla tarkoitetaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista.

Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa
aukioloaikana 9 - 15.30
Iisalmen kaupunki / kirjaamo
PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI
kirjaamo@iisalmi.fi

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa päätöksen tai muun ratkaisun tiedoksiannosta. Oikaisu on oltava perillä oikaisuajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi
1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsen ja kuntalain 137 § 2 momentissa tarkoitettu kunta on saanut päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa oikaisuvaatimusviranomaiselle ensiksi seuraavana arkipäivänä.
Hankintaoikaisussa ja oikaisuvaatimuksessa on oltava
- vaatimus perusteluineen
- hakijan nimi ja kotikunta. Jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, johon asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää.
- hakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.
- päätös, johon oikaisua haetaan kopiona tai alkuperäisenä
- asiakirjat, joihin vedotaan

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

- valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Hakemuksen voi tuoda kirjaamoon tai lähettää postitse tai sähköpostilla.

Hankinta-asiakirjojen julkiseksi tuleminen
Hankinta-asiakirjat tulevat julkisiksi siltä osin kuin ne eivät ole salassa pidettäviä, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Asianosaisella on oikeus ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta saada tieto toisen tarjoajan tarjouksen sisällöstä lukuun ottamatta liike- ja ammattisalaisuuksia. Asianosaiset saavat kuitenkin tiedot liikesalaisuutena pidetyistä hinnoista.

6. Muutoksenhaku kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa
Hankintalain mukaiset hankintaoikaisu ja valitus markkinaoikeudelle
Päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 133 § mukaisen hankintaoikaisun tai hankintalain 145 § mukaisen valituksen markkinaoikeudelle.

Hankintalailla tarkoitetaan lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista.

I Hankintaoikaisu
Hankintaoikaisua voi vaatia kirjallisesti hankintayksiköltä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa eli asianosainen.

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajassa aukioloaikana 9 - 15.30
Iisalmen kaupunki / kirjaamo
PL 10 / Pohjolankatu 14, 74101 IISALMI
kirjaamo@iisalmi.fi

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa päätöksen tai ratkaisun tiedoksisaannista. Hankintaoikaisu on oltava perillä oikaisuajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi
1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Hankintaoikaisuvaatimuksen vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa on oltava
- vaatimukset perusteineen
- asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivat ne ole hankintayksikön hallussa
- hakijan nimi ja kotikunta
- jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.

II Valitus markkinaoikeuteen

Valitusoikeus

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi valittaa markkinaoikeuteen päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tekemästä ratkaisusta, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Hankintalain 146 § mukaan markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee
1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua
2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin tai
3) sitä, että kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.
Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos
1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai
2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä, jollei toisin säädetä.

Valitus on **tehtävä 30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

odotusaikaa.

Valitus on **tehtävä kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Asianosainen on saanut hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi
1. sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätös on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä muusta seikasta, jonka perusteella viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
2. lähetettäessä postitse seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto on tapahtunut saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

<u>Valituksen sisältö</u>
Valituksessa on oltava
- päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä ja jäljennöksenä sekä selvitys tiedoksisaantipäivästä tai muu selvitys valitusajan alkamispäivästä
- vaatimukset ja niiden perusteet
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa
- puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymisen osalta selvitys, minkä vuoksi käsittelylupa tulee myöntää.
- hakijan nimi ja kotikunta
- jos joku käyttää hakijan puhevaltaa tai hakemuksen laatija on joku muu, on hakemuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat kirjeet ja päätöksen voi lähettää
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus. Sähköpostilla lähetettävää tai sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, jos sen alkuperäisyyttä ei ole syytä epäillä.
- valtakirja, jos asiamies ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

<u>Valitusviranomainen</u>
Valitus markkinaoikeuteen toimitetaan sen aukioloaikana 8.00-16.15
Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
p. 029 56 43300, fax 029 56 43314, markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyys- tai vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle
Valittajan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle valittamisesta markkinaoikeuteen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Hankinta-asiakirjojen julkiseksi tuleminen
Hankinta-asiakirjat tulevat julkisiksi siltä osin kuin ne eivät ole salassa pidettäviä, kun hankintasopimus on allekirjoitettu.

Asianosaisella on oikeus ennen hankintasopimuksen allekirjoitusta saada tieto toisen tarjoajan tarjouksen sisällöstä lukuun ottamatta liike- ja ammattisalaisuuksia. Asianosaiset saavat tiedot liikesalaisuutena pidetyistä hinnoista.

Odotusaika hankintasopimuksen tekemiselle EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa
Hankintayksikkö voi tehdä hankintasopimuksen EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedoksi hankintayksikön päätöksen ja valitusosoituksen markkinaoikeudelle.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuimessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

7. Muutoksenhaku yksityisoikeudellisissa riita- tai rikosasioissa
Päätös sisältää yksityisoikeudellisia ratkaisuja, jotka on säädetty ratkaistavaksi myös muulla kuin hallinto- tai kunnallisvalituksella.

Käräjäoikeudet käsittelevät rikos-, riita- ja hakemusasioita. Päätöksiin haetaan muutosta kirjallisella haastehakemuksella
Pohjois-Savon käräjäoikeus, Oikeus- ja Poliisitalo
Suokatu 44, 70110 Kuopio / PL 44, 70101 Kuopio
p. 029 56 48503, 029 56 48500 vaihde, fax 029 56 48505
pohjois-savo.ko@oikeus.fi

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu tuomioistuimessa tuomioistuinmaksulain mukaan.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 13.11.2026. Oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.